

Budapest,
2003. április 9.,
szerda

35. szám

Ára: 1260,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
51/2003. (IV. 9.) Korm. r.	A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet módosításáról 2570
52/2003. (IV. 9.) Korm. r.	Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben részt vevők számára szervezett központi gyakornoki rendszerről szóló 125/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet módosításáról 2573
14/2003. (IV. 9.) ESZCSM r.	Az egészségügyi dolgozók rendtartásáról szóló 11/1972. (VI. 30.) EüM rendelet módosításáról 2575
15/2003. (IV. 9.) ESZCSM r.	A vezetékek nélküli távközlési építmény által kibocsátott elektromágneses sugárzás egészségügyi határértékeiről szóló 32/2000. (XI. 16.) EüM rendelet módosításáról 2575
16/2003. (IV. 9.) ESZCSM r.	A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet, valamint a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet módosításáról 2575
18/2003. (IV. 9.) GKM r.	Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet módosításáról 2590
19/2003. (IV. 9.) GKM r.	A fontos és bizalmas munkakörökről, valamint a biztonsági ellenőrzés szintjéről 2594
35/2003. (IV. 9.) OGY h.	Az Állami Számvevőszék 2002. évi tevékenységéről szóló jelentés elfogadásáról 2597
36/2003. (IV. 9.) OGY h.	A kormányzati szerveknél, illetve a Kormány felügyelete alá tartozó szerveknél, különös tekintettel az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnál elrendelt adatmácsolással, esetleges jogosulatlan adatkezeléssel, adatátadással, illetve az APEH informatikai rendszerének megismerésével, valamint az APEH által különböző adóalanyok felé történő információkérésrel összefüggő tevékenységek körülményeit vizsgáló bizottság tisztségviselőinek és tagjainak megválasztásáról 2597
11/2003. (IV. 9.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2598
12/2003. (IV. 9.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2619
13/2003. (IV. 9.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata 2620
14/2003. (IV. 9.) AB v.	Az Alkotmánybíróság végzése 2625
66/2003. (IV. 9.) KE h.	Egyetemi tanári kinevezés alóli felmentésekről 2628
1030/2003. (IV. 9.) Korm. h.	A Nemzeti Fejlesztési Terv elfogadásáról és a Kohéziós Alap Stratégiáról 2628
1031/2003. (IV. 9.) Korm. h.	Az egységes digitális rádiótávközlő rendszer kialakításáról 2630
38/2003. (IV. 9.) ME h.	Megyei közigazgatási hivatalok vezetőinek megbízásáról 2631
39/2003. (IV. 9.) ME h.	Helyettes államtitkári juttatások biztosításáról 2632
40/2003. (IV. 9.) ME h.	Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjainak megbízatásuk megszűnéséről 2632
41/2003. (IV. 9.) ME h.	Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjainak megbízásáról 2632
42/2003. (IV. 9.) ME h.	Központi tiszt cím adományozásáról 2632
7/2003. (IV. 9.) MeHVM h.	A Regionális Fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága vezetőjének kinevezéséről 2633
2/2003. (MK 35.) MNB hird.	A „Hollókö” ezüst emlékpénzérme kibocsátásáról 2633
	Az Országos Bűnmegelőzési Tanács pályázati felhívása az illegális migráció kezelésének támogatására 2634
	Az Oktatási Minisztérium közleménye a 2003. évi felsőoktatási normatív kutatástámogatás felosztásáról 2634
	A Központi Kárrendezési Iroda közleménye a 2003. május 19—24-ig terjedő időszak — II/2. földalpra vonatkozó — termőföld árveréseiről 2636
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Békés Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye 2637
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye ... 2639
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye 2641
	Helyesbítés 2641

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 51/2003. (IV. 9.) Korm. rendelete

a lakáscélú állami támogatásokról szóló
12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet módosításáról

A Magyar Köztársaság 2000. évi költségvetéséről szóló 1999. évi CXXV. törvény 91. §-a (1) bekezdésének *e*) pontjában, valamint a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. törvény 109. §-a (1) bekezdésének *j*) pontjában foglalt felhatalmazás alapján, a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E rendeletben foglalt feltételek alapján állami támogatás vehető igénybe lakás építésére, vásárlására, bővítésére, korszerűsítésére, a lakóépületek közös használatú részeinek felújítására, valamint a társulati úton megvalósuló közcélú víziközmű beruházásokra. Állami támogatást vehetnek igénybe továbbá a települési önkormányzatok bérlakásállományuk növelésére, nyugdíjasház vagy idősek otthona létesítésére, lakóépületek energiatakarékos korszerűsítésére, felújítására, valamint korszerűsítésére, városrehabilitáció keretében lakóépülettömbök korszerűsítésére, felújítására, megyei önkormányzatok idősek otthona, az egyházak nyugdíjasházak vagy idősek otthona létesítésére, valamint a lakhatást szolgáló egyházi ingatlanok korszerűsítésére és felújítására.”

(2) A Korm. rendelet 1. §-a (2) bekezdésének *i*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az *e* rendelet alapján nyújtható támogatások a következők:)

„*i*) a települési önkormányzatok támogatása az önkormányzati bérlakásállomány növelése, az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítése, felújítása, közművesített építési telkek kialakítása, a városrehabilitáció keretében lakóépülettömbök korszerűsítése, felújítása, egycsatornás gyűjtő kémények (termofor kémények) felújítása, továbbá nyugdíjasházak és idősek otthona létesítése, egyházak támogatása nyugdíjasházak és idősek otthona létesítése és a lakhatást szolgáló egyházi ingatlanok korszerűsítése, felújítása, valamint megyei

önkormányzatok támogatása idősek otthona létesítése érdekében”

[az *a*)—*i*) pont alattiak a továbbiakban együtt: támogatás].

(3) A Korm. rendelet 1. §-ának (4) bekezdése a következő 4. ponttal egészül ki:

(E rendelet alkalmazásában az egyes fogalmak jelentése a következő:)

„4. egycsatornás gyűjtő kémény (termofor kémény): az 1985. év előtt előregyártott egyesített vagy kettősfalú elemekből épített több szintről való bekötésre alkalmas helykímélő kéményrendszer.”

2. §

A Korm. rendelet 9. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (4) és (5) bekezdés számozása (5) és (6) bekezdésre módosul:

„(4) Ugyanazon lakóingatlanra akadálymentesítési támogatás több alkalommal akkor igényelhető, ha a korábbi támogatásból elvégzett akadálymentesítés nem eredményezte más mozgáskorlátozott személy akadálymentes lakáshasználatát. A támogatás kizárólag a mozgáskorlátozott személy számára eredményezhet használati előnyt, de nem szolgálhatja a lakás forgalmi értékének növekedését.”

3. §

A Korm. rendelet 12. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az (1) bekezdés alkalmazásánál korszerűsítés a lakás komfortfokozatának növelése céljából víz-, csatorna, gázhálózat közmű bevezetése, hálózatának kiépítése, fürdőszoba létesítése, központosított fűtés kialakítása vagy cseréje, az épület külső hőszigetelése, a külső nyílászárók energiatakarékos cseréje, valamint az épület villamos és biztonsági berendezéseinek fejlesztése. E munkákhoz csak az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló rendelet szerinti megfelelőségi igazolással rendelkező anyagokat, termékeket lehet felhasználni.”

4. §

A Korm. rendelet 16. §-ának (6) bekezdése a következő rendelkezéssel egészül ki:

„Új települési szennyvízközmű-rendszer megvalósítása esetén a kamatkedvezmény igénybevétele feltétele az önkormányzat arról tett nyilatkozata, hogy a beruházás üzembehelyezésétől számított öt éven belül csatornadíj támogatásra nem tart igényt.”

5. §

(1) A Korm. rendelet 26. §-a (1) bekezdésének bevezető szövegrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bérlakásállomány növelését szolgáló központi költségvetés Állami Támogatású Bérlakás Program előirányzatából a következő jogcímeken (a továbbiakban: jogcímek) igényelhetnek pályázat útján támogatást az önkormányzatok, illetőleg a *d*) pont szerinti jogcímre — az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 2. §-ának (3) bekezdésében meghatározott — egyházak (a továbbiakban: egyházak), valamint idősek otthona létesítésére megyei önkormányzatok”

(2) A Korm. rendelet 26. §-a (1) bekezdésének *d*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*d*) nyugdíjasház vagy idősek otthona létesítése céljából új lakás vagy új ingatlan építésére, vásárlására és használt lakás vagy lakóház vásárlására, illetőleg e lakások korszerűsítésére, bővítésére, felújítására, valamint önkormányzati, egyházi vagy megyei önkormányzati tulajdonú ingatlanok lakáscélra vagy idősek otthonának történő átalakítására.”

(3) A Korm. rendelet 26. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A nyugdíjasház a nyugdíjasoknak, illetőleg öregségi nyugdíjkorhatárt elért személyeknek, bérleti jogviszony alapján, lakásokban való korlátlan idejű elhelyezését szolgálja, továbbá az életkoruknak és az egészségi állapotuknak megfelelő gondozást megszervezi, életvitelükben segítséget nyújt. Az idősek otthonára a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezéseit és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól szóló rendelet előírásait kell alkalmazni.”

(4) A Korm. rendelet 26. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (1) bekezdés *d*) pontja szerinti nyugdíjasház létesítésére csak olyan pályázat nyújtható be, amelyben az önkormányzat, illetőleg egyház vállalja, hogy csak lakástulajdonnal vagy önkormányzati lakásra határozatlan idejű bérleti jogviszonnyal nem rendelkező személyeket helyez el és tőle lakbért kér, valamint a szociális szolgáltatásokért térítési díjat állapít meg. Idősek otthona létesítésére olyan pályázat nyújtható be, amelyben a szociálisan rászorultak elhelyezését, teljes körű ellátását (lakhatás, étkezés, egészségügyi gondozás, ápolás, pszichés ellátás) vállalják és biztosítják, ezért térítési díjat állapítanak meg.”

6. §

(1) A Korm. rendelet 27. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 26. §-ban meghatározott jogcímekre a következők szerint igényelhető a támogatás:

a) a települési önkormányzat, ha az adott évben a jövedelem differenciálódás mérséklése érdekében a költségvetési törvény alapján a központi költségvetési kapcsolatból származó források csökkentésre kerültek, a bérlakás létesítéséhez szükséges beruházási költség legfeljebb 50%-át igényelheti,

b) a többi települési önkormányzat, valamint az egyházak a bérlakás létesítéséhez szükséges beruházási költség legfeljebb 70%-át igényelhetik,

c) a megyei önkormányzatok az idősek otthona létesítéséhez szükséges beruházási költség legfeljebb 50%-át igényelhetik.”

(2) A Korm. rendelet 27. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A pályázó saját forrásának lehet tekinteni a tulajdonában lévő pénzügyi eszközöket (amely lehet saját forrásból származó készpénz, valamint e támogatáson kívül más költségvetési forrásból nyújtott támogatás, továbbá hitel), a tulajdonában lévő olyan ingatlant, amely a pályázatban megjelölt cél megvalósításához szükséges.”

7. §

A Korm. rendelet 29. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pályázatban be kell mutatni a teljes korszerűsítési, felújítási költség viselésének megosztását. A tulajdonosokat terhelő költséghányad nem lehet kevesebb a teljes költség 1/3 részénél. Az önkormányzati költséghányad mértéke 1/3, ezt a részt a lakástulajdonosok részben vagy egészben átvállalhatják. A központi költségvetést terhelő hányad nem lehet több, mint a teljes költség 1/3-a, és összege lakásonként nem haladhatja meg a 400 000 Ft-ot.”

8. §

A Korm. rendelet a következő 29/B. §-sal egészül ki:

„29/B. § (1) A Lakóépületek Energiamegtakarítási Program előirányzatának terhére támogatás nyújtható a panel, blokk, alagútszalú, öntött vagy vasbeton vázas és egyéb előre gyártott technológia felhasználásával épült lakóépületek kialakított mintaprogramok segítségével történő energiatakarékos korszerűsítéséhez és teljes felújításához (a továbbiakban: mintaprojekt).

(2) A mintaprojekt megvalósításánál a vissza nem térítendő állami támogatás legfeljebb a teljes fejlesztési költség 50%-a lehet.

(3) A mintaprojektnek tartalmaznia kell a lakóépület teljes felújítása mellett az épület környékének rendbehozatalát, parkosítását is.

(4) A mintaprojektnek műszaki, technikai, technológiai, gazdasági, társadalom-szociológiai szempontból előremutatónak, mintaértékűnek és a gyakorlatban megismételhetőnek kell lenni.

(5) A felújítást követően az épületnek minden szempontból meg kell felelni a hatályos előírásoknak.”

9. §

A Korm. rendelet VIII. fejezetének 3. alcíme helyébe a következő alcím lép:

„3. Városrehabilitációs Program”

10. §

(1) A Korm. rendelet 32/A. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állami támogatás mértéke maximum 40%.”

(2) A Korm. rendelet 32/A. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A pályázatban csak közművesített építési telkek kialakítására biztosított területen lévő közművek, valamint e terület melletti közterületen húzódó vezetékre való rákötés, illetve úttal való összekötés költségeit lehet szerepeltetni.”

11. §

A Korm. rendelet 32/B. §-át követően a következő címmel és 32/C. §-sal egészül ki, a jelenlegi 6. cím számozása 7-re módosul:

„6. Egycsatornás Gyűjtő Kémények (Termofor Kémények) Felújítási Programja”

32/C. § (1) A Lakóépületek Energiamegtakarítási Programja előirányzatából vissza nem térítendő támogatás nyújtható a legalább 8 lakással rendelkező lakóépületekben lévő termofor kémények felújításához. Támogatás csak a lakásokhoz tartozó kéményszakaszok felújításához nyújtható. A helyiségek tulajdonosainak kell finanszírozni az egyéb nem lakáscélú helyiségekre jutó kéményszakaszok felújítási költségeit.

(2) Az állami támogatás mértéke a teljes felújítási költség maximum 40%-a, de legfeljebb lakásonként 80 000 Ft. A lakástulajdonosoknak és az önkormányzatoknak a felújítási költség 30-30%-át kell finanszírozni. A lakástulajdonosok az önkormányzatot terhelő részt részben vagy egészben átvállalhatják. Az egyes lakástulajdonosokat terhelő költséghányadot a települési önkormányzat támogatásként részben vagy egészben helyettük megfizetheti.”

12. §

A Korm. rendelet 33. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A 26. §-ban, a 28. §-ban, a 30. §-ban, a 32/A. §-ban, a 32/B. §-ban, valamint a 32/C. §-ban meghatározott előirányzatokat (a továbbiakban: Előirányzat) a Belügyminisztérium kezeli.”

13. §

A Korm. rendelet 34. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az Előirányzathoz kell finanszírozni az előirányzat működtetésével, kezelésével, felhasználásával, a szerződések előkészítésével, nyilvántartásának egyes tárgyi és személyi feltételeivel, ellenőrzésével, a pályázati rendszer ismertetésével, közzétételével, valamint a lakásszektor érintő döntéseket megalapozó és eredményeit értékelő kutatásokkal, tanulmányokkal kapcsolatos költségeket.”

14. §

(1) A Korm. rendelet 35. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Kormány felhatalmazza a belügyminisztert, hogy az e rendeletben meghatározott szempontok alapján a nyilvános pályázati felhívásokat közzétegye, valamint a rendelet 29/B. és 32/B. §-ai alapján nyújtott támogatásokra vonatkozó részletes pályázati feltételeket meghatározza.”

(2) A Korm. rendelet 35. §-a (3) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A pályázati felhívást a Belügyi Közlönyben és legalább egy országos terjesztésű napilapban kell a pályázat kiírójának megjelentetni.”

15. §

(1) A Korm. rendelet 36. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Pályázatot — kivéve a nyugdíjasházak és idősok otthona létesítését, a lakhatást szolgáló egyházi ingatlanok korszerűsítését és felújítását, ahol a pályázók a rendelet 26. §-ának (1) bekezdésében meghatározott egyházak, valamint az idősok otthona létesítése esetében megyei önkormányzatok is lehetnek — csak települési önkormányzatok nyújthatnak be.”

(2) A Korm. rendelet 36. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A nyertes pályázatok megvalósítása során kizárólag az építési termékek műszaki követelményeinek, meg-

felelőség igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól szóló jogszabály szerinti megfelelési igazolással rendelkező anyagokat, termékeket lehet felhasználni.”

16. §

A Korm. rendelet 38. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A rendelet 26. §-a szerinti jogcímekre benyújtott pályázat esetén a pályázónak írásban vállalnia kell, hogy a létesítéstől számított legalább 20 évig tulajdonában maradó lakásokat bérletként, illetőleg a garzonházat, nyugdíjsházat, idősek otthonát rendeltetésének megfelelően hasznosítja, és a lakóépületet, valamint annak berendezéseit folyamatosan jó karban tartja.”

17. §

A Korm. rendelet 39. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az elfogadott pályázatokat a pályázó, a támogatás tárgya, a támogatás összege, a támogatott program megvalósítási helye megnevezésével a Belügyi Közlönyben, valamint egy országos napilapban közzé kell tenni.”

18. §

A Korm. rendelet 40. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, és a jelenlegi (2)—(4) bekezdés számozása (3)—(5) bekezdésre módosul:

„(2) Ha a beruházás megvalósítása során a beruházás költségei a támogatásban részesített pályázatban megjelölt költségeknél alacsonyabbak, az állami támogatás összege ezzel arányosan csökken. Az állami támogatás összege abban az esetben sem nő, ha a pályázónak a beruházás megvalósítása során a pályázatban megjelölthöz képest többletköltségei merülnek fel. Ezt a pályázó saját forrásából finanszírozza.”

19. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 52/2003. (IV. 9.) Korm. rendelete

az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben részt vevők számára szervezett központi gyakornoki rendszerről szóló 125/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet módosításáról

1. §

(1) Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben részt vevők számára szervezett központi gyakornoki rendszerről szóló 125/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szakképesítéssel még nem rendelkező jelöltek első szakképesítése megszerzésének törzsképzési ideje tartamára a magyar állampolgárok, továbbá a hontalanok, a menekültek, a bevándorlási vagy letelepedési engedéllyel rendelkezők részére az állam központi gyakornoki rendszert működtet, melynek fedezetét az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium fejezet éves költségvetési előirányzataiban biztosítja.”

(2) Az R. 2. §-ának (2) bekezdése az alábbi új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2)—(3) bekezdés számozása (3)—(4) bekezdésre változik:

„(2) Az (1) bekezdésben felsoroltakon kívüli személyek a törzsképzésben térítés ellenében akkor vehetnek részt, ha az adott szakon a meghirdetett helyeket az (1) bekezdésben felsorolt személyek az adott év december 31-éig nem töltik be. A felsőoktatási intézmény a képzésben való költségtérítéssel részvételről megállapodást köt.”

2. §

Az R. 3. §-a helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„3. § A jelölt központi gyakornoki felvételre az általa választott hazai felsőoktatási intézménybe jelentkezik. A központi gyakornoki rendszerben részt vevő jelölt az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium fejezet költségvetéséből finanszírozott törzsképzést legfeljebb 26 hónapig veheti igénybe.”

3. §

(1) Az R. 4. §-a (2) bekezdésének a) pontja helyébe az alábbi rendelkezés lép:

(A központi gyakornoki rendszerbe az a jelölt kerülhet, aki)

„a) a hazai felsőoktatási intézmény által kiadott vagy honosított, a külön jogszabály szerint elismert, a szakképesítés megszerzéséhez megfelelő végzettséget igazoló oklevéllel rendelkezik.”

(2) Az R. 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szakképzés törzsképzési idejére az 1. § (1) bekezdés szerinti jelölt központi gyakornoki minőségben közalkalmazotti jogviszonyt létesít a felsőoktatási intézménnyel, a szolgálati viszonyban álló kivételével, aki a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény hatálya alá tartozó szervnél, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény hatálya alá tartozó katonai szervezetnél szolgálati viszonyban áll. A központi gyakornok illetménye a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) alapján, az illetménytáblában meghatározott mértékben kerül megállapításra. Juttatásait a Kjt. alapján, a képzőhelyen hasonló beosztásban dolgozók részére járó egyéb juttatások alapulvételével kell megállapítani.”

4. §

Az R. 5. §-ának (2)—(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A központi gyakornoki idő a (3) bekezdésben foglalt kivétellel csak méltányolható okból, a felsőoktatási intézmény által meghatározott időtartamra szakítható meg. A méltányolható ok elfogadásáról a felsőoktatási intézmény dönt.

(3) A központi gyakornoki idő tudományos munka, sor-katonai vagy polgári szolgálat, illetve a 10 éven aluli gyermek ápolása, gondozása miatt munkavégzési kötelezettséggel nem járó időszak teljes időtartamára megszakítható.”

5. §

Az R. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. § (1) A képzés ideje alatt az elsajátítani kívánt szak-képzettség speciális szakmai tevékenységének végzéséhez a jelölt megfelelő felügyeletét megszerzett ismereteitől függően biztosítani kell.

(2) Akkreditált képzőhelyről a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény hatálya alá tartozó jelölt szakképzésre nem akkreditált képzőhelyre is kirendelhető felügyelet mellett végzett ügyeleti tevékenység ellátására.”

6. §

Az R. 7/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„7/A. § Szolgálati viszonyban álló jelölt esetében a sor-katonai, illetve polgári szolgálatra vonatkozó rendelkezéseket nem kell alkalmazni.”

7. §

Az R. 8. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Községek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban a Tanácsnak az orvosok szabad mozgásának elősegítéséről, illetve az orvosi oklevelek, bizonyítványok és képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismeréséről szóló 93/16/EGK irányelvnek 24. cikkével összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.”

8. §

(1) Ez a rendelet a (2) bekezdésben foglalt kivétellel a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) A (4) és (5) bekezdés rendelkezései Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján lépnek hatályba.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R. 4. §-a (2) bekezdésének b) pontja és 7. §-ának (1)—(3) bekezdése hatályát veszti.

(4) Az R. 2. §-ának e rendelet 1. §-ának (1) bekezdésével megállapított (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szakképesítéssel még nem rendelkező jelöltek első szakképesítése megszerzésének törzsképzési ideje tartamára a magyar állampolgárok, az Európai Gazdasági Térség állampolgárai, továbbá a Magyar Köztársaság területén hontalannak, menekültnek elismert személyek, illetve a bevándorlási vagy letelepedési engedéllyel rendelkezők részére az állam központi gyakornoki rendszert működtet, melynek fedezetét az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium fejezet éves költségvetési előirányzataiban biztosítja.”

(5) Az R. 2. §-ának e rendelet 1. §-ának (2) bekezdésével megállapított (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben felsoroltakon kívüli személyek a törzsképzésben térítés ellenében akkor vehetnek részt, ha az adott szakon a meghirdetett helyeket az (1) bekezdésben felsorolt személyek az adott év december 31-éig nem töltik be. A felsőoktatási intézmény a képzésben való költségtérítéses részvételtől megállapodást köt.”

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter 14/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelete

az egészségügyi dolgozók rendtartásáról szóló
11/1972. (VI. 30.) EüM rendelet módosításáról

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. §-a (2) bekezdésének *l)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

Az egészségügyi dolgozók rendtartásáról szóló 11/1972. (VI. 30.) EüM rendelet (a továbbiakban: R.) 12. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az orvos a közvetlen betegellátó tevékenység során, az orvosi tevékenység jellegétől függően, nem végezhet a beteg ellátásával közvetlenül össze nem függő olyan más tevékenységet, amely az egészségügyi ellátás biztonságát, a beteg életét, testi épségét veszélyeztetheti, kivéve, ha azt más, az orvos ellátási kötelezettségébe tartozó beteg azonnali ellátása vagy az ellátást nyújtó orvostól független, elháríthatatlan külső ok indokolja.”

2. §

Az R. 16. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az egészségügyi szakdolgozó az egészségügyi ellátás nyújtása során, a kapott orvosi utasításra is figyelemmel, a 12. § (5) bekezdésében foglalt magatartási szabályoknak megfelelően jár el.”

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter 15/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelete

a vezeték nélküli távközlési építmény által kibocsátott
elektromágneses sugárzás egészségügyi határértékeiről
szóló 32/2000. (XI. 16.) EüM rendelet módosításáról

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. §-a (2) bekezdésének *d)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A vezeték nélküli távközlési építmény által kibocsátott elektromágneses sugárzás egészségügyi határértékeiről szóló 32/2000. (XI. 16.) EüM rendelet 1. §-ának (2) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdésben meghatározott vezeték nélküli távközlési építményre vonatkozó hatósági eljárás szabályait külön jogszabály tartalmazza.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családügyi miniszter

Az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelete

a személyes gondoskodást végző személyek
továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló
9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet, valamint a személyes
gondoskodást végző személyek adatainak működési
nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM
rendelet módosításáról

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 132. §-a (2) bekezdésének *e)* pontjában, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 97. §-ának *b)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A továbbképzés továbbképzési időszakokban történik. A továbbképzési időszak tartama öt év. A továbbképzési időszak kezdete munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt vagy hivatásos nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyt létesítők, illetőleg a képesítési előírásnak megfelelő szakképesítést megszerzők esetében a munkába állás, a foglalkoztatás megkezdésének, illetőleg a szakképesítés megszerzésének napja. A szociális vállalkozási tevékenységet kezdők esetében a továbbképzési időszak kezdete a tevékenység megkezdésének napja.”

2. §

Az R. 3. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A továbbképzés szervezője a minősített továbbképzési programon való részvételről az 1. számú melléklet szerinti igazolást adja ki.”

3. §

(1) Az R. 4. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Minősített továbbképzési programot — a továbbképzés céljából szervezett szakmai tanfolyam kivételével — bármely természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet szervezhet. Szakmai tanfolyam szervezésére csak

a) államilag elismert szociális vagy gyermekvédelmi képzést folytató képzőhely — feltéve, hogy a legutolsó képzést a továbbképzési program benyújtását megelőző három éven belül fejezték be —, továbbá

b) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III., illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján kijelölt módszertani feladatokat ellátó szociális, gyermekjóléti, valamint gyermekvédelmi intézmény jogosult, feltéve, ha a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: Fktv.) 8. §-ában szabályozott felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában szerepel.”

(2) Az R. 4. §-ának (3)—(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, egyidejűleg a § a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A továbbképzési programok minősítése a program benyújtásával egyidejűleg, minden év november 15-éig kérhető. A minősítési kérelmet az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium)

hivatalos lapjában legkésőbb a tárgyév október 15-éig közzétett, a Bizottság által kiadott közlemény szerinti adatlapon kell benyújtani. Az adatlapot a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézetnek a Bizottság titkársági feladatait ellátó szervezeti egysége (a továbbiakban: Titkárság) részére 3 példányban kell benyújtani. A minősítési kérelemhez csatolni kell a minősítési díj befizetését igazoló dokumentum másolatát.

(4) A továbbképzési program minősítési díja a 3. § (5) bekezdésének a)–b) pontja szerinti program esetén a közalkalmazottakra vonatkozó „A” fizetési osztály I. fokozata szerinti illetmény havi összegének (a továbbiakban: alapidíj) 25%-a, a c)–e) pontja szerinti program esetén pedig az alapidíj 10%-a.

(5) A 3. § (5) bekezdésének a)–b) pontjába tartozó, érvényes minősítéssel rendelkező továbbképzési programok akkor indíthatók, ha a továbbképzést szervezők a tárgyév november 15-éig a 2. számú melléklet szerinti adatlapon bejelentik a Titkárságnak.

(6) A Bizottság a minősített, valamint az érvényes minősítéssel rendelkező és bejelentett továbbképzési programok listáját és pontértékét, a programok formáját, címét, célcsoportját, helyét, idejét, díját, a jelentkezés helyét, valamint a programengedély számát és a minősítés érvényességét minden év január 15-éig a Minisztérium hivatalos lapjában közzéteszi.

(7) A (6) bekezdés szerint közzétett továbbképzési programok a közzététel évének december 31. napjáig szervezhetők. A megszervezésre került továbbképzési programokról a továbbképzést szervezők a 3. számú melléklet szerinti beszámolót a tárgyévét követő február 28-áig küldik meg a Titkárság részére.”

4. §

Az R. 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) Szociális szakvizsgát az a jelölt tehet, aki külön jogszabályban meghatározott felsőfokú szociális alapvégzettséggel (szociálpolitikus, szociális munkás, szociálpedagógus, szociális szervező) és az alapvégzettségének megfelelő területen a felsőfokú végzettség megszerzését követően legalább öt év egybefüggő szakmai gyakorlattal rendelkezik. Egybefüggő szakmai gyakorlatnak tekintendő, ha öt év alatt a megszakítás időtartama nem haladja meg a fél évet.

(2) Szociális szakvizsgát az az egyéb felsőfokú végzettséggel rendelkező jelölt is tehet, aki

a) a szociális alapvizsgát letette, feltéve, hogy a szociális alapvizsga és a szakvizsga között még nem telt el két év, vagy

b) szociális menedzseri végzettséggel rendelkezik, és legalább öt évig egybefüggően — összesítve legfeljebb fél év megszakítással — képesítéshez kötött tevékenységet végez, vagy

c) 2002. január 1-jét megelőző legalább tíz évben egybefüggően — összesítve legfeljebb egy év megszakítással — képesítéshez kötött tevékenységet végez.

(3) A személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi intézményben pedagógus munkakörben foglalkoztatott, és a külön jogszabály alapján szociális szakvizsgára kötelezett személy, ha más jogszabály alapján pedagógus szakvizsgára is kötelezett, szociális szakvizsga kötelezettségének — választása alapján — a pedagógus szakvizsga letételével is eleget tehet.

(4) Szociális alapvizsgát az a személyes gondoskodást végző személy (a továbbiakban: jelölt) tehet, aki nem szociális alapvégzettséget tanúsító felsőfokú végzettséggel rendelkezik és a felsőfokú végzettség megszerzését követően legalább öt évig egybefüggően képesítéshez kötött tevékenységet végez. A képesítéshez kötött tevékenység egybefüggőnek tekintendő, ha öt év alatt a megszakítás időtartama nem haladja meg a fél évet.

(5) A szociális alapvizsgára bocsátás feltétele a szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam elvégzése. A szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam óraszama 120 óra. A tanfolyam elvégzése és az alapvizsga letétele közötti időszak nem haladhatja meg az egy évet.”

5. §

Az R. 6. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„6. § (1) Szociális alapismereteket nyújtó tanfolyamot, valamint alap- és szakvizsgát szociális szakvizsgáztatási joggal rendelkező szociális alapképzést folytató felsőoktatási intézmény és a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet (a továbbiakban: vizsgajoggal rendelkező intézmény) szervezhet.

(2) Szociális alapvizsga, illetve szakvizsga minden évben kétszer, március 1. és április 30., valamint október 1. és november 30. között szervezhető. A vizsgára bocsátás iránti kérelmet a tárgyév február 1-jéig, illetve szeptember 1-jéig kell benyújtani a jelölt által választott vizsgajoggal rendelkező intézményhez.

(3) A kérelemhez csatolni kell

a) a felsőfokú végzettséget tanúsító oklevél másolatát,
b) a képesítéshez kötött tevékenység végzésének időtartamáról szóló igazolást, továbbá

c) szakvizsga esetén a szociális alapvizsga oklevelének másolatát, amennyiben a jelölt számára a szociális alapvizsga letétele előírt.

(4) A szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam díjának, a szociális alapvizsga és szociális szakvizsga díjának, a pótvizsga díjának, valamint a vizsgáztatói díjnak az összegét a tárgyévet megelőző év december 15-éig a Minisztérium hivatalos lapjában közzé kell tenni. A szociális szakvizsga díja tartalmazza a vizsgára történő felkészítés díját is. A vizsgadíjakat ahhoz a vizsgajoggal rendelkező intézményhez kell befizetni, ahol a jelölt vizsgára való jelentkezését elfogadták.

(5) A szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam képzési programját a Bizottság minősíti.”

6. §

Az R. 7. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szociális szakvizsgát a jelölt az általa választott témacsoportból tehet.”

7. §

Az R. 8. §-a (1) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A szociális alapvizsga és a szociális szakvizsga írásbeli és szóbeli részből áll.”

8. §

(1) Az R. 9. §-a (1) bekezdésének felvezető mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az alapvizsga és a szakvizsga értékelése az érvényes írásbeli és a szóbeli vizsga alapján a következő lehet:”

- [a] *kiválóan megfelelt,*
- b) *jól megfelelt,*
- c) *megfelelt,*
- d) *nem felelt meg.]*

(2) Az R. 9. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (3)—(4) bekezdés jelölése (4)—(5) bekezdésre módosul:

„(3) Sikeres alapvizsga esetén a jelölt a 4. számú melléklet szerinti oklevelet kap.”

(3) Az R. 9. §-a — (2) bekezdéssel átszámozott — (4) bekezdésének felvezető mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Sikeres szakvizsga esetén”

[a] *a felsőfokú szociális alapvégzettséggel rendelkező jelölt szakvizsgázott szociálpolitikus vagy szakvizsgázott szociális munkás, illetőleg szakvizsgázott szociálpedagógus vagy szakvizsgázott szociális szervező cím használatára jogosító 3. számú melléklet szerinti oklevelet kap;*

b) *az egyéb felsőfokú végzettséggel rendelkező jelölt a szociális szakvizsga letételét igazoló 4. számú melléklet szerinti oklevelet kap.]*

9. §

Az R. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § A Bizottság feladatai a következők:

a) a Bizottság ügyrendjének kidolgozása;

- b) a továbbképzések szakmai követelményrendszerének a kidolgozása;
- c) a továbbképzési programok minősítése, pontértékeinek meghatározása;
- d) a továbbképzések szakmai felügyelete;
- e) a szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam képzési programjának a minősítése, elfogadása;
- f) az alapvizsga, valamint szakvizsga szakmai és vizsgáztatási követelményeinek meghatározása;
- g) a vizsgajog elnyerésére irányuló pályázatok elbírálása;
- h) a szociális szakvizsga elnöki névjegyzékbe történő jelentkezések elbírálása.”

10. §

Az R. 12. §-a (2) bekezdése b) pontjának *ba)*—*bc)* és *bf)* alpontjai helyébe a következő rendelkezés lép:

[*(2) A Titkárság feladatai*

b) a szociális szakvizsgákkal kapcsolatosan]

„*ba)* a szociális alapismereteket nyújtó tanfolyamok programjának kidolgoztatása, a tanfolyamot szervezőkkel való kapcsolattartás,

bb) az alap- és szakvizsga tananyagainak, vizsgatételeinek és feladatainak a kidolgoztatása, kiadása,

bc) az alap- és szakvizsgára jelentkezők koordinálása, a szakvizsgára vonatkozó dokumentumok vezetése és kezelése,”

„*bf)* a vizsgák szabályszerű lebonyolításának ellenőrzése.”

11. §

(1) Az R. 12/A. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szociális alap- és szakvizsgaelnöki feladatait csak a témacsoportonként összeállított szociális szakvizsgaelnöki névjegyzékbe (a továbbiakban: névjegyzék) felvett személyek láthatják el.”

(2) Az R. 12/A. §-a (4) bekezdésének második mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A pályázat benyújtásával egyidejűleg az alapidíj 10%-ának megfelelő bírálati díjat kell fizetni.”

12. §

(1) Az R. 13. §-a (3) bekezdésének *a)* és *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A vizsgajog elnyerésére az a szociális alapképzést folytató felsőoktatási intézmény nyújthat be pályázatot, amelyik)

„*a)* vállalja, hogy tizenöt vagy annál több fő jelentkezése esetén szociális alap- és szakvizsgát, szociális alapismereteket nyújtó tanfolyamot szervez, és

b) a szociális alapképzési szakot önálló oktatási-szervezeti egységként működteti, és a szak oktatóinak legalább a fele az intézménnyel munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban áll.”

(2) Az R. 13. §-a (5) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A vizsgajogot elnyert intézmény öt évig jogosult szociális alap- és szakvizsga szervezésére.”

13. §

Az R. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. § (1) Az alap- és szakvizsgát úgy kell megszervezni, hogy egy vizsgabizottság egy vizsganapjára legfeljebb húsz vizsgázó jusson.

(2) A szociális alapvizsga, valamint szakvizsga időpontját a 6. § (2) bekezdésében szereplő időszakban lehet kitűzni. Ha az adott vizsgaidőszakban a vizsgajoggal rendelkező intézmény nem tervez alap-, illetve szakvizsgát, a jelentkezési lapokat továbbítja ahhoz a vizsgajoggal rendelkező intézményhez, amely az adott témacsoportból vizsgát szervez, és erről a jelöltet értesíti. Ha az adott vizsgaidőszakban egyetlen vizsgajoggal rendelkező intézmény sem szervez szakvizsgát, a szakvizsgát a Titkárság által kijelölt vizsgabizottság előtt lehet letenni.

(3) A vizsgabizottság tagjait vizsgáztatói díj illeti meg. A Minisztérium a vizsgáztatói díj összegét — a 6. § (4) bekezdése szerint — közzéteszi hivatalos lapjában.”

14. §

(1) Az R. 15. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A munkáltató köteles az éves továbbképzési tervben szereplő munkavállaló számára a továbbképzésen való részvétel idejére munkaidő-kedvezményt biztosítani, erre az időre távolléti díjat fizetni, valamint a továbbképzés részvételi díját viselni.”

(2) Az R. 15. §-a (4) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A jogszabály által szakvizsgára kötelezettek esetében a szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam, valamint az alap- és szakvizsgával kapcsolatos munkaidő-kedvezmény, távolléti díj, tanfolyami- és vizsgadíj a munkáltatót terheli.”

15. §

Az R. a 15. §-át követően a következő címmel és 15/A. §-sal egészül ki:

„A szociális továbbképzési és szakvizsga normatíva
2003. évi igénylési és elszámolási rendje

15/A. § (1) A személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatást működtető egyházi és nem állami fenntartó (a tovább-

biakban együtt: fenntartó) a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvényben (a továbbiakban: költségvetési törvény) szabályozott feltételek szerint jogosult szociális továbbképzési és szakvizsga normatívára (a továbbiakban: támogatás). A támogatás címén igényelhető állami támogatásra vonatkozó igényt a 7. számú melléklet szerinti adatlapon kell benyújtani az intézmény székhelye szerint illetékes Területi Államháztartási Hivatalhoz (a továbbiakban: TÁH). A támogatás igénybevételére azok a fenntartók jogosultak, akik 2002. szeptember 1-jén jogerős működési engedéllyel, illetőleg ideiglenes működési engedéllyel rendelkeztek.

(2) A 2003. évi támogatásra vonatkozó igényt 2003. szeptember 30-ig lehet benyújtani. A támogatás folyósítására a TÁH és a fenntartó a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Er.) 21. §-ának (6) bekezdésében meghatározott tartalommal szerződést köt.

(3) A támogatás folyósítását abban a negyedévben kell megkezdeni, amelyet megelőző negyedév utolsó napjáig az igénybejelentés megtörtént. Az igénybejelentést megelőző negyedév(ek)re eső támogatási összeget az első folyósítás alkalmával kell kifizetni. Az igénybejelentést nem kell negyedévente megismételni, a támogatás az első igénybejelentés alapján folyósítható.

(4) Ha a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatást a fenntartó megszünteti vagy működési engedélyét visszavonják, a támogatás a megszűnés időpontjáig, illetve a működési engedély visszavonásáig illeti meg a fenntartót.

(5) A TÁH a fenntartó igénybejelentése alapján a folyósításhoz szükséges támogatást a Minisztériumtól a tárgynegyedév első hónapjának 10-éig igényli. A Minisztérium a támogatás igénylése alapján a tárgynegyedév második hónapjának 10-éig gondoskodik a szükséges támogatás átutalásáról.

(6) A támogatás felhasználásáról a fenntartó 2004. január 31-ig elszámolást küld a TÁH részére a 8. számú melléklet szerinti adatlapon. Ha a támogatás nem került teljes egészében felhasználásra a költségvetési törvényben meghatározott feladatokra, a fel nem használt részt a fenntartónak az elszámolás megküldésével egyidejűleg vissza kell fizetnie a TÁH számlájára.

(7) A TÁH a támogatás igénylésének és felhasználásának jogszerűségét és az elszámolás szabályszerűségét az Er.-ben foglaltak figyelembevételével az intézmény, illetve a fenntartó székhelyén ellenőrzi. A felhasználás ellenőrzésének alapját bizonylatok, illetve egyéb okiratok, igazolások, bizonyítványok képezik. Amennyiben az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy a támogatás igénybevétele, illetőleg felhasználása nem volt jogszerű, a jogosulatlanul felvett összeget az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 64/A. § (4) bekezdés c) pontja alapján a jegybanki alapkamat kétszeresével megnövelt összegben a TÁH számlájára kell visszafizetni. A visszafizetésről,

valamint a visszafizetendő támogatás összegéről a TÁH írásban értesíti a fenntartót, mely értesítés kézhezvételétől számított harminc napon belül a fenntartónak a visszafizetésről gondoskodni kell.

(8) Ha a fenntartó a (6) és a (7) bekezdés szerinti visszafizetési, illetve kamatfizetési kötelezettségének az előírt határidőig nem tesz eleget, a visszafizetendő összeget, valamint a késedelmi kamatot az esedékes támogatási összegből le kell vonni. A TÁH indokolt esetben — a fenntartó kérelmére — a tartozást több, legfeljebb négy részletben is levonhatja.”

16. §

(1) Az R. 1—4. számú melléklete helyébe e rendelet 1—4. számú melléklete lép.

(2) Az R. az e rendelet 5—8. számú melléklete szerinti új 5—8. számú melléklettel egészül ki.

17. §

A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: Mr.) 4. §-ának (2) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A munkáltató bejelentési kötelezettsége a próbaidőre alkalmazottakra nem vonatkozik.”

18. §

Az Mr. 7. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a munkavállaló nem tett eleget a továbbképzési vagy szakvizsga letételi kötelezettségének, a nyilvántartó erről értesíti a munkáltatót.”

19. §

Az Mr.

a) 1. számú melléklete helyébe e rendelet 9. számú melléklete,

b) 2. számú melléklete helyébe e rendelet 10. számú melléklete,

c) 4. számú melléklete helyébe e rendelet 11. számú melléklete,

d) 7. számú melléklete helyébe e rendelet 12. számú melléklete

lép.

20. §

(1) Ez a rendelet — a (2)—(3) bekezdésben foglalt kivétellel — a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet 3. §-ának (2) bekezdésével megállapított R. 4. §-ának (3)—(7) bekezdése 2003. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) E rendelet 1. §-a, 4—8. §-ai, 11. §-ának (1) bekezdése, valamint 13. §-a 2004. január 1-jén lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti az R. 7. §-ának (3)—(4) bekezdése.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az R.

a) 4. §-ának (2) bekezdésében az „és a támogatás mértékének megállapítását” szövegrész,

b) 12. §-ának (1) bekezdése,

c) 12. § (2) bekezdése b) pontjának bg) alpontja,

d) 13. §-ának (1) bekezdése,

e) 13. §-ának (6) bekezdésében a „Szociális és Családügyi” szövegrész.

(5) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az R.

a) 9. §-a — 8. § (2) bekezdésével átszámozott — (4) bekezdésének a) pontjában a „3. számú” szövegrész helyébe az „5. számú” szövegrész,

b) 9. §-a — 8. § (2) bekezdésével átszámozott — (4) bekezdésének b) pontjában a „4. számú” szövegrész helyébe a „6. számú” szövegrész,

c) 10. §-a (1) bekezdésének felvezető mondatában, valamint 12. §-a (2) bekezdésének af) pontjában „a szociális és családjogi” szövegrész helyébe „az egészségügyi, szociális és családjogi” szövegrész,

d) 10. §-a (2) bekezdésének d) pontjában „a Szociális és Családügyi” szövegrész helyébe „az Egészségügyi, Szociális és Családügyi” szövegrész lép.

(6) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az Mr.

a) 1. §-a (2) bekezdésének a) pontjából „— az egyházi fenntartású intézményekben személyes gondoskodást végző személy kivételével —” szövegrész,

b) 6. §-ának (2) bekezdése,

c) 7. §-a (3) bekezdésének utolsó mondata.

(7) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az Mr. 6. §-ának (3) bekezdésében „a (2) bekezdésben” szövegrész helyébe „az (1) bekezdésben” szövegrész lép.

(8) Azon személy esetében, akinek továbbképzési kötelezettsége 2004. január 1-jét megelőzően keletkezett, az 1. §-ban foglalt, a továbbképzési időszak tartamára vonatkozó rendelkezést csak a 2003. december 31-én hatályos rendelkezésben meghatározott továbbképzési időszak tartamának lejártát követően lehet alkalmazni.

(9) Az e rendelet hatálybalépése előtt továbbképzés céljából szervezett tanfolyamra kiadott minősítési engedéllyel rendelkezőknek, valamint a vizsgajoggal rendelkező intézményeknek e rendelet hatálybalépésétől számított hatvan napon belül be kell jelentkezniük az Fktv. 8. §-a szerinti felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásába, ha abban még nem szerepelnek. A vizsgajoggal rendelkező intézmények 2004. január 1-jétől csak akkor jogosultak a szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam szervezésére, ha az Fktv. 12. §-ának (2) bekezdésében szabályozott akkreditációs tanúsítvánnyal rendelkeznek.

(10) A Bizottság e rendelet hatálybalépését követő hatvan napon belül megküldi a Felnőttképzési Akkreditáló Testületnek (a továbbiakban: FAT) a szociális továbbképzésként minősített tanfolyamok jegyzékét, valamint a szociális alapismereteket nyújtó tanfolyam minősített képzési programját. A megküldött képzési programokra az Fktv. 19. §-ának (3) bekezdése alapján a FAT kiadja a program-akkreditációra vonatkozó tanúsítványt.

Dr. Csehák Judit s. k.,
egészségügyi, szociális és családjogi miniszter

1. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„1. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

Igazolás továbbképzésen való részvételről

I. Személyi adatok

1. Név:
2. Születési, családi és utónév:
3. Születési hely, idő:
4. Anyja neve:
5. Működési nyilvántartási száma:

II. Továbbképzési adatok

1. A továbbképzés formája (A kívánt rész aláhúzendó):

tanfolyam — személyiségfejlesztő foglalkozás — tanulmányút
 szakmai műhely — szakmai tanácskozás

2. A továbbképzés engedély száma:

3. A továbbképzés szervezője:

4. A továbbképzési pontérték:

5. A továbbképzés időpontja:

6. A továbbképzés helyszíne:

Az I. pontban megnevezett személy a II. pontban szereplő továbbképzésen részt vett, annak feltételeit teljesítette.

Kelt:, év hónap napján

P. H.

.....
 cégszerű aláírás''

2. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„2. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

BEJELENTŐLAPPROGRAMINDÍTÁSÁRÓL

A Bizottság által minősített továbbképzési program Szociális Közlönyben való megjelenéséhez

A továbbképzési programot indító megnevezése, címe:	
A program címe:	
A program minősítése érvényes:	
A program célja, tartalma:	
A program célcsoportja:	
A szerorzhető továbbképzési pontérték:	
A program indításának tervezett időpontja:	
A program időtartama óra, tanácskozás és tanulmányút esetén nap, szakmai műhely esetén fórum:	
A program indításának tervezett helyszíne:	
A résztvevő által fizetendő részvételi díj:	
A továbbképzést szervező személy neve, telefonszáma:	
A program engedély száma:	
A 28/1998. (VI. 17.) NM rendelet alapján az egészségügyi továbbképzési rendszerben a program engedélyszáma:	
A 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján pedagógus továbbképzési rendszerben a program indítási engedélyszáma:	
Az intézmény nyilvántartási száma a felnőttképzést folytató intézmények OKÉV által vezetett nyilvántartásában:	

Megjegyzés: A táblázat utolsó három sorát csak akkor kell kitölteni, ha a program, illetve intézmény rendelkezik az adott engedély-, illetve nyilvántartási számmal.

Nyilatkozat

A táblázat első sorában megnevezett szervezet nevében kijelentem, hogy a közölt adatok a minősített pályázattól nem térnek el, a valóságnak megfelelnek.

Tudomásul veszem, hogy a közölt adatoktól a Közlönyben való megjelenés után nem áll módunkban eltérni, illetve a kiküszöbölhetetlen változásokat (amelyek nem érinthetik az egy főre jutó részvételi díj mértékét) előzetesen kötelesek vagyunk írásban egyeztetni az Országos Szociális és Gyermekvédelmi Továbbképzési és Szakvizsga Bizottság Titkárságával.

Kelt:

.....
cégszerű aláírás''

P. H.

3. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„3. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

BESZÁMOLÓ

(Minden indított csoportra külön kell elkészíteni!)

1. A továbbképzésre vonatkozó információk

Továbbképzés engedélyszáma: /

Továbbképzést szervező megnevezése:

Továbbképzést szervező címe:

A továbbképzést szervező személy neve, telefonszáma:

Továbbképzés akkreditációjának érvényességi ideje:

A továbbképzés kezdő — záró időpontja:

A továbbképzés pontos helyszíne: intézmény neve:

..... megye: város: út/utca:

2. A célcsoportra vonatkozó információk

2.1. A továbbképzésen résztvevők szakterület szerinti összetétele:

Családvédelem, családgondozás	fő	Idősek szociális ellátása	fő
Gyermekjóléti alapellátás	fő	Hajléktalan ellátás	fő
Gyermekvédelmi szakellátás	fő	Fogyatékosok szociális ellátása, rehabilitációja	fő
Pszichiátriai és szenvedélybetegek szociális ellátása	fő	Egyéb szociális terület	fő

2.2. A továbbképzésen résztvevők jellemzően (Kérjük a megfelelőt aláhúzni):

Egy intézményben dolgoznak

A szervezés helyszínén különböző szociális intézményben dolgoznak

A megye különböző szociális intézményében dolgoznak

Az ország különböző területein működő szociális intézményekben dolgoznak

3. A beszámoló további részében maximum 2 oldal terjedelemben részletesen fejtse ki az alábbiakat:

A célcsoport tagjainak szakmai ismeretszintjére zökkenőmentesen lehetett-e ráépíteni a továbbképzést?

Több célcsoport választása esetén az eltérő munkakörben/munkaterületen dolgozók megfelelően tudtak-e együtt dolgozni a továbbképzés során?

A tervezett tematikát meg tudta-e valósítani a továbbképzés során, ha nem, mi volt az eltérés oka?

A tervezett oktatási módszer megfelelő volt-e a résztvevők továbbképzéséhez?

A célcsoport szakmai érdeklődése megfelelt-e a továbbképzés tematikájának?

A továbbképzéssel kapcsolatos tapasztalatok összegzése (a résztvevők aktivitása, passzivitása, esetleges problémák felmerülése stb.), illetve az elvégzett elégedettségi vizsgálat módszere, eredménye.

Kelt:

.....
aláírás

P. H.

A beszámolót minden megszervezett, akkreditált továbbképzési programról a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendeletben megjelölt határidőig be kell küldeni a Titkárság címére: Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, 3100 Salgótarján, Kossuth út 8.

1. sz. melléklet: A továbbképzés elvégzéséről igazolást kapott szakdolgozók névsora, működési nyilvántartási száma
A beszámoló csak a melléklettel együtt fogadható el!”

4. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„4. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

Szám:

Oklevél

Ezt az oklevelet részére állítottuk ki,
aki (városban, községben) év hónap napján született,
anyja neve

A fent nevezett év hónap napján a vizsgabizottság előtt
eredményrel

szociális alapvizsgát tett.

Kelt: év hónap napján.

P. H.

.....
a vizsgabizottság elnöke

.....
a vizsgáztató intézmény vezetője”

5. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„5. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

Szám:

Oklevél

Ezt az oklevelet részére állítottuk ki,
aki (városban, községben) év hónap napján született,
anyja neve:

A fent nevezett év hónap napján témacsoportból
a szakvizsgabizottsága előtt eredménnyel
szociális szakvizsgát tett.

A jelen oklevél a fent nevezettet szakvizsgázott cím használatára jogosítja.

Kelt:, év hónap napján.

P. H.

.....
a szakvizsgabizottság elnöke

.....
a vizsgáztató intézmény vezetője”

6. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„6. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

Szám:

Oklevél

Ezt az oklevelet részére állítottuk ki,
aki (városban, községben) év hónap napján született,
anyja neve:

A fent nevezett év hónap napján a témacsoportból
..... szakvizsgabizottsága előtt eredménnyel
eleget tett a szociális szakvizsga követelményeinek.

Kelt:, év hónap napján.

P. H.

.....
a szakvizsgabizottság elnöke

.....
a vizsgáztató intézmény vezetője”

7. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„7. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

Igénybejelentés

**a szociális továbbképzés és szakvizsga jogcímen igénybe vehető normatív,
kötött felhasználású támogatáshoz a nem állami szervek részére**

1. Az intézmény neve:
címe:
vezető neve:
beosztása: telefonszáma:
2. Az intézmény fenntartójának neve:
címe:
vezető neve:
beosztása: telefonszáma:
bankszámlaszáma:
3. A működési engedély száma:
4. A működési engedélyt kiállító szerv neve:
5. Ellátási forma típusa: szociális alapellátás — szociális szakellátás
gyermekjóléti alapellátás — gyermekvédelmi szakellátás
6. Az ellátási forma megnevezése:
7. Főállásban foglalkoztatottak statisztikai állományi létszáma 2002. szeptember 1-jén: fő
8. A 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet szerint továbbképzésre kötelezett személyes gondoskodást nyújtó foglalkoztatottak statisztikai állományi létszáma 2002. szeptember 1-jén: fő
9. 2003. évre igényelt támogatás összege (a 8. pontban szereplő létszám és a 22 300 Ft szorzata): Ft
10. Az igénybejelentés pénzügyi támogatási célra történő felhasználásához és nyilvántartásához hozzájárulok.
11. Kijelentem, hogy az igénybejelentésen szereplő személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatást 2003. évben is működtetni szándékozom, és erre vonatkozóan érvényes működési engedéllyel rendelkezem. Kötelezettséget vállallok arra, hogy a szolgáltatás megszűnését vagy a működési engedély visszavonását tizenöt napon belül bejelentem.

Az adatok hitelességét igazolom.

Mellékletek:

Kelt: év hó nap

.....
a fenntartó cégszerű aláírása”

8. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„8. számú melléklet a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

ADATLAP

a szociális továbbképzés és szakvizsga költségvetési támogatásának elszámolásához a nem állami szervek esetén

..... év

1. Az intézmény neve:
címe:

2. Az intézmény fenntartójának neve:
címe:

3. 2003-ban a fenntartó részére kiutalt támogatás összege: Ft

4. Felhasználás jogcíme:

4.1. Továbbképzés

4.1.1. Továbbképzésen résztvevők száma: fő

4.1.2. Továbbképzés részvételi díjára történő kifizetések:Ft

4.1.3. Továbbképzésen való részvétel utazási és szállás költségére
történő kifizetés:Ft

4.1.4. Továbbképzéssel összefüggő helyettesítéssel kapcsolatos kiadások:Ft

4.1.5. Továbbképzési kötelezettségének eleget tett személyek jutalmazására
fordított kiadások:Ft

4.1.6. Összesen (4.1.2.-től 4.1.5.-ig):Ft

4.2. Szakvizsga

4.2.1. Szociális alapismereti tanfolyamon részt vettek száma: fő

4.2.2. Szociális alapismereti tanfolyamon való részvétellel kapcsolatos kifizetések:Ft

4.2.3. Szociális szakvizsgát tettek száma: fő

4.2.4. Szociális szakvizsgával kapcsolatos kifizetések
(vizsgadíj, utazás, szállás, felkészítő tanfolyam):Ft

4.2.5. Összesen (4.2.2. és 4.2.4.):Ft

4.3. A 2003. december 31-ig felhasznált támogatás összege (4.1.6. és 4.2.5.):Ft

4.4. Kötelezettségvállalással terhelt, de tárgyévben fel nem használt maradvány összege:Ft

4.5. A ténylegesen felhasznált támogatás összege (4.3. és 4.4.):Ft

5. Visszafizetendő támogatás: Ft

(Csak akkor kell kitölteni, ha a 3. pontban szereplő összeg meghaladja a 4.5. pontban szereplő összeget. Kitöltése esetén a két összeg különbözetét kell beírni.)

Kijelentem, hogy a különbözetként jelentkező Ft támogatást
a TÁH számú számlájára legkésőbb 30 nappal a visszafizetésről szóló értesítés kézhez-
vételét követően visszafizetem.

Kelt: év hónap nap

.....
a fenntartó cégszerű aláírása”

9. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„1. számú melléklet a 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

Adatlap a személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásba vételéhez

Kérjük az adatlapot írógéppel vagy nyomtatott betűkkel töltsék ki!

Nyilvántartási szám*

1. Megye:
 2. Név:
 3. Születési, családi és utónév:
 4. Neme: 1. férfi 2. nő
 5. Születési hely: 6. Születési idő:
 7. Anyja neve: 8. Állampolgárság:
 9. Munkáltató székhelyének neve, címe:
 A nyilvántartó által megadott kódja: Telefonszáma:
 **Telephely neve, címe:
 A nyilvántartó által megadott kódja: Telefonszáma:

10. Ellátási forma, intézmény típusa: (A megfelelő rész aláhúzendő.)

1. Étkeztetés	13. Idősek klubja	25. Fogytékos személyek lakóotthona
2. Házi segítségnyújtás	14. Gondozási központ	26. Gyermekjóléti szolgálat
3. Családsegítés	15. Fogytékosok nappali intézménye	27. Bölcsőde
4. Idősek otthona	16. Szenvédeybetegek nappali intézménye	28. Családi napközi
5. Pszichiátriai beteg otthona	17. Pszichiátriai beteg nappali intézménye	29. Házi gyermekfelügyelet
6. Szenvédeybeteg otthona	18. Nappali melegedő	30. Helyettes szülő
7. Fogytékos személyek otthona	19. Időskorúak gondozóháza	31. Gyermek átmeneti otthona
8. Hajléktalan otthona	20. Fogytékosok gondozóháza	32. Családok átmeneti otthona
9. Pszichiátriai beteg rehabilitációs intézménye	21. Pszichiátriai és szenvédeybeteg átmeneti otthona	33. Nevelőszülői hálózat
10. Szenvédeybeteg rehabilitációs intézménye	22. Hajléktalanok éjjeli menedékhelye	34. Javítóintézet
11. Fogytékos személyek rehabilitációs intézménye	23. Hajléktalanok átmeneti szállása	35. Gyermekotthon
12. Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	24. Pszichiátriai beteg lakóotthona	36. Területi gyermekvédelmi szakszolgálat
		37. Egyéb éspedig:

11. Fenntartó típusa: 1. állami 2. nem állami 3. egyházi

12. Betöltött munkakör; tevékenységi kör: [Az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet, illetve a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján.]

1. intézményvezető	13. szociális munkatárs	26. növendékügyi előadó
2. szakmai vezető	14. ápoló	27. győgyepedagógus
3. szociális segítő	15. szociális és mentálhigiénés csoportvezető	28. pszichológus
4. gondozó	16. foglalkoztatás szervező	29. fejlesztő pedagógus
5. szakgondozó	17. helyettes szülői tanácsadó	30. pedagógus
6. vezető gondozó	18. nevelő	31. pszichológiai tanácsadó
7. család gondozó	19. hivatásos nevelőszülő	32. győgytornász
8. család gondozó asszisztens	20. gyermekfelügyelő	33. konduktor
9. utógondozó	21. gyermekvédelmi ügyintéző	34. munkaoktató
10. gondozási központ vezető	22. nevelőszülői tanácsadó	35. eseti gondnok
11. klubvezető	23. örökbefogadási tanácsadó	36. hivatásos gondnok
12. mentálhigiénés munkatárs	24. vagyonkezelő gondnok	37. terápiás munkatárs
	25. gyámi, gondozói tanácsadó	38. egyéb, éspedig:

13.1. Jelenlegi munkáltatónál a munkaviszony kezdete:

13.2. A közalkalmazotti jogviszony, munkaviszony, hivatásos

nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony létesítésének ideje, tevékenység kezdete:

14. Iskolai végzettség:

1. általános iskolai végzettség

2. középfokú végzettség

3. felsőfokú végzettség

15. A szakképzettségre vonatkozó adatok: [Az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet, illetve a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet alapján.]

A képzettség megnevezése***	Az oklevelet, bizonyítványt kiállító (képző) intézmény	Az oklevél, bizonyítvány száma	A bizonyítvány, oklevél kiállításának ideje

16. Szakvizsgára kötelezett-e:****

1. Igen

2. Nem

Dátum:

P. H.

a bejelentésre kötelezett aláírása

* Amennyiben ismert kérjük kitölteni!

** Amennyiben megegyezik a székhellyel, nem kell kitölteni!

*** A munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítést kell feltüntetni!

**** Az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 6. §-a és a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 3. §-a alapján"

10. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez

„2. számú melléklet a 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez

**Adatlap a személyes gondoskodást végző személyek adataiban bekövetkezett
változások bejelentéséhez**

Nyilvántartás szám:

Név: Születési, családi és utónév:
Anyja neve: Születési dátum:

A változás oka:

1. Munkahelyen belüli telephely váltás:

Régi telephely neve, címe: kódja:
Ellátási forma:
Új telephely neve, címe: kódja:
Ellátási forma:

2. Személyes adatok változása:

Nyilvántartásban szereplő név:
Új név:

3. Munkakör változása:

Nyilvántartásban szereplő munkakör:
Új munkakör:
(Az új munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettségről szóló bizonyítvány másolatát mellékeljük!)

4. Szakképzettség változása:

A munkakörhöz, tevékenységi körhöz kapcsolódó új szakképesítés	Az oklevelet, bizonyítványt kiállító (képző) intézmény	Az oklevél, bizonyítvány száma	A bizonyítvány, oklevél kiállításának ideje

(Az új szakképesítés megszerzéséről szóló bizonyítvány másolatát mellékeljük!)

5. Szüneteltetés:

A szüneteltetés kezdő időpontja:

Szüneteltetés oka: (A megfelelő rész aláhúzendó)

1. Gyermekgondozási segély
2. Gyermekgondozási díj
3. Sorkatonai szolgálat
4. Polgári szolgálat
5. Három hónapot meghaladó fizetés nélküli szabadság

A szüneteltetés befejezésének időpontja:

Dátum:

P. H.

.....
a bejelentésre kötelezett aláírása”

11. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez„4. számú melléklet a 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez**Adatlap a személyes gondoskodást végző személyek szakvizsga és továbbképzési kötelezettsége teljesítésének bejelentéséhez**Nyilvántartási szám: Munkáltató kódja:

1. Név: Születési, családi és utónév:

2. A bejelentés oka:

2.1. Szakvizsga letétele

A szakvizsga letételének időpontja:

A szakvizsgát szervező intézmény neve, címe:

A szakvizsgát tanúsító oklevél száma:

(A szakvizsga letételét igazoló oklevél másolatát kérjük csatolják!)

2.2. Továbbképzési kötelezettség teljesítése:

A 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet alapján a szociális és gyermekvédelmi területen akkreditált továbbképzések:

A továbbképzés engedélyszáma	A továbbképzés megnevezése, címe	A továbbképzést szervező intézmény neve, címe	A továbbképzési pont megszerzésének időpontja	Megszerzett pontérték

(A továbbképzési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumok másolatát kérjük csatolják!)

2.3. Külön jogszabály által előírt továbbképzések teljesítése:

A 28/1998. (VI. 17.) NM rendelet alapján az egészségügyi továbbképzési rendszerben akkreditált képzések:

A továbbképzés engedélyszáma	A továbbképzés megnevezése, címe	A továbbképzést szervező intézmény neve, címe	A továbbképzési pont megszerzésének időpontja	Megszerzett pontérték

(A továbbképzési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumok másolatát kérjük csatolják!)

A 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet alapján a pedagógus továbbképzési rendszerben akkreditált képzések:

A továbbképzés indítási engedélyszáma	A továbbképzés megnevezése, címe	A továbbképzést szervező intézmény neve, címe	A továbbképzés óraszama

(A továbbképzési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumok másolatát kérjük csatolják!)

Dátum:

P. H.

.....
a bejelentésre kötelezett aláírása”12. számú melléklet a 16/2003. (IV. 9.) ESZCSM rendelethez„7. számú melléklet a 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelethez**Adatlap a személyes gondoskodást végző személyek adatainak a működési nyilvántartásból való törléséhez**Nyilvántartási szám:

1. Név: Születési, családi és utónév:

2. A munkáltató neve, címe: kódja:

3. A nyilvántartásból való törlés oka (A megfelelőt kérjük aláhúzni!):

1. a személyes gondoskodást végző személy halála

2. a foglalkozás gyakorlásától eltöltő bírósági határozat

3. nyugdíjazás

4. rokkantnyugdíj

5. munkahelyváltás

6. egyéb:

4. A munkaviszony, közalkalmazotti jogviszony, hivatásos nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony megszűnésének, befejezésének ideje:

P. H.

Dátum:

.....
a bejelentésre kötelezett aláírása”

A gazdasági és közlekedési miniszter 18/2003. (IV. 9.) GKM rendelete

az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések
elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet
módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. §-a (3) bekezdésének *b)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

Az utak forgalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984. (XII. 21.) KM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A forgalomszabályozásra és a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM—BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 8—20. §-ában meghatározott közúti jelzések elhelyezésére vonatkozó részletes szabályokat, valamint az egyes fogalmak meghatározását az e rendelet mellékleteként kiadott Forgalomszabályozási Műszaki Szabályzat (a továbbiakban: FMSZ) tartalmazza.”

2. §

Az R. 4. §-ának (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Tilos közúti jelzésen, annak tartóelemén vagy bármely más, a forgalom szabályozására szolgáló berendezésen olyan jelet, feliratot vagy tárgyat elhelyezni, amely nem kapcsolódik a szóban forgó jelzés vagy berendezés céljához.”

3. §

Az R. 6. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közúti jelzésekről a külön jogszabályban¹ meghatározott nyilvántartást az út kezelője vezeti. A vasúti átjárók, a vasúti gyalogos-átkelőhelyek és a kijelölt gyalogos-átkelőhelyek forgalmi rendjéről a területi közlekedési hatóságnak is nyilvántartást kell vezetnie.”

4. §

Az R. a következő 10/A. §-sal egészül ki:

„10/A. § (1) Az országos közúthálózatba tartozó főutak lakott területen belüli teljes szakaszán vagy annak egy

részen a település lakókörnyezetének védelme érdekében a közút kezelője — a területi közlekedési hatóság, valamint a hatáskörrel rendelkező közlekedésrendészeti szerv állásfoglalása ismeretében — a 7,5 tonna megengedett össztömeget meghaladó tehergépkocsik behajtását — időszakos vagy állandó jelleggel — korlátozhatja, és a célforgalmi közlekedést megengedő szabályozást vezethet be a következő feltételek együttes fennállása esetén:

a) a korlátozást a települési önkormányzat kezdeményezi,

b) a korlátozás alá eső útszakasz helyett rendelkezésre áll az adott település egészének vagy egy részének elkerülését lehetővé tevő — az országos közúthálózatba tartozó, a korlátozással érintett útszakasszal legalább azonos teherbírású és összességében lakott területet rövidebb szakaszon érintő — útszakasz.

(2) A települési önkormányzat az intézkedés megtételét a zaj- és rezgésterhelésre vagy a veszélyes légszennyezettség mértékére vonatkozó, annak készítésére jogosult szakértő véleménye birtokában kezdeményezheti abban az esetben, ha a szakértői vélemény szerint a mért értékek az emberi egészségre és környezetre ártalmas, külön jogszabályban² megállapított határértéket meghaladják.”

5. §

Az R. melléklete a következő megjelöléssel egészül ki: „Melléklet a 20/1984. (XII. 21.) KM rendelethez.”

6. §

Az R. melléklete 2.2. pontjának *b)* alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[2.2. Autóútnak az olyan út jelölhető ki, amely megfelel a 2.1. e)—g) pontokon felül a következő feltételeknek is:]

„*b)* kizárólag olyan út keresztezi, amelynek az autóúthoz csatlakozó része legalább 100 méter hosszban szilárd burkolattal van ellátva.”

7. §

Az R. mellékletének 3.6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„3.6. A „Főút vonal” jelzőtáblát (KRESZ 5. ábra) el kell helyezni

a) a főút vonal kezdeténél,

b) lakott területen kívül minden olyan út kereszteződése után, amelynek főút vonalhoz szilárd burkolattal ellátott csatlakozó része (sárrázó) 50 méternél hosszabb, illetve a szilárd burkolatú csatlakozó részén további út kereszteződés van,

¹ 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről, 34. § (3) bekezdés.

² 14/2001. (V. 9.) KöM—EüM—FVM együttes rendelet a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről, továbbá a 8/2002. (III. 22.) KöM—EüM együttes rendelet a zaj- és rezgésvédelmi határértékek megállapításáról.

c) lakott területen belül szilárd burkolatú utak kereszteződése után.

A „Főútvonal” jelzőtábla megismétlése elegendő a menetirány szerinti második, harmadik stb. útkeresztezéskor, ha az így elhelyezett jelzőtáblák a főútvonalon haladók és a főútvonalra oldalirányból felhajtók számára folyamatosan jól láthatók.”

8. §

Az R. melléklete 4.2. pontjának a) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[4.2. A 4.1. pontban foglalt szabályozás esetén]

„a) Az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát (KRESZ 9. ábra) el kell helyezni minden olyan keresztező (csatlakozó) úton, amelynek az úthoz szilárd burkolattal csatlakozó része (sárrázó) 50 méternél hosszabb, illetve a szilárd burkolatú csatlakozás részén további útkeresztezéskor van.”

9. §

Az R. mellékletének 6. pontja a következő 6.11. és 6.12. ponttal egészül ki:

„6.11. Egyirányú forgalmú úton a megjelölt iránnyal szembeni haladásra a menetirány szerinti bal oldalon autóbussz-forgalmi sáv vagy kerékpársáv vagy kerékpáros által is használható autóbussz-forgalmi sáv alakítható ki ott, ahol tömegközlekedési vonal kijelölése, a tömegközlekedés előnyben részesítése, a kerékpározási igény vagy a kerékpáros hálózati elemek összekötése feltétlenül szükségessé teszi. A megjelölt iránnyal szemben kijelölt autóbussz-forgalmi sáv vagy kerékpársáv kialakítása esetén az „Egyirányú forgalmú út” tábla (KRESZ 104. ábra) alatt kiegészítő táblát (KRESZ 105/a. ábra) kell elhelyezni, értelemszerűen alkalmazva a kerékpár, vagy a busz, vagy mindkét jelzési képet, a másik végénél pedig a „Behajtani tilos” jelzőtábla (KRESZ 53. ábra) alatt kiegészítő táblát (KRESZ 59/a. ábra) kell elhelyezni a kivételt értelemszerűen mutató jelzési képpel.

6.12. A 6.11. pontban említett egyirányú forgalmú utat keresztező úton az útkeresztezéskor a „Kötelező haladási irány” jelzőtábla alatt a kivételezett jármű(vek) jelzési képét minden esetben el kell helyezni (KRESZ 18/d. ábra). Amennyiben a csomópontban valamely továbbhaladási irányt (irányokat) tiltó tábla korlátozza, az 59/a. ábra szerinti kiegészítő táblát kell alkalmazni.”

10. §

Az R. mellékletének 8.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„8.1. Kerékpárútnak az e célra kiépített utat vagy az útnak a gépjárművek közlekedésére szolgáló részétől kiemelt szegéllyel, korláttal, növényzettel, zöldsávval vagy más térelválasztó elemekkel, ezek hiányában legalább 60 cm széles forgalom elől elzárt területtel elválasztott részét lehet kijelölni. A forgalom elől elzárt területtel történt elválasztás esetében minden útkeresztezéskor és gyalogos-átkelőhelynél kiemelt szegélyű szigettel kell biztosítani az elválasztást.”

11. §

Az R. mellékletének 9.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„9.1. Autóbussz-forgalmi sávot olyan úton lehet kijelölni, ahol az úton az autóbussz-forgalmi sáv mellett legalább egy, az autóbussz-sáv forgalmával egyező irányú forgalmi sáv van, vagy az ellentétes irányú forgalmi sáv(ok)tól az autóbussz-forgalmi sáv kettős záróvonallal el van választva.”

12. §

Az R. mellékletének 10.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„10.1. A lakott területre vonatkozó közlekedési szabályok hatályát a „Lakott terület kezdete” jelzőtáblával (KRESZ 131/a., 131/b. és 131/c. ábra) kell elrendelni és a „Lakott terület vége” jelzőtáblával (KRESZ 132/a., 132/b. és 132/c. ábra) kell megszüntetni. A lakott területek kijelölésénél figyelemmel kell lenni a közút forgalmának és a szabályozásba bevonandó terület lakóinak biztonságára, a beépítettség jellegére, az útkörnyezet lakott területre jellemző kiépítettségére (pl. járda, közvilágítás, útcsatlakozások és kapubehajtók sűrűsége). A KRESZ 131/a. és 131/b. ábra szerinti, településnevet is feltüntetett „Lakott terület kezdete” jelzőtáblát ott kell elhelyezni, ahol a településre vezető út első alkalommal éri el a lakott területet. Amennyiben a település közigazgatási területén belüli útszakaszon indokolt a lakott területre vonatkozó közlekedési szabályok hatályának megszüntetése, majd ismételt elrendelése, a KRESZ 132/b., 132/c., illetve 131/b., 131/c. ábrák szerinti „Lakott terület vége”, illetve „Lakott terület kezdete” jelzőtáblákat kell alkalmazni.”

13. §

(1) Az R. mellékletének 12.3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„12.3. Az előzőek szerint szabályozott útkeresztezéskor „Besorolás rendjét jelző tábla”-val (KRESZ 116. ábra) kell előjelezni ott, ahol

a) a jobbra vagy balra, illetve mindkét irányban a bekanyarodni szándékozó járművek részére önálló sáv áll rendelkezésre (járműosztályozós útkeresztezéskor),

b) párhuzamos közlekedésre kijelölt úton a jobbra, vagy balra, illetve mindkét irányban a bekanyarodást megtiltották, vagy több sávból engedték meg.

A „Kerékpáros közvetett kapcsolat” létét jelző táblával (KRESZ 116/a. ábra) — a többi jármű besorolási rendjét jelző táblával együtt — kell előjelezni a kerékpárosok számára, ha az útkereszteződésnél a többi járművel együtt közvetlenül nem kanyarodhatnak balra, hanem egyenes irányba továbbhaladva kell a keresztező járművekhez besorolniuk.”

(2) Az R. mellékletének 12. pontja a következő 12.11. ponttal egészül ki:

„12.11. Előretolt kerékpáros felálló helyet (KRESZ 153/a. ábra) csak olyan jelzőlámpás forgalomirányítással szabályozott útkereszteződésben szabad kialakítani, ahol

a) jelentős a balra kanyarodó kerékpáros forgalom,

b) a közúti forgalom nagysága nem teszi lehetővé a kerékpáros számára a biztonságos besorolást a balra kanyarodáshoz,

c) a kerékpárosok az útkereszteződéshez legalább 20 m hosszon kialakított kerékpársávon érkeznék.”

14. §

(1) Az R. mellékletének 16.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„16.1. Osztottpályás utat keresztező úton az elsőbbségadási kötelezettséget jelző jelzőtáblákat a második úttesttel való kereszteződés előtt — az elválasztósávon is — meg kell ismételni, ha e sáv szélessége a 6 métert meghaladja, vagy más ok szükségessé teszi.”

(2) Az R. mellékletének 16.3. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„16.3. Az útkereszteződéseknél elhelyezett elsőbbséget szabályozó jelzőtáblák alatt a közlekedésbiztonság vagy a járművezetők tájékoztatása céljából az útkereszteződés alaprajzi vázlatán az elsőbbséggel rendelkező út vonalvezetését vastag vonallal feltüntető kiegészítő tábla (KRESZ 10., 10/a. és 12. ábra) helyezhető el. Kötelező a kiegészítő tábla elhelyezése, ha e nélkül kétség merülhet fel az iránt, hogy az útkereszteződésben melyik irányból érkező járműnek van elsőbbsége, továbbá, ha az utat elsőbbséggel rendelkező kerékpárút keresztezi.”

15. §

(1) Az R. mellékletének 24.4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép: „24.4. A kerékpársáv kezdetéről a „Kerékpársáv” (KRESZ 117/a. ábra), végéről a „Kerékpársáv vége” jelzőtáblával (KRESZ 117/b. ábra) kell tájékoztatást adni.”

(2) Az R. mellékletének 24.8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„24.8. Az út melletti kétirányú kerékpárutat (KRESZ 117/e. ábra szerinti), annak kezdetét vagy végét a KRESZ

117/d., illetve 117/f. ábra szerinti jelzőtáblával abban az esetben kell előjelezni, ha az úton haladó járművezető számára a kerékpárút nem kellően észlelhető. A KRESZ 117/d. és 117/f. ábrák szerinti jelzőtáblák a KRESZ 95/c. ábra szerinti veszélyt jelző táblával együtt is elhelyezhetők.”

(3) Az R. mellékletének 24.9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„24.9. A kerékpárutak elsőbbségét általában a vele azonos irányban haladó út elsőbbségével megegyezően kell szabályozni. Ha a kerékpárúttal párhuzamosan haladó út elsőbbségét útkereszteződésben jelzőtáblával biztosítják, ezt a jelzőtáblát az alárendelt úton a kerékpárút előtt kell elhelyezni a kiegészítő tábla (KRESZ 10/a. ábra) helyszínrajznak megfelelő kialakításával. Ahol azonban a kerékpárút úttest felé eső szélé és az út úttestjének kerékpárút felé eső szélé közötti távolság meghaladja a 6 métert, vagy más ok szükségessé teszi, a kerékpárút és az úttest között az „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtáblát — közvetlenül az úttest előtt — meg kell ismételni.”

(4) Az R. mellékletének 24.10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„24.10. A „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblát (KRESZ 95/b. ábra) mindig el kell helyezni

a) ahol az úton kerékpársáv kijelölése lenne szükséges, de arra nincs lehetőség,

b) ahol az úton a kerékpáros forgalom tilalma vagy a kerékpársáv véget ér, és attól kezdve jelentős kerékpáros forgalomra kell számítani.”

(5) Az R. mellékletének 24. pontja a következő 24.11. ponttal egészül ki:

„24.11. A kiegészítő táblával ellátott „Kerékpárosok” veszélyt jelző táblát (KRESZ 95/c. ábra) el kell helyezni, ahol

a) a kerékpárút kezdődik, illetve véget ér,

b) az úttest egyik oldala mentén épített kerékpárút az úttest másik oldala mentén folytatódik.”

16. §

Az R. mellékletének 25.9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„25.9. Járdaszívet nélküli villamos-megállóhelyet az e célra rendszeresített kiegészítő táblával ellátott „Egyéb veszély” (KRESZ 94. ábra) jelzőtáblával kell előjelezni.”

17. §

(1) Az R. mellékletének 30.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„30.1. Sebességkorlátozást abban az esetben kell elrendelni, ha

a) a forgalmi viszonyok, az út vonalvezetése, az úton levő akadály, illetőleg veszélyhelyzet miatt a KRESZ 26. §

(1) bekezdés *a*) pontjában meghatározott, vagy az út terepadottságainak megfelelő kiépítési jellemzőivel összeegyeztethető sebességgel való haladás kedvező időjárási viszonyok között sem volna biztonságos,

b) a szükséges sebességcsökkentés mértéke jelentős (meghaladja az előbb említett sebességek értékének egy-harmadát),

c) a sebességcsökkentést indokoló körülményeket a járművezetők kellő távolságból nem ismerhetik fel könnyen,

d) továbbá, ha az ezekre a körülményekre utaló veszélyt jelző táblák alkalmazásával sem érhető el a szükséges sebességcsökkentés.

A sebességkorlátozás legalacsonyabb értéke — határatelôhelyek, komplejárók kivételével — 20 km/óra lehet.

Ha a szükséges sebességkorlátozás és az úton egyébként engedélyezett sebesség közötti különbség a 40 km/óra értéket meghaladja, a sebességkorlátozást legalább két lépcsôben, legalább 20 km/óra, legfeljebb 40 km/óra lépcsôben kell elrendelni.”

(2) Az R. mellékletének 30.2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„30.2. Lakott területen 50 km/óra sebességnél nagyobb — de legfeljebb 80 km/óra — sebesség csak fôútvonalon és csak abban az esetben engedélyezhetô, ha

a) az út mûszaki jellemzôi a biztonságos haladást a magasabb sebesség mellett is lehetôvé teszik,

b) kevés útkeresztezôdés van, és ezekben az alárendelt utakról érkezők részére a továbbhaladáshoz szükséges látótávolságok (megállási, elindulási, közeledési) biztosítottak,

c) gyalogosforgalom nincs, illetôleg a gyalogosok közlekedésére járda áll rendelkezésre, a kijelölt gyalogos-átkelôhelyeknél a „Kijelölt gyalogos-átkelôhely” (KRESZ 103. ábra) és a „Gyalogos-átkelés” (KRESZ 83. ábra) jelzôtáblákat mindig elhelyezték, és — ha ott forgalomirányító fényjelzőkészülék nincs — a gyalogos-átkelôhely térségében 60 km/óra sebességkorlátozást rendelnek el.”

18. §

(1) Az R. mellékletének 34.1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„34.1. Jármûvek (egyes jármûfajták) behajtásának a tilalmát abban az esetben lehet elrendelni, ha azt

a) a forgalom biztonsága vagy egységesítése, illetve

b) a környezet védelme

indokolja.

A tilalom bevezetésének esetén a célforgalom részére csúcsidôszakon kívül naponta legalább kétszer, esetenként legalább két óra idôtartamra vagy éjszakai idôtartamra a behajtást lehetôvé kell tenni, az átmenô forgalom részére pedig megfelelô tehermentesítô utat kell biztosítani.”

(2) Az R. mellékletének 34.5. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„34.5. Ha a 34.1. pontban említett szempontok a behajtási tilalom elrendelését teszik indokolttá, de nem célszerû megtiltani azoknak a jármûveknek a forgalmát, amelyek úti célja az érintett úton van, a jármûvek behajtását a KRESZ 14. §-ának (3), (4) és (11) bekezdésében említett kiegészítô táblák alkalmazásával kell lehetôvé tenni. A 34.1. pontban elrendelt korlátozás alól a közút kezelôje³ eseti behajtási hozzájárulással felmentést adhat.”

19. §

(1) Az R. mellékletének 35.17. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„35.17. A „Megállni tilos” jelzôtábla (KRESZ 60. ábra) alá a jármûvek elszállíthatóságára utaló KRESZ 63/b. ábra szerinti kiegészítô tábla csak annak érdekében helyezhetô el, hogy

a) a jármû,

— a fényjelző készülék,

— a fénysorompó,

— az elsôbbségadási kötelezettséget, tilalmat vagy veszélyt jelző tábla észlelését ne akadályozza,

b) a jármûforgalmat vonzó intézmény ki- és bejárata, valamint az ahhoz vezetô út zavartalanul megközelíthetô legyen.”

(2) Az R. mellékletének 35. pontja a következő 35.19. és 35.20. ponttal egészül ki:

„35.19. Várakozási övezetnek olyan területet szabad kijelölni, amelynek teljes úthálózatán az útterületen rendelkezésre álló várakozóhelyek száma a várakozási igényektôl jelentôsen elmarad, és az igények kielégítése csak feltételekkel érhető el. A várakozás feltételeit (idôszak, idôtartam, várakozási díj, díjfizetés módja) kiegészítô táblán kell jelezni.

35.20. Korlátozott várakozási övezet jelzôtáblákkal (KRESZ 61/a. ábra) együtt a KRESZ 63/c. ábra szerinti kiegészítô táblákat ott kell elhelyezni, ahol a várakozási szabályokat megszegôk jármûvét kerékbilincssel rögzíthetik.”

20. §

Az R. mellékletének 36. pontja a következő 36.18. ponttal egészül ki:

„36.18. A „Kôrforgalom” veszélyt jelző táblát (KRESZ 95/e. ábra) a kôrforgalmú csomópont előtt abban az esetben kell elhelyezni, ha a csomópont jellege kellô távolságból (legalább elôzési látótávolságon belül) nem ismerhetô fel.”

³ 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésrôl, 33. § (1) bekezdés, továbbá az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról, 63/A. § g) bekezdés.

21. §

Az R. mellékletének 38. pontja a következő 38.8. ponttal egészül ki:

„38.8. „Hólánccal” használata kötelező” jelzőtáblát (KRESZ 26/l. ábra) ott és akkor lehet elhelyezni, ahol a rendkívüli időjárási körülmények folytán az adott útszakaszon, olyan útviszonyok állnak elő, amikor a biztonságos haladáshoz a hólánccal használata nélkülözhetetlen.”

22. §

Az R. mellékletének I. függeléké a következő *t*) ponttal egészül ki:

„*t*) *Forgalomtechnikai feladatok*: az úton a forgalmi rend kialakítása, valamint a forgalom szabályozása közúti jelzésekkel (közúti jelzőtáblákkal, útburkolati jelekkel), jelzőberendezésekkel, valamint egyéb forgalomtechnikai elemek felhasználásával.”

(A függelékben nem szereplő egyéb fogalmakat a KRESZ tartalmazza.)

23. §

Az R. melléklete II. függelékének *g*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„*g*) *Teljes rálátási háromszög*: az a háromszög terület, amelyet az úttest felezővonalának és a vasúti pálya tengelyének metszéspontjától

az úttesten a vasúti átjáró előtt L_k távolságban, és a vasúti pályán mindkét irányban L_v távolságban lévő pontok határoznak meg.

Az L_k távolság vízszintes úton

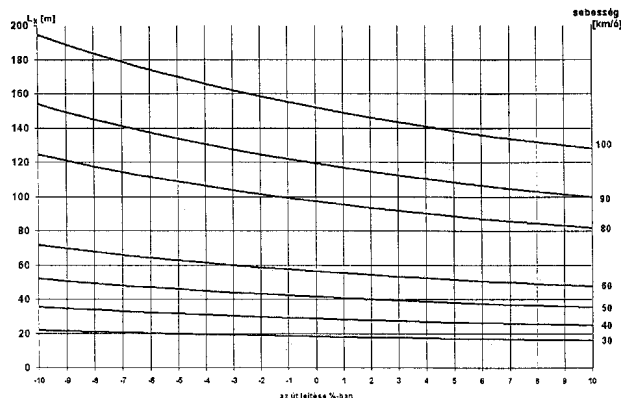
30 km/óra sebességnél 20 m,

50 km/óra sebességnél 40 m,

70 km/óra sebességnél 75 m,

90 km/óra sebességnél 120 m,

egyéb esetben a következő ábra szerint meghatározott érték:

Az L_k távolság meghatározásánál:

— lakott területen kívüli szilárd burkolatú úton 90 km/óra,

— lakott területen lévő szilárd burkolatú úton a „Sebességkorlátozás” jelzőtáblával engedélyezett sebességet, annak hiányában 50 km/óra,

— földúton 30 km/óra sebességet kell alapul venni.

Az L_v távolság a vasúti pályára engedélyezett — km/óraban kifejezett — sebesség számértékének ötszöröse, méterben.”

24. §

(1) Ez a rendelet 2003. április 30-án lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti

a) az R. mellékletének 1.2., 1.4. pontja és 24.7. pontjának utolsó mondata,

b) a közutakon végzett munkák elkorlátozási és forgalombiztonsági követelményeiről szóló 3/2001. (I. 31.) KöViM rendelet melléklete 5.10. pontjának második mondata.

(2) Az e rendelet hatálybalépése előtt kihelyezett KRESZ 131. és 132. ábrák szerinti jelzőtáblák 2008. december 31-ig alkalmazhatók.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

A gazdasági és közlekedési miniszter 19/2003. (IV. 9.) GKM rendelete

a fontos és bizalmas munkakörökről, valamint
a biztonsági ellenőrzés szintjéről

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Nbtv.) 78. §-ának (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján — a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

(1) A rendelet hatálya

a) a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) köztisztviselőire és munkavállalóira,

b) a gazdasági és közlekedési miniszter felügyelete alá tartozó költségvetési szerveknél a gazdasági és közlekedési miniszter kinevezési jogkörébe tartozó személyekre,

c) a minisztérium által munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján foglalkoztatott személyekre terjed ki.

(2) A minisztériumban fontos és bizalmas munkakörnek minősülő munkaköröket az Nbtv. 2. számú mellékletében felsoroltakon kívül e rendelet *melléklete* tartalmazza.

2. §

Ez a rendelet 2003. április 15-én lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszíti a fontos és bizalmas munkakörökről,

valamint a biztonsági ellenőrzés szintjéről szóló 3/2000. (VII. 28.) KöViM rendelet, továbbá a gazdasági miniszter felügyelete alá tartozó szervezetek fontos és bizalmas munkaköreinek és a biztonsági ellenőrzés szintjének megállapításáról szóló 3/2001. (II. 1.) GM rendelet.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

Melléklet a 19/2003. (IV. 9.) GKM rendelethez

A szervezet és a munkakörök megnevezése	Ellenőrzés típusa
Miniszteri Kabinet köztisztviselői	B
Miniszteri Kabinet munkavállalói	A
Miniszteri Titkárság köztisztviselői	B
Miniszteri Titkárság munkavállalói	A
Sajtó és Protokoll Főosztály köztisztviselői	A
MFB Titkárság köztisztviselői	B
Ellenőrzési Főosztály köztisztviselői	B
Politikai Államtitkár Titkársága köztisztviselői	B
Politikai Államtitkár Titkársága munkavállalói	A
Parlamenti Titkárság köztisztviselői	B
Parlamenti Titkárság munkavállalói	A
Közigazgatási Államtitkár Titkársága köztisztviselői	B
Közigazgatási Államtitkár Titkársága munkavállalói	A
<i>Stratégiai Információs Főigazgató</i>	
Informatikai Főosztály köztisztviselői	A
<i>Befektetési Főigazgató</i>	
Gazdaságfejlesztési Programok Főosztály osztályvezetői	B
Ellentételezési Titkárság köztisztviselői	B

A szervezet és a munkakörök megnevezése	Ellenőrzés típusa
<i>Igazgatási Főcsoport</i>	
Koordinációs Főosztály Titkársági Osztály köztisztviselői	A
Koordinációs Főosztály Ügyvitelszervezési Osztály titkos ügykezelői	C
Humánpolitikai Főosztály köztisztviselői	A
<i>Gazdaságstratégiai és Operatív Programokért Felelős Címzetes Államtitkár</i>	
Címzetes Államtitkár Titkársága köztisztviselői	B
Címzetes Államtitkár Titkársága munkavállalói	A
<i>Közlekedési Helyettes Államtitkár</i>	
Vasúti Közlekedési Főosztály honvédelmi, polgári védelmi feladatok ellátásában közreműködő köztisztviselők	B
Védelemkoordinációs Főosztály köztisztviselői és munkavállalói	C
<i>Gazdaság-koordinációs és Pénzügyi Helyettes Államtitkár</i>	
Költségvetési Főosztály köztisztviselői	A
Pályázati Koordinációs és Monitoring Titkárság	A
Vagyonpolitikai Főosztály köztisztviselői	A
<i>EU Integrációs Helyettes Államtitkár</i>	
EU és Nemzetközi Koordinációs Főosztály köztisztviselői	A
Segélykoordinációs és Finanszírozási Főosztály köztisztviselői	A
EU Projekt Ellenőrzési Titkárság köztisztviselői	B
<i>Energetikai Helyettes Államtitkár</i>	
Energetikai Főosztály osztályvezetői	B
Helyettes államtitkári titkárságok, főigazgatói titkárságok köztisztviselői és munkavállalói	A
Főosztályvezető-helyettesek	B
Közbeszerzési Bizottság állandó tagjai	A
Biztonsági megbízott	C
NATO biztonsági megbízott	C

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 35/2003. (IV. 9.) OGY határozata

az Állami Számvevőszék 2002. évi tevékenységéről szóló
jelentés elfogadásáról*

1. Az Országgyűlés megállapítja, hogy az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettségeinek eleget tett, a 2002. évi számvevőszéki tevékenységről szóló jelentést elfogadja, és felkéri pénzügyi-gazdasági ellenőrző szervét, hogy éves jelentéseiben továbbra is adjon értékeléssel egybekötött tájékoztatást ellenőrzéseinek hasznosulásáról, javaslatainak valóra váltásáról.

2. Az Országgyűlés megerősíti az Állami Számvevőszék stratégiai céljait és nemzetközi kapcsolatai fejlesztését támogató korábbi határozatait. Változatlanul szükségesnek tartja a központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzésénél a beszámolókat megbízhatóságát — a financial audit módszer alkalmazásával — minősítő ellenőrzések fokozatos teljes körűvé tételét a fejezeti ellenőrző szervezetek bevonásával, ezáltal is hangsúlyosabbá téve a belső ellenőrzés megelőző szerepét. Az Országgyűlés — összhangban a 69/2002. (X. 4.) OGY határozatával — felkéri a Kormányt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket — a jogszabályi alap megerősítését, a költségvetési források biztosítását — a beszámolókat minősítő rendszer működtetéséhez. Továbbá biztosítsa a költségvetési forrásokat az INTOSAI XVIII. kongresszusának 2004. évi budapesti megrendezéséhez.

3. Az Országgyűlés egyetért azzal, hogy az Állami Számvevőszék választási ciklusonként minden helyi önkormányzatnál legalább egy alkalommal ellenőrzést végez, s ezen belül az átfogó ellenőrzéseket a jelentős nagyságrendű költségvetéssel, illetve vagyonnal rendelkező közel 300 megyei, városi és fővárosi, valamint kerületi önkormányzatra összpontosítja. Az Országgyűlés támogatja, hogy az átfogó ellenőrzések tapasztalatait összegező jelentés mellett a fővárosi, fővárosi kerületi, megyei, megyei jogú városi önkormányzatok átfogó ellenőrzéseiről önkormányzatonként számvevőszéki jelentés kerüljön közreadásra.

* A határozatot az Országgyűlés a 2003. április 7-i ülésnapján fogadta el.

4. Az Országgyűlés szükségesnek tartja az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény módosítását a szervezet függetlenségének erősítése, valamint az idejét múlt, nem teljesíthető rendelkezések kiiktatása érdekében.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 36/2003. (IV. 9.) OGY határozata

**a kormányzati szerveknél, illetve a Kormány felügyelete
alá tartozó szerveknél, különös tekintettel
az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnál elrendelt
adatmásolással, esetleges jogosulatlan adatkezeléssel,
adatátadással, illetve az APEH informatikai
rendszerének megismerésével, valamint az APEH által
különböző adóalanyok felé történő információkéréssel
összefüggő tevékenységek körülményeit vizsgáló
bizottság tisztségviselőinek és tagjainak
megválasztásáról***

Az Országgyűlés 34/2003. (IV. 3.) OGY határozatának 6. és 7. pontja alapján a kormányzati szerveknél, illetve a Kormány felügyelete alá tartozó szerveknél, különös tekintettel az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnál elrendelt adatmásolással, esetleges jogosulatlan adatkezeléssel, adatátadással, illetve az APEH informatikai rendszerének megismerésével, valamint az APEH által különböző adóalanyok felé történő információkéréssel összefüggő tevékenységek körülményeit vizsgáló bizottság tisztségviselőinek és tagjainak a következőket választja meg:

Elnök:	<i>Font Sándor</i>	(MDF)
Alelnök:	<i>Dr. Wiener György</i>	(MSZP)
Tagok:	<i>Demeter Ervin</i>	(Fidesz)
	<i>Dr. Hargitai János</i>	(Fidesz)
	<i>Szűjjártó Péter</i>	(Fidesz)
	<i>Dr. Szabó Zoltán</i>	(MSZP)
	<i>Török Zsolt</i>	(MSZP)
	<i>Dr. Böhm András</i>	(SZDSZ)

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Világosi Gábor s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2003. április 7-i ülésnapján fogadta el.

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 11/2003. (IV. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére, továbbá közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben való alkalmazhatósága tilalmának megállapítására irányuló bírói kezdeményezések, valamint jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítványok tárgyában — *dr. Harmathy Attila és dr. Holló András* alkotmánybírák párhuzamos indokolásával — meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló, többször módosított 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése *b*) pontja, valamint *d*) pontjának „Magyarországról polgári személyként, mint internáltat,” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azokat megsemmisíti.

A rendelet 1. § (1) bekezdésének *d*) pontja a következő szöveggel marad hatályban:

„*d*) 1944. október 1-jét követően a Szovjetunióba kényszermunkára elhurcolták,”

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 267/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. §-ának „Magyarországról polgári személyként, mint internáltat,” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

A rendelet 1. §-a következő szöveggel marad hatályban:

„1. § Az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (1) bekezdése a következő *d*) ponttal egészül ki:

[1. § (1) Az az életvitelszerűen Magyarországon élő — Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező — magyar állampolgár, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte, vagy munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (a továbbiakban: rokkant), ha]

»*d*) 1944. október 1-jét követően a Szovjetunióba kényszermunkára elhurcolták,«”

3. Az Alkotmánybíróság az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló, többször módosított 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének „három évet elérő, illetőleg azt meghaladó”, valamint 3. § (1) bekezdése *a*) pontjának „a három évet elérte, de” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

4. Az Alkotmánybíróság az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 314/2001. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. §-a alkalmazásának felfüggesztésére irányuló indítványt visszautasítja.

5. Az Alkotmánybíróság visszautasítja az arra irányuló indítványt, hogy a Kormányt az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet meghatározott tartalmú módosítására kötelezze.

6. Az Alkotmánybíróság az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének *b*) pontjához kapcsolódó alkotmányos követelmény megállapítására irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

7. Az Alkotmánybíróság az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet preambuluma, valamint a 2001. december 27-éig hatályban volt 1. § (1) bekezdésének *c*) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

8. Az Alkotmánybíróság megszünteti az eljárást az annak megállapítására irányuló indítványok tárgyában, hogy az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésének *b*) pontja a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt a jelen határozat mellékletében felsorolt számok alatt folyamatban lévő perekben nem alkalmazható.

9. Az Alkotmánybíróság az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 314/2001. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdésének „valamint a határozattal már elbírált” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában az eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz több indítvány érkezett — bírói kezdeményezésként, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnökétől, országgyűlési képviselőtől, illetve magánszemélyektől — melyekben az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló, többször módosított 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R 1.), illetve az ezt módosító, az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról szóló 314/2001. (XII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R 2.) egyes rendelkezései alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint — a bírói kezdeményezésekben — annak megállapítását kérték az Alkotmánybíróságtól, hogy az alkotmányellenes jogszabályi rendelkezések egyes (e határozat *mellékletében* felsorolt) ügyekben nem alkalmazhatóak. Az Alkotmánybíróság a tartalmi összefüggésre tekintettel az indítványokat egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság bírái az R 2. 1. §-ának az R 1. 1. § (1) bekezdésének *b*) pontját módosító fordulatának, valamint az R 2. 4. § (2) bekezdésének alkotmányellenessége megállapítását kérték az Alkotmánybíróságtól. Annak kimondását is indítványozták, hogy a vitatott szabályok a felfüggesztett eljárásokban (részletesen lásd jelen határozat *mellékletében*) nem alkalmazhatóak. Kérték továbbá, hogy az Alkotmánybíróság — az R 2. hivatkozott rendelkezésének megsemmisítése esetén — állapítsa meg az R 1. módosítás előtti, eredetileg kihirdetett 1. § (1) bekezdés *b*) pontjának az alkotmányellenességét is, semmisítse azt meg, és mondja ki alkalmazásának tilalmát a konkrét esetekben. Az indítványok indokolásában arra hivatkoztak, hogy az R 1. 1. § (1) bekezdés *b*) pontjának mind az eredeti, mind a módosított szövegének fogalmazása olyanra határozatlan és többértelmű, hogy sérti a jogbiztonság elvét. Álláspontjuk szerint: „Helyesen a jogalkalmazók csupán azt vizsgálhatnák, hogy az igénylő rendelkezik-e a jogszabályban előírt feltételekkel. A szövegezés bizonytalansága miatt azonban a jogalkalmazók arra kényszerültek, hogy maguk határozzák meg a juttatásban részesíteni kívánt személyek körét.” Hivatkoztak arra, hogy az R 1. 1. § (1) bekezdésének *b*) pontja eltérő jogalkalmazói értelmezésre ad lehetőséget, ez meg is jelent a Fővárosi Munkaügyi Bíróság, illetve a Legfelsőbb Bíróság ellentétes eseti döntései között. „[A] Legfelsőbb Bíróság eseti döntései nem kötik az alsóbb fokú bíróságot, mivel a perben eljáró bíró a jogszabályok alapján és saját meggyőződése szerint hozza meg döntését. A folyamatban lévő peres ügyek számára tekintettel az alsóbb fokú bíróság és a Legfelsőbb Bíróság várható döntései nem alkalmasak arra,

hogy a jogszabály megfelelő értelmezésével biztosítsák a jogállamiság másik elemét, az egységes ítélkezési gyakorlatot. Jelen esetben a vitatott jogszabály »megfelelő« értelmezése, a szövegezés elnagyoltsága miatt nem lehetséges. Így az ellentmondások jogegységi eljárással sem volnának feloldhatóak.»

Az R 2. 4. § (2) bekezdésének megsemmisítését az alábbi indokok miatt kérték az Alkotmánybíróságtól: „Amennyiben az R. [R 1.] korábban hatályos 1. § (1) bekezdés *b*) pontjának tartalmához képest a módosított 1. § (1) bekezdés *b*) pontjának tartalma szűkíti a jogosultak körét az a szerzett jogok alkotmányos védelmét sértheti. Amennyiben a módosított rendelkezés nem korlátozza a jogosultak körét a visszamenőleges hatály csupán azzal veszélyezteti a jogbiztonságot, hogy az szükségtelenül megnehezíti a jogalkalmazó szervek tevékenységét. Jelen esetben a társadalombiztosítási szerv az első fokú eljárásban nem követelte meg az igénylőktől a »személyre szóló, írásba foglalt döntést«, annak bemutatását. A rendelkezés szerint a folyamatban lévő perekben a bíróságnak olyan körülményeket kellene vizsgálnia, amelyekkel a megelőző eljárásban a felek nem foglalkoztak. Így a bíróság lényegében a társadalombiztosítási szerv helyébe lépne. Ez az igényérvényesítés eljárási garanciájával kapcsolatban vethet fel aggályokat.»

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke az R 1. preambuluma, az 1. § (1) bekezdés *b*) és *c*) pontja, valamint a 3. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és hatálybalépésének időpontjára visszamenő hatályú megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Álláspontja szerint alkotmányellenes az, hogy az R 1. preambuluma „a juttatásban részesülők körét indokolatlanul 1945. január 1-jét követően törvénysértően elítélt, továbbá az egyes, személyes szabadságot tartósan korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyekre terjeszti ki, holott közismert történelmi tény, hogy ezen időpontot megelőzően már 1944 őszétől kezdődtek a Szovjetunióba történő deportálások Magyarországon. A magyarországi németek közösségének számos tagját e rendelkezés diszkriminatívan érinti, tekintettel arra, hogy a szovjet Vörös Hadsereg 1944. december 22-én kelt 0060. számú parancsa alapján már 1944. december 31-ig számos magyarországi németek által lakott településen megtörtént a magyarországi németek munkaképes részének deportálása. Véleményünk szerint a jogalkotó indokolatlanul nem kezeli egyenlőként a magyarországi németek közösségének azon tagjait, akik sérelmet szenvedtek, más nemzeti és etnikai kisebbség, illetve a többségi nemzet hasonló sérelmet szenvedett tagjaival.” Az R 1. 1. § (1) bekezdésének *b*) pontja álláspontja szerint „alkotmányos alapjogokat sért, mivel a jogalkotó az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: kárpótlási tv.) 2/B. § (1) bekezdésében meghatározott személyek köréből

önkéntesen kiemel két csoportot, és őket külön kárpótlás jellegű juttatásban részesíti. [...] Bár a Rendelet [R1.] szövegéből nem állapítható meg egyértelműen, hogy a jogalkotó szándéka egy a kárpótlási törvényre alapuló kárpótlás jellegű juttatás adományozása lett volna, [...] a Rendelet logikai értelmezése alapján [...] megállapítható, hogy a Rendelet és a kárpótlási tv. között összefüggés található.”

Az R1. eredeti, módosítás előtti 1. § (1) bekezdésének c) pontját diszkriminatívnak tartja a nem Recsken fogva tartott személyekkel szemben, mivel „közismert történelmi tény, hogy Recskhez hasonló táborok működtek Kistarcsán, Tiszalökön, Várpalota környékén stb. Számos magyarországi német a II. világháborút követően orosz hadifogságban volt 1949—1950-ig. Magyarországra hazatérően három-négy esztendő magyar munkatáborokban — elsősorban Tiszalökön — töltöttek, kizárólag magyarországi német voltuk miatt. Ezen fogva tartott személyek fogva tartása folyamatos volt, Magyarországon semmiféle ítélet, parancs hatálya alatt nem álltak.” Az R2. időközben módosította az R1. 1. § (1) bekezdésének c) pontját.

Az R1. 3. § (1) bekezdésének a) pontját az indítványozó azokkal szemben tartja diszkriminatívnak, akik esetében a fogva tartás időtartama nem érte el a három évet. Álláspontja szerint „a jogalkotó a juttatásban részesülők körét önkényesen különböztette meg, és a megkülönböztetésnek nem volt ésszerű oka.”

Az indítványozó az indítványát az R1. 3. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványi elem kivételével 2003. január 17-én kelt levelében — a jogszabály változásaira tekintettel — visszavonta.

Indítványt terjesztett elő — országgyűlési képviselő-csoportjának nevében — egy országgyűlési képviselő is, melyben az R1. 1. § (1) bekezdése c) pontja, valamint azon rendelkezések alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyek alapján juttatásra csak azok jogosultak, akik 3 évet elérő és azt meghaladó időtartamú szabadságkorlátozást szenvedtek el. Annak megállapítását is kérte, hogy az R1. 1. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazása során „alkotmányos követelmény, hogy a szovjet hatóság intézkedésének minősüljön minden olyan politikai indítékú és ehhez képest büntetés céljából foganatosított, szabadságelvonást eredményező intézkedés, amelyet a szovjet szervek hatóságként fellépve alkalmaztak, függetlenül attól, hogy a korabeli szovjet jogrend az adott szervet, hatóságot vagy intézkedést nevesített-e.” Az indítványozó az indítványát a 2002. december 17-én kelt levelében visszavonta.

Magánszemély indítványozók az R2. 1. § (1) bekezdése, valamint 4. § (2) bekezdése alkotmányellenessége megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól. Álláspontjuk szerint a szabályozás „[a]zoknak a ma még élő magyar állampolgároknak a törvény előtti egyenlőségének alkotmányos jogát sérti és részükre hátrányos

megkülönböztetést jelent, akiket, az országunkat meg szálló szovjet csapatok erőszakkal rabszolgamunkára hurcoltak és ők — túl élve a rabszolgasors kegyetlenségeit — élve hazajöttek és a hazatérésük óta eltelt fél évszázad ellenére egyesek még ma is életben vannak közülük.” Az egyik indítvány szerint a szabályozás alkotmányellenes, mert „sérti az állampolgárok törvényelőtti egyenlőséget biztosító jogát, és hátrányos megkülönböztetést tartalmaz a magyar állampolgároknak egy sokat szenvedett csoportjával szemben. Ezért kérem továbbá az Alkotmánybíróság függessze fel a 314/2001. (XII. 28.) Korm. rendelet alkalmazását mind addig, amíg a Kormány nem módosítja a szóban forgó kormányrendeletet, abból a célból, hogy a Szovjetunióba írásbeli szovjet bírói ítélet nélkül kényszer munkára elhurcolt és ma még élő magyar állampolgárok is részesüljenek e rendeletben meghatározott juttatásban.”

Más indítványozó a kifogásolt rendelkezések alkotmányellenességét az alábbiakkal indokolta: „A kormányrendelet módosítás nemcsak pontosította a jogosultak körét, hanem ennek folytán jóval szűkebb kör részére kívánja biztosítani a juttatást. [...] a módosítás a kihirdetés napján lép hatályba, azonban a módosításokat a folyamatban levő, és a határozattal már elbírált ügyekben is alkalmazni kell. [...] Az a határozott jogi álláspontom, hogy a kormányrendelet módosítás ezen pontja az Alkotmány rendelkezéseibe ütközik, hiszen az álláspontom szerint nincs lehetőség arra, hogy egy korábbi jogszabály által szerzett jogot egy későbbi jogszabály egyszerűen csak megvonjon a jogosulttól, és ezáltal ráadásul a jogosultat komoly anyagi juttatástól is megfossson. A korábbi jogosultságunktól való megfosztás sérti a tulajdonjognak — mint szélesebb, alkotmányjogi értelemben vett tulajdonjognak, melybe az egyes személyeket megillető jogosultságok is beletartoznak — az Alkotmány 13. §-ában biztosított védelmét. A jogszabályi feltételek folyamatban levő ügyekben is történő korlátozása valójában megszerzett jogosultságok megvonását jelenti, azaz azt, hogy a kormányrendelet módosítás bizonyos valójában visszamenő hatályú. Az álláspontom szerint a kormányrendelet módosítás a ténylegesen visszamenő hatállyal érvényesülő rendelkezései miatt sérti a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 12. § (2) bekezdésében írottakat, mely szerint a jogszabály a kihirdetését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé.”

Más magánszemély indítványozó az R2. felülbírálatát azért kérte az Alkotmánybíróságtól, mivel diszkriminatívnak tartja, hogy csak a három évet meghaladó szabadságkorlátozás után jár a juttatás. „1950. 07. 13.—1953. 06. 18-ig a szüleimmel a Hortobágyon zárt táborban voltam pontosan csak »1074« napot, amit a nyugdíjfolyósító nem fogadott el (...). Tehát az ő érvelésük szerint engem nem ért jogsérelem csak még 24 napot ott kellett volna lenni. Akkor az előző 1074 napot is elismerték volna.”

Ismét más magánszemély indítványozó — az Alkotmány 57. §-ára és 70/A. §-ára hivatkozással — azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy „kötelezze a Kormányt a rendelet olyan módosítására, mely szerint a belföldön és a külföldön elítéltek egyenlő esélyhez juthassanak.” Indítványában azt tartja alkotmányellenesnek, hogy a valóságban „elképesztően nagy hátrányban vannak azok akiket a Szovjetunióban ítélték halálra, mert ennek a bizonyítása egyszerűen lehetetlen.”

Az Alkotmánybíróság az indítványokat véleményezésre megküldte az igazságügyi-miniszternek.

A jogalkotó a 267/2002. (XII. 20.) Korm. rendeletével (a továbbiakban: R3.) 2003. január 1-jei hatállyal módosította az R1. 1. § (1) bekezdését, és új jogosulti kör számára is biztosította a juttatást. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel felhívta az érintett indítványozókat, hogy nyilatkozzanak arról: indítványukat a továbbiakban is fenntartják-e, illetve azt az eredeti formában tartják-e fenn.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság bírái az eredeti indítványukat fenntartva, az R1. 1. § (1) bekezdés *b)* pontjának alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt diszkrimináció-tilalomra tekintettel is kérték. Álláspontjuk szerint az R1. 1. § (1) bekezdés *b)* pontjának „büntetés” kitétele „felveti a (...) személyi körből kirekesztésre okot adó lehetőséget. A személyi kör egy része ugyanis — akár hatósági döntés, akár parancs útján, vagy egyszerűen akként, hogy hadifogságból a hazatérését megakadályozták kényszermunkatáborban tartása útján — nem expressis verbis elítélésben vagy büntetésben részesült, hanem ily módon kifejezésre nem juttatott megtorlásban. Elvitathatatlan ugyanakkor, hogy az elszenvedett szabadságelvönás, mégha az nem is büntetésként jelenik meg az adott aktusban, ténylegesen büntetés volt, azt a többi, ítéletben vagy egyéb döntésben (szó szerint) büntetését töltő személlyel azonos elbánás szerint, azonos körülmények között hajtották végre, és a másik oldalról pedig akként kellett elszenvedni. [...] Hasonló — ugyancsak a jogosulti körből kirekesztés problémáját veti fel adott esetben a (büntető)eljárás, illetve az írásba foglalt döntés teljes hiánya első sorban azon személyek esetében, akik hadifogolyként kerültek a Szovjetunióba. A hadifoglyok egy része a hatóságok döntése alapján nem térhetett vissza Magyarországra, hanem munkatáborba kerültek. Ha adott esetben létezett is írásbeli határozat a »büntetésről«, azt [...] a hadifogoly megőrizni — a körülmények folytán érthető módon — nem tudta, s az azóta eltelt fél évszázadnyi idő távlatából azokat a levéltárakban sem lehet minden esetben fellelni. Mindezen túl is azonban, köztudomású tény, hogy számos esetben a hatóságok — nem csupán a formális (büntető) eljárás, hanem egyáltalán — az írásbeliség mellőzésével, egyszerű parancs alapján hurcolták el az embereket Szovjetunióba, és még inkább igaz ez a már ott lévő hadifoglyok esetében, akiket munkatáborokban őriztek tovább. Mindezen körülmények kétségeket

támasztanak az egyenlő elbánás alkotmányos követelményével kapcsolatban. Az R. [R1.] 1. § (1) bekezdés *b)* pontjának gyakorlati alkalmazása oda vezethet, hogy a valóságban ténylegesen ugyanolyan szabadságelvönást elszenvedett személyi kör egy részénél az egyéni szempontok a többi személlyel nem azonos módon kerülnek elbírálás alá a jogosultság odaítélése során. Mindemiatt sérül az Alkotmány 70/A. §-ban rögzített alapjog.”

Az egyik magánszemély indítványozó az indítványát az R3. által megállapított R1. 1. § (1) bekezdés *d)* pontjának „mint internáltat” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére is kiterjesztette.

Időközben újabb indítvány érkezett az Alkotmánybírósághoz, melyben az indítványozó az R1. — R3.-mal módosított — 1. § (1) bekezdés *d)* pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint „az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében rögzített jogállamiság, a jogbiztonság alkotmányos követelménye szempontjából aggályos a felhívott jogszabályhely figyelemmel az Alkotmány 70/A. §-ában foglaltakra, a Magyarországról kényszermunkára elhurcoltak közötti megkülönböztetésre. (...) A megsemmisíteni kért jogszabályhelyet azért tartjuk alkotmányellenesnek, mert nem veszi figyelembe azt a tényt, miszerint a Szovjetunióban nemcsak kényszermunkára hurcolt polgári személyek voltak, hanem — a genfi konvencióban foglaltakkal ellentétben — jogtalanul ott tartott hadifoglyok is, akik ugyancsak rabságban voltak. (...) [B]jennünket, mint visszatartott kényszermunkásokat az ismert belügyi NKVD fegyveres hadserege őrzött és kísért munkára (...). A kormányrendelet 3—5—10 éves bontása is diszkriminatív, mert egy év alatt is többet szenvedhetett a fogoly mint három, vagy akár öt év alatt.”

Az Alkotmánybíróság 8/2003. (III. 14.) AB határozatában hangsúlyozta, hogy „ha az indítványozó egy új rendelkezés tartalmának alkotmányellenességét állítja, akkor az Alkotmánybíróság nem az új rendelkezést hatályba léptető, hanem a módosítás révén az új rendelkezést magába foglaló (inkorporáló) jogszabály alkotmányellenességét vizsgálja meg.” (MK 2003/26. szám, 2021, 2024—2025.) Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az R2.-nek az R1. 1. § (1) bekezdés *b)* pontját megállapító 1. §-át külön nem vizsgálta.

Az Alkotmánybíróság a vizsgálatát — a szoros összefüggésre, valamint a speciális hatályba léptető rendelkezésekre tekintettel — az R3.-ra is kiterjesztette.

II.

Az Alkotmány érintett rendelkezései a következők:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) felhívott rendelkezései:

„1. § Az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik:

[...]

b) a jogszabály, valamint az állami irányítás egyéb jogi eszköze alkotmányellenességének utólagos vizsgálata;”

„20. § Az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el.”

„38. § (1) A bíró — a bírósági eljárás felfüggesztése mellett — az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az előtte folyamatban levő ügy elbírálása során olyan jogszabályt vagy állami irányítás egyéb jogi eszközét kell alkalmazni, amelynek alkotmányellenességét észleli.”

„40. § Ha az Alkotmánybíróság a jogszabály, illetőleg az állami irányítás egyéb jogi eszközének alkotmányellenességét állapítja meg, a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét teljesen vagy részben megsemmisíti.

41. § Az Alkotmánybíróság a megsemmisítésről szóló határozatát közzé teszi a Magyar Közlönyben, illetőleg abban a hivatalos lapban, amelyben az állami irányítás egyéb jogi eszközét közzé tették.

42. § (1) A 40. §-ban foglalt esetben a határozat közzétételének napján veszti hatályát a jogszabály vagy annak rendelkezése, és minősül visszavontnak az állami irányítás egyéb jogi eszköze vagy annak rendelkezése.”

„43. § (1) Azt a jogszabályt vagy az állami irányítás egyéb jogi eszközét, amelyet az Alkotmánybíróság a határozatában megsemmisít, az erről szóló határozatnak a hivatalos lapban való közzététele napjától nem lehet alkalmazni. [...]

(4) Az Alkotmánybíróság a 42. § (1) bekezdésében, valamint a 43. § (1)—(2) bekezdésében meghatározott időponttól eltérően is meghatározhatja az alkotmányellenes jogszabály hatályon kívül helyezését vagy konkrét esetben történő alkalmazhatóságát, ha ezt a jogbiztonság, vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.”

Az R1.-nek az Alkotmánybíróság által vizsgált — az indítvány elbírálásakor hatályos — rendelkezései:

„A Kormány — az 1956-os forradalom és szabadságharc közelgő 45. évfordulójára tekintettel — az 1945 és 1963 között törvénysértő módon elítélt, valamint az 1956-os forradalommal és szabadságharcra összefüggésben elítéltek, továbbá az egyes, személyes szabadságot tartósan korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek részére járó juttatásról a következőket rendeli el:

1. § (1) Az az életvitelszerűen Magyarországon élő — Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező — magyar állampolgár, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte vagy munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (a továbbiakban: rokkant), ha

a) elítélése az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról rendelkező 1989. évi XXXVI. törvény, vagy az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról rendelkező 1990. évi XXVI. törvény alapján semmis, vagy

b) Magyarországon, illetőleg onnan elhurcolva a szovjet katonai bíróság politikai okból elítélte, vagy más szovjet hatóság személyre szóló, írásba foglalt döntése alapján szabadságelvonással járó büntetést kapott, és a büntetését részben vagy egészben a Szovjetunióban töltötte le, vagy

c) Magyarországon 1945. január 1. és 1953. december 31. között rendőrhatalósági őrizet mellett munkatáborban fogva tartott volt,

d) 1944. október 1-jét követően Magyarországról polgári személyként, mint internáltat, a Szovjetunióba kényszermunkára elhurcolták,

és három évet elérő, illetőleg azt meghaladó szabadságvesztést vagy szabadságkorlátozást szenvedett el, juttatásra jogosult.”

„3. § (1) Ha az 1. § (2) bekezdésében meghatározott időtartam

a) a három évet elérte, de az öt évet nem érte el, a juttatás havi összege húszezer forint, [...]”

„6. § (1) A juttatás megállapítása és folyósítása írásbeli kérelemre történik. A kérelmet a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál, illetve a MÁV Rt. Nyugdíj Igazgatóságánál (a továbbiakban együtt: folyósító szerv) kell benyújtani és ezzel egyidejűleg a jogosultság elbírálásához szükséges adatokat (név, születési hely és időpont, anyja neve, állandó lakóhely, állampolgárság, nyugdíjfolyósítási törzsszám) és igazolásokat is elő kell terjeszteni, egyidejűleg nyilatkozni kell arról, hogy az igénylő nem esik a 2. § (3) bekezdésben megfogalmazott kizáró feltételek hatálya alá.

(2) Az 1. §-ban meghatározott feltételek fennállását a Központi Kárrendezési Iroda, illetőleg jogelődje (a továbbiakban együtt: KKI) által hozott jogerős személyi kárpótlási határozata, az elítélés semmisségét és a szabadságvesztés tényleges időtartamát az első fokon eljáró bíróság igazolja. A folyósító szerv a juttatást megállapító határozatának meghozatala előtt, amennyiben az előterjesztett igazolásokból a jogosultság ténye vagy a szabadságkorlátozás időtartama egyértelműen nem állapítható meg, az adatok pontosítása érdekében megkeresi a KKI-t. Ha az adatok pontosítása másképpen nem lehetséges, a tényállás megállapításához a KKI mellett működő Társadalmi Kollégium — a KKI kérésére — szakértői véleményt ad.”

„9. § (1) Ez a rendelet 2001. január 1. napján lép hatályba.

(2) Amennyiben az érintett a juttatás iránti kérelmét 2001. július 31. napjáig benyújtja, a juttatás — a jogosultsági feltételek megléte esetén — 2001. január 1. napjától

jár. A 2001. július 31. napját követően benyújtott kérelem esetén a juttatást a kérelem benyújtását megelőző hatodik hónap első napjától kell megállapítani.”

Az R1.-nek az R2.-vel történt módosítása előtti, 2001. december 27-éig hatályban volt szövegének az Alkotmánybíróság által vizsgált rendelkezései:

„1. § (1) Az az életvitelszerűen Magyarországon élő — Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező — magyar állampolgár, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte vagy munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (a továbbiakban: rokkant), ha

a) elítélése az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról rendelkező 1989. évi XXXVI. törvény, vagy az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról rendelkező 1990. évi XXVI. törvény alapján semmis, vagy

b) Magyarországon, illetőleg onnan elhurcolva a szovjet katonai bíróság politikai okból elítélte, vagy más szovjet hatóság intézkedése alapján szabadságelvonást szenvedett el, és a büntetését részben vagy egészben a Szovjetunióban töltötte le, vagy

c) Recsken, zárt táborszerű körülmények között rendőrhatalósági őrizetben fogva tartott volt, és három évet elérő, illetőleg azt meghaladó szabadságvesztést vagy szabadságkorlátozást szenvedett el, juttatásra jogosult. [...]

(3) A (2) bekezdésben említett időtartam számításakor az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott időtartamhoz hozzá kell számítani azt az időtartamot is, amely alatt a juttatásra jogosult személyt

a) 1945. január 1-je és 1953. december 31-e között — az (1) bekezdés c) pontjában nem említett — rendőrhatalósági őrizetben fogva tartották (a továbbiakban: internálás), [...]

Az R2.-nek az Alkotmánybíróság által vizsgált rendelkezése:

„4. § (2) E rendeletet a folyamatban lévő, valamint a határozattal már elbírált ügyekben is alkalmazni kell. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság hivatalból jár el, ha az R. 9. §-ának (2) bekezdése szerinti kérelmet korábban elutasították, azonban e rendelet szerint a kérelmező juttatásra jogosult. A juttatás megállapítása és folyósítása az R. 6. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint előterjesztett ismételt kérelem alapján történik, ha az ügyben korábban elutasító bírósági döntés született, de e rendelet szerint a juttatásra jogosító feltételek már fennállnak.”

Az R3.-nak az Alkotmánybíróság által vizsgált rendelkezései:

„1. § Az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[1. § (1) Az az életvitelszerűen Magyarországon élő — Magyarországon állandó lakóhellyel rendelkező — magyar állampolgár, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkor-

határt betöltötte, vagy munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette (a továbbiakban: rokkant), ha]

»d) 1944. október 1-jét követően Magyarországról polgári személyként, mint internáltat, a Szovjetunióba kényszerszolgálatára elhurcolták.«”

„3. § (1) Ez a rendelet 2003. január 1. napján lép hatályba.

(2) E rendeletet a folyamatban lévő, valamint a határozattal már elbírált ügyekben is alkalmazni kell. A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság hivatalból jár el, ha az R. 9. §-ának (2) bekezdése szerinti kérelmet korábban elutasították, azonban e rendelet szerint a kérelmező juttatásra jogosult. A juttatás megállapítása és folyósítása az R. 6. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint előterjesztett ismételt kérelem alapján történik, ha az ügyben korábban elutasító bírósági döntés született, de e rendelet szerint a juttatásra jogosító feltételek már fennállnak.

(3) E rendelet hatálybalépését követően benyújtott, valamint a (2) bekezdés szerint elbírált kérelmek esetén a juttatás megállapítására az R. 9. §-a (2) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

1. Az Alkotmánybíróság először a kifogásolt jogszabályi rendelkezések és az Alkotmánynak a diszkriminációt tiltó, 70/A. § (1) bekezdése közötti kapcsolatot vizsgálta meg.

Az R1.-ben a Kormány az 1956-os forradalom és szabadságharc 45. évfordulójára tekintettel havi, meghatározott összegű juttatást állapított meg azoknak, akiket (a rendelet preambuluma szerint) 1945 és 1963 között törvénysértő módon vagy az 1956-os forradalom és szabadságharcra összefüggésben ítélték el, vagy az egyes, személyes szabadságot tartósan korlátozó intézkedések hatálya alatt álltak. Az R1. 1. § (1) bekezdésének a) pontja rendelkezik arról, hogy az első két esetben azoknak jár juttatás, akiknek elítélése az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról rendelkező 1989. évi XXXVI. törvény vagy az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról rendelkező 1990. évi XXVI. törvény alapján semmis. Azt, hogy a harmadik kategóriába („egyes, személyes szabadságot tartósan korlátozó intézkedések hatálya alatt állt”) kik tartoznak, az R1. 1. § (1) bekezdésének b), c) és d) pontja határozza meg részletesen. Az 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján a jogosultság feltétele, hogy a személyt szovjet katonai bíróság politikai okból elítélte, vagy más szovjet hatóság személyre szóló, írásba foglalt döntése alapján szabadságelvonással járó büntetést kapott. A juttatás másik feltétele, hogy a büntetését részben vagy egészben a Szovjetunióban töltötte le a szabadságelvonást szenvedett személy. A d) pont alapján a jogalkotó annak a polgári személynek biztosítja a juttatást, akit 1944. október 1-jét követően internáltként hurcoltak el Magyarországról kényszerszolgálatára a Szovjetunióba. A d) pontban meg-

fogalmazott jogosulti kör szorosan kapcsolódik a *b)* ponthoz azáltal, hogy a szabadságelvonásra — a büntetés letöltésére vagy a kényszermunkára — a Szovjetunióban került sor. Az Alkotmánybíróság ennek következtében e két jogszabályhelyet egységként vizsgálta. Az 1. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján azok részesülhetnek a juttatásban, akiket 1945. január 1. és 1953. december 31. között Magyarországon tartottak fogva munkatáborban, rendőrhatalósági őrizet mellett. Mindegyik érintetti kör esetén további előfeltétel az, hogy a szabadságkorlátozás időtartama a három évet elérje, vagy azt meghaladja.

Az R1. *ex gratia*, alapvetően szociális jellegű juttatást biztosít a jogosultaknak a múlt rendszerben politikai okból elszenvedett szabadságelvonás miatt. Bár az R1. nem tekinthető újabb kárpótlásnak, alkotmányosságának vizsgálatakor — tekintettel az érintetti körre és a juttatás jogalapjára, vagyis az elszenvedett sérelemre — megkerülhetetlen az Alkotmánybíróságnak a személyi sérelemokozásért nyújtott kárpótlással kapcsolatosan kialakított gyakorlata. Az Alkotmánybíróság több határozatában foglalkozott a személyi sérelemokozásért nyújtott kárpótlással, ennek alkotmányossági vizsgálata során a következő sajátosságokra mutatott rá:

„Az Alkotmánybíróság [...] hangsúlyozta, hogy szemben a tulajdoni kárpótlással az államot az elmúlt rendszerek személyi sérelemokozásáért kárpótlási kötelezettség — a jogállami [A]lkotmányt megelőző kötelezettségvállalás hiányában — még részlegesen sem terhelte. [...] Az Alkotmánybíróság tehát a vizsgálat során mindig szem előtt tartotta, hogy az állam — az Alkotmány alapján — nem volt köteles az életüktől és a szabadságuktól megfosztottaknak kárpótlást adni. [...] Ha a törvényhozás viszont jogosultságokat állapít meg, a mindenkor szabályozás összefüggései alapján az alkotmányossági vizsgálat elvégezhető.

Az Alkotmánybíróság — a fentiekkel összhangban — a 3.Kpt. [az életüktől és szabadságuktól jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény] vizsgálata során rámutatott, hogy mivel az állam a múlt rendszerekben elkövetett személyi sérelemokozásokért a jogállami [A]lkotmányt megelőző időre, visszamenőlegesen állapítja meg a kárpótlási kötelezettségét — és pedig úgy, hogy a kizárt, elévült és egyéb okból érvényesíthetetlen, illetőleg eredetileg nem is létezett jóvátételi igényeket a semmisségi törvényhozás során kilátásba helyezett kárpótlási kötelezettséggel közös nevezőre hozza — a kifogásolt törvénynek (3.Kpt.) meghatározó jogalapja a méltányosság. A személyi sérelemokozásokért járó kárpótlás ezért *ex gratia* jellegű, visszamenőleges és egységes jogalapot teremt a személyi sérelemokozások jóvátételére. Ez az egységes jogalap bizonyos személyi sérelemokozások ténye, függetlenül attól, hogy azokért járt-e eredetileg kárpótlás és az milyen okból volt érvényesíthetetlen, illetőleg hogy a sérelemokozás a semmisségi törvények hatálya alá esik-e vagy sem. [...]

Amikor a 3.Kpt.-vel kapcsolatban — akár a jogosulti kört, akár a juttatás mértékét illetően — a megkülönböz-

tetés tilalma merül fel, akkor nem alapjogok, sőt meghatározóan nem is alanyi jogosultságok közötti megkülönböztetésről van szó, a megkülönböztetés a pozitív diszkrimináción belül marad, ezen belül vizsgálendő.” [46/2000. (XII. 14.) AB határozat, ABH 2000, 353., 360—362.]

Az *ex gratia* juttatásoknál — így az R1.-ben szabályozott juttatás esetében is — a jogalkotót tehát széles körű mérlegelési jog illeti meg mind a jogosulti kör, mind a juttatás mértéke és egyéb jellemzője meghatározása tekintetében, azonban ekkor is irányadóak a 9/1990. (IV. 25.) AB határozatban (ABH 1990, 46.), illetve a 16/1991. (IV. 20.) AB határozatban (ABH 1991, 58.) megfogalmazott elvek és követelmények:

„Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott megkülönböztetési tilalom értelmezésével az is megállapítható: a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden, még a végső soron nagyobb társadalmi egyenlőséget célzó megkülönböztetés is tilos. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. [...]

Az Alkotmánybíróság [...] szükségesnek tartja megállapítani: az azonos személyi méltóság jogából esetenként következhet olyan jog is, hogy a javakat és esélyeket mindenki számára (mennyiségileg is) egyenlően osszák el. De ha valamely — az Alkotmányba nem ütköző — társadalmi cél, vagy valamely alkotmányos jog csakis úgy érvényesíthető, hogy e szűkebb értelemben vett egyenlőség nem valósítható meg, akkor az ilyen pozitív diszkriminációt nem lehet alkotmányellenesnek minősíteni.

A pozitív diszkrimináció korlátjának a tágabb értelemben leírt, tehát az egyenlő méltóságra vonatkozó megkülönböztetés tilalma, illetve az Alkotmányban pozitívan megfogalmazott alapjogok tekintendők.” [9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46., 48—49.]

„Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy [...] a törvényhozó szabadsága a részletekben való megkülönböztetésre igen nagy. Mindenekelőtt azért, mert az állam nem jogi igényeket elégít ki, hanem méltányosságból juttat javakat a kedvezményezetteknek. Ha tehát nem eleve jogosultakat különböztet meg, a megkülönböztetés korlátja a pozitív diszkrimináció elvi határa: az egyenlő méltóságú személyként való kezelés feltétlen betartása, illetve az Alkotmányban megfogalmazott alapjogok meg nem sértése. [Lásd 9/1990. (IV. 25.) AB határozat.] Ezen belül csak az követelhető meg, hogy a nem egyenlő kezelésnek ésszerű oka legyen, azaz ne minősüljön önkényesnek. Figyelembe kell venni, hogy nincs senkinek joga arra, hogy egy *ex gratia* juttatás meghatározott formájában részesüljön. Ugyanakkor az *ex gratia* juttatásnál is irányadóak az Alkotmány 70/A. §-ában foglaltak. [...]

Az Alkotmánybíróság nyomatékosan felhívja a figyelmet arra a 21/1990. (X. 4.) AB határozatában kimondott feltételre, hogy a megkülönböztetés alkotmányosságának alátámasztására az Alkotmánybíróság »nem fogadhat el preferált csoportokra vonatkozó olyan érveket, amelyek nem kizárólag erre a csoportra érvényesek.« [16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991, 58., 62.]

Az Alkotmánybíróság mindezekből következően először azt vizsgálta meg, hogy nem ütközik-e az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének a diszkriminációt tiltó rendelkezésébe az, hogy a jogalkotó az R 1. 1. § (1) bekezdésének *b)* és *d)* pontjában a juttatást a szovjet bíróság vagy más hatóság egyediesített, írásbeli döntéséhez, illetve ahhoz kötötte, hogy a sérelmet elszenvedett személyt polgári személyként és internáltként hurcolták el kényszerszolgálatára a Szovjetunióba, és így nem jogosultak a juttatásra azok, akiket bármiféle hatósági döntés vagy határozat hiányában, és nem internált polgári személyként deportáltak a Szovjetunióba. Az egyik indítványozó a 3.Kpt. 2/B. § (1) bekezdésére tekintettel tartja alkotmányellenesnek azt, hogy a jogalkotó e bekezdés három érintetti köréből kiemelt kettőt, és csak ezeknek ad kárpótlás jellegű juttatást.

Az R 1. 1. § (1) bekezdés *a)*—*d)* pontjában meghatározott jogosult körön belül két nagy csoport különböztethető meg: azok, akiknek szabadságkorlátozására Magyarországon, illetve azok, akiknek szabadságkorlátozására részben vagy egészben a Szovjetunióban került sor. Mindkét csoporton belül elkülöníthetők alcsoportok, így a Magyarországon fogvatartottak esetében egyrészt azok, akiknek fogvatartására valamely bírósági ítélet alapján került sor [R 1. 1. § (1) bekezdés *a)* pontja], másrészt azok, akiket internáltak [rendőrhatalósági őrizet mellett tartottak fogva, R 1. 1. § (1) bekezdés *c)* pontja]. Más módon Magyarországon nem került sor 3 évet meghaladó szabadságkorlátozásra.

Azok között, akik a szabadságelvonást a Szovjetunióban szenvedték el, alapvetően két nagy csoport különíthető el: akiknek esetében született szovjet katonai bírósági, vagy egyéb hatósági döntés [R 1. 1. § (1) bekezdés *b)* pont] és akiket — az után, hogy a szovjet fegyveres erők fogságába kerültek — a Szovjetunióba hurcoltak, ahol zárt táborban tartották őket fogva, és kényszerszolgálatát végeztették velük. Ez utóbbi esetben mind polgári személyként, mind hadifogolyként sor kerülhetett az elhurcolásra. Az R 1. — az R 3.-mal történt módosítása után — részben biztosítja ennek a körnek is a juttatást [az R 1. 1. § (1) bekezdés *d)* pontjában a Szovjetunióba internált polgári személyek számára], azonban jól körülhatárolható érintetti köröket — így a volt hadifogolyokat és a nem internált polgári személyeket — a jogalkotó továbbra sem részesíti a juttatásban.

Az adott történelmi korszakban (1944 vége — 1945) olykor teljesen esetleges volt az, hogy kit, milyen indokok alapján, illetve mely szerv, hatóság, és milyen módon fosztott meg szabadságától és hurcolt el kényszerszolgálatára

és/vagy börtönbüntetésre a Szovjetunióba. Ugyanígy az, hogy született-e írásba foglalt, egyediesített döntés az adott személy szabadságelvonásáról és ez alapján, vagy — bármiféle egyedi döntés nélkül — hadifogolyként, illetve az utcáról, polgári személyként hurcolták-e el kényszerszolgálatára a Szovjetunióba, sokszor a véletlen múlott, minden előzetes megfontolást nélkülözött.

Még abban az esetben is azonban, ha született ilyen döntés, ennek bizonyítása, a másolat beszerzése rendkívüli nehézségekkel jár. Magyar jogszabály nem rendelkezik arról, hogy konkrétan mely szovjet hatóságok döntése tekinthető olyannak, amely alapján a juttatás megállapítható. Az R 1. 6. § (2) bekezdése alapján ha az adatok pontosítása másképpen nem lehetséges, a tényállás megállapításához a Központi Kárrendezési Iroda (a továbbiakban: KKI) mellett működő Társadalmi Kollégium — a KKI kérésére — szakértői véleményt ad. A Társadalmi Kollégium szakvéleményében az Orosz Szovjet Szövetségi Szocialista Köztársaságnak a politikai megtorlás áldozatainak rehabilitációjáról szóló 1991. október 18-án kelt törvényének 3. § *b)* pontjára hivatkozva állapította meg azoknak a hatóságoknak a körét, amelyek az R 1. 1. § (1) bekezdésének *b)* pontja szerinti döntést hozhatták. E törvény szerint (a jogszabály hiteles fordítása alapján) 1917. október 25-étől (november 7-étől) ilyen döntést hozhatott a VSZK, a GPU-OGPU, az UNKVD-NKVD, az MGB, az MVD, az ügyészségek és kollégiumaik, bizottságok, a „különleges tanácsok”, a „kettesbírók”, a „hárombírók” és más, bírói funkciókkal felruházott szervek. A törvénytétel megállapítása és a rehabilitációs igazolás kiadása nem hivatalból, hanem kérelemre történik. Az igény az intézkedést elrendelő szerv vagy vezető székhelyén terjeszthető elő.

Ez alapján az első fokon eljáró Nyugdíjfolyósító Igazgatóság elutasította mindazoknak az igényét, akiket nem az OSZSZSZK rehabilitációs törvényében meghatározott hatóságok ítélete, döntése alapján, hanem más szovjet szerv eljárása következtében hurcoltak a Szovjetunióba.

Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint — adott történelmi helyzetet figyelembe véve — az R 1. 1. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontja által szabályozott személyi kör együttesen alkot homogén csoportot, melynek tekintetében a csoportképző ismérv kizárólag az lehet, hogy a szabadságkorlátozásra valamely szovjet szerv önkényes eljárása miatt került sor, az érintett személyt Szovjetunióba elhurcolták, és ebből következően a szabadságelvonást részben vagy egészben a Szovjetunió területén zárt táborban, fegyveres őrizet mellett töltötte le, és a szabadságkorlátozás időtartama a három évet meghaladta. A csoportképzés szempontjából mellékes az, hogy az intézkedés (szabadságkorlátozás) egyedi bírói ítélet, más hatóság személyre szóló, írásbeli döntése alapján, vagy ítélet nélkül került-e elrendelésre. Ez ugyanis a sérelem szempontjából nem jelent olyan különbséget, amely az egyes érintetti csoportok gyökeresen eltérő kezelését indokolhatná és alkotmányosan igazolhatóvá tenné azt, hogy az azonos ismérvek, feltételek ellenére egyes csoportok részesülnek

a juttatásból, míg más csoportok nem. Kétségtelen, hogy az elítéltek esetében a fogvatartás ideje általában hosszabb volt, és a körülmények is sokkal szigorúbbak voltak, az ítélettel nem rendelkezők esetében viszont a bizonytalanság — vagyis az, hogy mivel nem került sor még formális eljárás lefolytatására sem, így a hazatérés lehetősége és ideje nem volt előre látható — nehezítette a helyzetüket. A sérelem alapvető jellemzőinek tekintetében, vagyis, hogy a fogvatartásra a Szovjetunióban, fegyveres őrizet mellett, zárt táborban került sor, a két csoport között nincs különbség. A sérelem szempontjából tehát azonos kört alkotnak azok, akik valamely szovjet hatóság vagy szerv önkényes eljárása következményeként legalább három évet elérő szabadságvesztést szenvedtek el, s annak letöltésére — a Szovjetunióba való elhurcolás következtében — részben vagy egészben a Szovjetunióban került sor.

Az Alkotmánybíróság ismételten megállapítja, hogy a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg a tekintetben, hogy biztosít-e egyáltalán valamilyen *ex gratia* juttatást, és ha igen, azt az érintettek mely csoportjának, milyen mértékben és milyen formában biztosítja. Így jelen esetben szabadon dönt arról, hogy kíván-e bizonyos csoportokat szociális jellegű juttatásban részesíteni vagy sem. Mivel jelen esetben a Kormány nem jogszabályi felhatalmazás alapján, hanem saját hatáskörében, és nem kárpótlást, hanem egyfajta szociális jellegű juttatást nyújt, sem a korábbi kárpótlási törvények, sem saját korábbi döntései nem kötik oly módon, hogy az új juttatást egy az egyben annak a személyi körnek a részére kellene biztosítania, amely korábban — más jogszabály, így pl. a 3.Kpt. alapján — már részesült hasonló juttatásban. A jogalkotó bevezethet újabb kritériumokat, megfelelő, ésszerű, nem önkényes indokok alapján különbséget tehet, vagyis kiválaszthat juttatásban részesülő csoportokat. Ugyanígy bevezethet más kizáró okokat is, mint a korábbi jogszabályok. Így például tovább bővítheti az „érdemtelenség” jogcímén a juttatásból kizártak körét, és — az államvédelmi szervek hivatásos állományú tagjaihoz, illetve a karhatalmistákhoz hasonlóan — a 3820/1945. ME rendeletben említett hitlerista (volksbundista, fasiszta, nyilas stb.) szervezet tagságára is kiterjesztheti azt.] A csoportképzés azonban nem lehet diszkriminatív, nem lehet önkényes, a megkülönböztetésnek — és így egyes érintetti csoportok kihagyásának — ésszerű indokai kell, hogy legyenek.

Az Alkotmánybíróság a jelen ügy elbírálása során azt tekintette kiinduló pontnak, hogy a jogosulti körök meghatározásakor az elszenvedett sérelemből, és nem egyéb, a sérelem nagyságával, „minőségével” össze nem függő szempontból (így például, hogy született-e a szabadságelvonásról egyedi döntés, vagy hogy az adott személyt milyen minőségben — pl. civilként vagy hadifogolyként — hurcolták-e el, stb.) kell kiindulni. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a Szovjetunióba kényszermunkára hurcoltak esetén megállapítható két, egymástól jól megkülönböztethető érintetti kör (a személyre szóló döntéssel, illetve a bármiféle egyedi határozat nélkül elhurcoltak), és az álta-

luk elszenvedett sérelem között vannak-e olyan meghatározó különbségek, amelyek indokolják azt, hogy a jogalkotó az egyik csoport részére biztosítja a juttatást, míg a másik részére nem. Az első esetben a fogvatartás általában hosszabb volt és a fogvatartás körülményei is sokkal szigorúbbak voltak. A fogvatartás hosszabb időtartama miatti nagyobb jogsérelmet azonban a jogalkotó az R1. 3. § (1) bekezdésében a juttatás összegében kompenzálja. A fogvatartás körülményeire tekintettel a jogalkotó a Magyarországon szabadságelvonást szenvedettek [R1. 1. § (1) bekezdésének *a*) és *c*) pontjában meghatározott érintetti körök] esetében sem különböztet, így ez a Szovjetunióba hurcoltak esetében sem indokolt.

Az Alkotmánybíróság jelen ügyben nem talált olyan, a sérelem nagyságára, illetve az érintettek helyzetére alapvetően kiható körülményt, ésszerű indokot, amely indokolná azt a megkülönböztetést, hogy az ugyanolyan módon jogsérelmet szenvedettek (három évet meghaladó, Szovjetunióban, zárt táborban letöltött szabadságvesztés) között a jogalkotó a szerint tesz különbséget, hogy a szabadságkorlátozásukra egyedi döntés alapján, vagy e nélkül, illetve internált polgári személyként vagy más minőségben került-e sor. Így indokolatlan, önkényes és diszkriminatív az R1. 1. § (1) bekezdésének *b*) és *d*) pontjába foglalt — együttesen vizsgált — szabályozás. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jogalkotó az R1.-nek a juttatásra jogosultak körét szűkítő 1. § (1) bekezdésének *b*) és *d*) pontja megalkotásakor az érintettek különböző csoportjait nem kezelte egyenlő méltóságú személyként, alkotmányellenesen tett különbséget egy homogen csoporton belül, azok között, akiket valamely szovjet szerv önkényes eljárása alapján elhurcoltak a Szovjetunióba, és legalább hároméves szabadságelvonást szenvedtek el. Az Alkotmánybíróság az alkotmányellenességet amiatt állapította meg, mert a sérelem szempontjából homogén csoport valamely alcsoportja számára a jogalkotó nem biztosította a juttatást. Önmagában tehát sem az R1. 1. § (1) bekezdés *b*), sem *d*) pontja nem alkotmányellenes, mivel ezek a juttatást biztosító pozitív szabályok. Az általános és lényeges csoportképző ismérveket összességében figyelembe véve és értékelve az Alkotmánybíróság megállapította: alkotmányellenes helyzet állt elő azáltal, hogy a lényegi csoportképző ismérveknek egyaránt megfelelő személyi körből egyes csoportok tagjai kimaradtak és nem részesülhetnek a juttatásból.

Mivel az R1.-ben biztosított juttatás bár jogi jellegét tekintve egyértelműen szociális jellegű, de a személyi kört és a jogalapot tekintve egyben szorosan kapcsolódik a korábbi, személyi sérelemokozásért nyújtott kárpótlási törvényekhez is, ezért az 1. § (1) bekezdés *d*) pontjában szereplő „szovjet kényszermunka” értelmezésekor annak a kárpótlási folyamat során kialakított tartalmát kell figyelembe venni. Így — a 3.Kpt. 2/B. § (1) és (2) bekezdése alapján — a kényszermunkára hurcoltak körében az R1. vonatkozásában is három csoport különíthető el: *a*) a szovjet szervek által történt kényszermunkára hurcoltak (inter-

nált polgári személyek), *b*) a szovjet bíróság politikai indítékú ítélete vagy más szovjet hatóság intézkedése alapján szabadságelvontást szenvedettek (volt elítéltek), *c*) 1945. augusztus 1-jétől a szovjet hadifogságba esett személyek (volt katonák, munkaszolgálatosok, leventék).

Az Alkotmánybíróság vizsgálata során észlelte azt is, hogy az R1. 1. § (1) bekezdés *d*) pontjának, illetve az R3. 1. §-ának „Magyarországról” szövegrésze is alkotmányossági aggályokat vet fel. Egyrészt eltérő jogalkalmazói értelmezés alakulhat ki a tekintetben, hogy Magyarország jelenlegi, vagy az érintett korszak szerinti területéről rendelkezik-e a jogszabály. Másrészt a szovjet szervek nemcsak (az akkori) Magyarország, hanem más államok területéről — így például Ausztriából, Lengyelországból (Auschwitzből) és egyéb államokból — is hurcoltak el magyar állampolgárokat (civilket és katonákat) a Szovjetunióba hadifogolyként kényszermunkára. A Szovjetunió területén is eshettek hadifogságba katonák, akiknek fogva tartását — vagyis azt, hogy nem bocsátották őket haza — 1945. augusztus 1-jét követően kényszermunkára kötelezésnek, és jogosulatlan szabadságkorlátozásnak ítélte a 3.Kpt., mely így a megjelölt időpont utáni fogvatartás esetén alapot adott a kárpótlás odaítélésére. Az elszenvedett sérelem szempontjából — hasonlóan ahhoz, hogy az érintett személy esetében született-e írásba foglalt hatósági döntés — mellékes az a körülmény is, hogy az adott személy — magyar állampolgárként — mely állam területén esett a szovjet szervek fogságába, honnan hurcolták a Szovjetunióba hadifogságba. Így diszkriminatív az a megkülönböztetés, hogy csak a Magyarország területéről elhurcolt személyeknek jár a juttatás.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság — mivel azok a Szovjetunióba kényszermunkára hurcoltak egységes csoportján belül megkülönböztetnek — az R1. 1. § (1) bekezdése *b*) pontjának, valamint *d*) pontja „Magyarországról polgári személyként, mint internáltat” szövegrészeinek alkotmányellenességét megállapította, és e jogszabályhelyeket megsemmisítette.

Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az R1.-nek a 2001. december 27-éig hatályban volt, az R2.-vel történt módosítása előtti szövege sem felelt meg az alkotmányos követelményeknek, ugyanazon okok alapján volt diszkriminatív, mint az R1. hatályos szövege. Az Alkotmánybíróság ezért döntött amellest, hogy az R1. 1. § (1) bekezdése *b*) pontjának egészét és nem csupán az R2.-vel módosított szövegét semmisíti meg.

Mivel az Alkotmánybíróság az R1. 1. § (1) bekezdésének alkotmányellenességét az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésének sérelme miatt már megállapította, — állandó gyakorlatához híven — mellőzte a kifogásolt rendelkezés és az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogállamiság szerkesztését képező jogbiztonság (ezen belül a norma világosságának, értelmezhetőségének) követelménye közötti kapcsolat vizsgálatát. Ugyanígy mellőzte annak vizsgálatát, hogy a szabályozás megfelel-e az Alkotmány 13. §-ában foglalt, a tulajdon védelmére vonatkozó elveknek.

2. Az Alkotmánybíróság jelen határozatának Indokolása III/1. pontjában részletesen kifejtette, hogy mely okokból alkotmányellenes az R1.-nek az R3. 1. §-ával beiktatott 1. § (1) bekezdés *d*) pontjának „Magyarországról polgári személyként, mint internáltat,” szövegrésze. Ha az indítványozó egy, a jogszabály módosításaként megállapított új rendelkezés alkotmányosságát vitatja, az Alkotmánybíróság általában nem vizsgálja az új rendelkezést magába foglaló (inkorporáló), valamint — ezzel párhuzamosan — az azt megállapító jogszabály alkotmányosságát, hanem vizsgálatát csak az előbbire folytatja le. Jelen ügyben azonban a speciális hatályba léptető rendelkezések — a jogbiztonság alkotmányos követelményére is tekintettel — indokoltá tették, hogy az Alkotmánybíróság mind az R1. 1. § (1) bekezdés *d*) pontja, mind az R3. 1. §-a alkotmányosságáról döntsön. Az R3.-at (az abban foglalt rendelkezéseket) ugyanis nemcsak, hogy a folyamatban lévő, hanem a határozattal már elutasított ügyekben is alkalmazni kell. Emellett az R3. 1. §-a nem egészében, hanem csak a megsemmisített szövegrészeiben alkotmányellenes, egyebekben az alkotmányos követelményeknek megfelelő szabályozást tartalmaz. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta, hogy az R3. 1. §-ának a rendelkező részben megjelölt szövegrészt — az R1. 1. § (1) bekezdés *d*) pontjával megegyező módon — megsemmisítse és a hatályban maradó pontos szövegét meghatározza.

3. Az Alkotmánybírósághoz érkezett indítványokban azt is kérték, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg azon jogszabályhelyek alkotmányellenességét, amelyek a juttatás előfeltételeként legkevesebb három éves szabadságkorlátozást írnak elő, és semmisítse azokat meg. Az R1. 1. § (1) bekezdésének „három évet elérő, illetőleg azt meghaladó” valamint 3. § (1) bekezdése *a*) pontjának „a három évet elérte, de” szövegrésze határozza meg ezt az időkorlátot, így az Alkotmánybíróság vizsgálatát e jogszabályhelyek vonatkozásában folytatta le. Az indítványozók indítványuk indokolásában diszkriminatívnak és így alkotmányellenesnek tartják azt, hogy az R1. a juttatást csak a három évet elérő, illetve azt meghaladó szabadságkorlátozás esetére biztosítja. Az Alkotmánybíróság jelen határozata indokolásának III/1. pontjában részletesen áttekintette és elemezte az ex gratia juttatásokkal kapcsolatban kialakított eddigi gyakorlatát. Ismételten hangsúlyozandó, hogy az ex gratia juttatások esetén — éppen azért, mert ezekre a jogalkotónak nincsen Alkotmányból eredő kötelezettsége — a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg a juttatásra jogosultak meghatározásánál, melynek korlátját egyedül a diszkrimináció tilalmának, illetve az egyenlő méltóságú személyként kezelés elve szabja meg. A jogalkotó az R1.-ben azoknak kívánta a juttatást biztosítani, akik hosszabb időn keresztül szenvedték el a szabadságkorlátozást, vagyis akiknek saját és családjának élete a legnagyobb mértékben nehezedett meg az önkényes intézkedések következtében.

A jogszabályok szükségszerűen mindig általános jelleggel szabályoznak, ez esetben a 3 éves időtartam megállapításával határozzák meg az érintett személyi kört. Ez az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogbiztonság követelményéből is következik. Az általános szabályozás következménye, hogy abban az esetben, ha a jogalkotó valamely juttatás esetében valamely határt (pl. időbeli, jövedelem nagysága stb.) jelöl meg, vannak olyanok, akik e határhoz (bármelyik irányból) közel, illetve távol esnek. Azok számára, akik közel esnek a határhoz, de mégsem részesülhetnek a juttatásban, ez a szabályozási mód — érthetően — diszkriminatívnak tűnik. Az R1.-ben meghatározott juttatás szociális jellegű, ex gratia juttatás, melyre senkinek sincs Alkotmányból fakadó alanyi joga. Így tehát ha az általánosan meghatározott jogosult csoport adott szempontok szerinti meghatározásának ésszerű indokai vannak, a szabályozás nem diszkriminatív, nem alkotmányellenes az, hogy az emberek egyik csoportja részesül a juttatásban, míg egy másik, körülményeiben az előzőekhez nagyon hasonló csoport nem.

Mindezekből következően az Alkotmánybíróság azt a megkülönböztetést, mely alapján a juttatás előfeltétele a legalább három éves szabadságkorlátozás, nem találta önkényesnek, annak indokait ésszerűnek fogadta el, így az R1. 1. § (1) bekezdésének és 3. § (1) bekezdésének kifogásolt szövegrészei megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

4. Az egyik magánszemély indítványozó az „R2. 1. § (1) bekezdése” (helyesen R1. 1. §-a) alkalmazásának felfüggesztését kérte az Alkotmánybíróságtól mindaddig, amíg a Kormány nem alkotja meg az Alkotmánynak megfelelő szabályozást. Indítványával azt kívánta elérni, hogy az R1. módosítása előtti szövegét alkalmazhassák a jogalkalmazók mindaddig, amíg a Kormány új szabályozást nem alkot. Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Abtv. állapítja meg, határozataiban, intézkedéseiben az Alkotmánybíróság ahhoz kötve van. Az Abtv. nem ad felhatalmazást az Alkotmánybíróságnak arra, hogy — ideiglenes intézkedésként — valamely jogszabály alkalmazását általános jelleggel felfüggeszthesse.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az R2. 1. §-a alkalmazásának felfüggesztésére irányuló indítványt — hatáskörének hiánya miatt — visszautasította.

5. Az egyik indítványozó azt kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy „kötelezze a Kormányt a rendelet olyan módosítására, mely szerint a belföldön és a külföldön éltek egyenlő esélyhez juthassanak.” Az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki arra, hogy a jogalkotó mérlegelési hatáskörébe tartozó azon kérdésben, hogy a rendelkezésre álló, az alkotmányi követelmények megfelelő egyes szabályozási technikák, módok közül meghatározza, hogy a jogalkotó konkrétan melyiket alkalmazza. Ilyen kérdés az is, hogy a jogalkotó milyen iratokat, igazolásokat stb. fogad el olyanokként, amelyekkel valamely tény igazolható. Jelen

esetben a jogalkotó az alkotmányi feltételeknek megfelelő szabályozást alkotott, mivel az adatok bizonyítására olyan korábbi határozatokat (jogerős személyi kárpótlási határozat, bírósági igazolás) követelt meg, amelyek meghozatalakor az érintetteket megillette az a jog, hogy a határozat bírósági felülvizsgálatát kérjék. Az esetlegesen fennmaradó vitás kérdések tisztázására a jogalkotó egy szakmai tanácsadó szervezetet, a KKI mellett működő Társadalmi Kollégiumot jelölte meg, amelyet tapasztalata, kapcsolatterendszere tesz alkalmassá a feladatra.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az arra irányuló indítványt, hogy a Kormányt az R1. meghatározott tartalmú módosítására kötelezze — hatáskörének hiánya miatt — visszautasította.

Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az R1. 1. § (1) bekezdés b) pontjának, valamint a d) pont meghatározott szövegrészének megsemmisítésével a tények igazolása is könnyebbé vált, hiszen a kérelmezőnek csak azt kell igazolni, hogy szovjet szervek a Szovjetunióba elhurcolták, és ott három évet meghaladó szabadságkorlátozást szenvedett el. Nem kell azonban igazolnia azt, hogy a szabadságkorlátozásra milyen minőségében — politikai elítéltként, polgári személyként vagy volt hadifogolyként — került sor.

6. Az Abtv. 20. §-a alapján az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Mivel az alkotmányos követelmény megállapítására irányuló indítványát az indítványozó visszavonta, ezért az Alkotmánybíróság ezen indítvány tekintetében az eljárást megszüntette.

7. Az R1. preambuluma, valamint az R1. 2001. december 27-éig hatályban volt 1. § (1) bekezdésének c) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványukat az indítványozók visszavonták. Mivel az Abtv. 20. §-a alapján az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el, ezért az Alkotmánybíróság — az indítványok visszavonására tekintettel — ezen indítványok tárgyában az eljárást megszüntette.

8. A becsatolt bírósági iratokból kitűnik, hogy az igénylők az R1.-ben meghatározott juttatás folyósítására irányuló igényüket a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által rendszerezített Igénybejelentő lapon nyújthatták be. Ezen a nyomtatványon csak arról kellett az igénylőnek nyilatkoznia, hogy igényét milyen jogcímen — saját jogon, túlélő házastársként vagy a két jogcímen együttesen — kívánja előterjeszteni, azt, hogy az R1. mely konkrét rendelkezése alapján jogosult a juttatásra, nem kellett megjelölnie. Az első fokon eljáró közigazgatási hatóság is az R1. 1. § (1) bekezdésének egészére hivatkozva hozta meg az elutasító határozatát. A másodfokon eljáró közigazgatási hatóság jelölte meg először konkrétan az R1. 1. § (1) bekezdés b) pontját, mint az elutasító határozat jogalapját. Ebből is következően a bírának a közigazgatási határozatok felülvizsgálatakor nemcsak az R1. 1. § (1) bekezdésének b) pontját, hanem az egész 1. § (1) bekezdést is figye-

lembe kell venniük, amikor az igényjogosultságról döntenek.

Az R3. úgy módosította az R1. 1. § (1) bekezdését, hogy új jogosulti kör részére is biztosította a juttatást. Az Alkotmánybíróság jelen határozata rendelkező részének 1—2. pontjában megsemmisítette az R1. 1. § (1) bekezdés *b)* pontját és *d)* pontjának „Magyarországról polgári személyként, mint internáltat,” szövegrészét, valamint az R3. 1. §-ának „Magyarországról polgári személyként, mint internáltat,” szövegrészét, mellyel a juttatásra jogosultak körét tovább szélesítette.

Bár az R3. 2003. január 1-jén lépett hatályba, rendelkezéseit — a hatályba léptető 3. § (2) bekezdése alapján — mind a folyamatban lévő, mind a határozattal már elbírált ügyekben alkalmazni kell, és a juttatást mindazok részére meg kell állapítani, akik erre az R3. alapján váltak jogosulttá. A juttatásra jogosultság kezdőidőpontjának megállapítására — az R3. 3. § (3) bekezdése alapján — az R1. 9. § (2) bekezdését kell alkalmazni, mely szerint, ha a kérelmet 2001. július 31-ig benyújtották, a juttatás 2001. január 1-jétől jár. Azt ezt követően benyújtott kérelem esetén a juttatást a kérelem benyújtását megelőző hatodik hónap első napjától kell megállapítani.

A bíróságoknak tehát az R3. 3. §-a alapján az R1. 1. § (1) bekezdésének — az Alkotmánybíróság jelen határozatával megállapított szövegének — egészét kell figyelembe venniük döntéseik meghozatalakor, a juttatást — akár 2001. január 1-jére — visszamenőlegesen meg kell ítélniük, ha a jogosultság az Alkotmánybíróság döntése, illetve az R3. módosítása folytán már fennáll.

Mivel a jogszabály szövegének változása folytán tárgytalanná váltak az arra irányuló indítványok, hogy az Alkotmánybíróság mondja ki, hogy az R1. 1. § (1) bekezdésének *b)* pontja meghatározott, a Fővárosi Bíróság által felfüggesztett ügyekben (részletesen a jelen határozat mellékletében felsorolva) nem alkalmazható, az Alkotmánybíróság ezen indítványok tárgyában az eljárást — az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozata (a továbbiakban: Ügyrend) 31. § *a)* pontja alapján — megszüntette.

9. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata alapján akkor állapítja meg azt, hogy valamely jogszabály a visszamenőleges hatálya miatt sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogbiztonság elvét, ha a hatálybalépése előtti időre állapít meg kötelezettséget vagy nyilvánít valamely magatartást jogellenessé. Az R2. hatályba léptető 4. § (2) bekezdése alapján a folyamatban lévő, valamint a határozattal már elbírált ügyekben is alkalmazni kell az R2. módosításait. Bár az R2. az R1. 1. § (1) bekezdésének *b)* pontja vonatkozásában a megelőző szabályozásnál szigorúbb feltételeket állapított meg, más jogszabályhelyeknél bővítette a jogosulti kört. Az R1. 1. § (1) bekezdés *b)* pontjának (sem az R2.-vel módosított, sem az eredeti szövegének) alkalmazására jelen határozat közzétételének napjával nem kerülhet sor, mivel azt az Alkot-

mánybíróság megsemmisítette. Ehelyett a jogalkalmazó szerveknek az R1. 1. § (1) bekezdés *d)* pontját kell alkalmazniuk, az Indokolás III/1. és III/8. pontjában részletesen kifejtett módon. Mivel az R2. 4. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány ebből következően tárgytalanná vált (és a megsemmisítés ráadásul sok érintettet hátrányosabb helyzetbe hozna), az Alkotmánybíróság ezen indítványok tárgyában — az Ügyrend 31. § *a)* pontja alapján — az eljárást megszüntette.

A jelen határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 41. §-án alapul.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 208/B/2002.

Dr. Harmathy Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

A határozat rendelkező részének 1—3. pontjához tartozó indokolás nézetem szerint a következőket kellene, hogy tartalmazza:

I.

1. Az indítványozók különböző indokok alapján kérik az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló 267/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. § (1) bekezdése *b)* pontjának, *d)* pontja egy szövegrészének, továbbá az 1. § (1) bekezdésében és a 3. § (1) bekezdés *a)* pontjában a minimum 3 évet elérő szabadságelvonás juttatás feltételévé tételének megsemmisítését. Az egyik indítványozó utal az R. szabályainak az összefüggésére az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: 3.Kpt.)

rendelkezéseivel, de nem hivatkozik arra, hogy az R. kibocsátása felhatalmazás nélkül történt.

Az Alkotmánybíróság előtt szintén az R. rendelkezésének megsemmisítése tárgyában folyamatban lévő egy másik ügyben az indítványozó a támadott szabály alkotmányellenességét többek között azon az alapon állítja, hogy az R. támadott szabályát a Kormány felhatalmazás nélkül bocsátotta ki. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 20. §-a alapján az Alkotmánybíróság az arra jogosult indítványa alapján jár el. Az indítványhoz kötött eljárás elve az egyéb esetektől eltérő értelmezést tesz szükségessé a közjogi érvénytelenségnél. A közjogi érvénytelenség egyik esetéről van szó akkor, ha a Kormány erre adott felhatalmazás nélkül eltér a törvény rendelkezéseitől. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a közjogi érvénytelenség több kérdésével foglalkozott, de nem fogalmazódott meg olyan elvi álláspont, amely arra vonatkozna, vizsgálhatja-e az Alkotmánybíróság az érvénytelenséget, ha erre az indítványozó kifejezetten nem hivatkozik.

Az Alkotmány 32/A. §-ának (1) bekezdése az Alkotmánybíróság feladatává teszi a jogszabályok alkotmányosságának felülvizsgálatát. Az Abtv. az Alkotmánybíróság eljárásának egyes kérdéseit szabályozva meghatározott esetekben a hivatalból (indítvány nélkül) történő eljárást írja elő. Ilyen eset a jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközése (44. §), továbbá a jogalkotó szerv részéről annak elmulasztása, hogy a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatának eleget tegyen és ennek következtében alkotmányellenes helyzet keletkezik [49. § (1) bekezdése]. Az utólagos normakontroll eseteiben az Abtv. nem írja elő a hivatalból történő eljárást. A magyar szabályozás az utólagos normakontrollra rendkívül tág lehetőséget biztosít: bárki indítványozhatja, jogi érdek bizonyítása nélkül, akár sok évvel a szabály hatálybalépése után is. Ilyen körülmények között indokolt, hogy a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabály vagy a jogalkotói mulasztásnál nagyobb súlyú, az alkotmányos rendet különösen veszélyeztető közjogi érvénytelenségi esetekben az Alkotmánybíróság a más alapon megindult eljárásban észlelhesse az alkotmányellenesség különösen súlyos formáját és kiterjeszthesse erre is vizsgálatát, akkor is, ha az indítványozó nem ezen az alapon kéri a megsemmisítést.

Mínderre tekintettel — és figyelembe véve, hogy az egyidejűleg szintén az R. ellen előterjesztett, de külön ügyként elbírálásra kerülő indítvány a Kormány jogalkotásra való felhatalmazásának hiányára hivatkozott — nézetem szerint először abból a szempontból kell megvizsgálni az indítványozók által előterjesztett megsemmisítési kérelmeket, hogy volt-e a Kormánynak felhatalmazása a támadott szabályok megalkotására.

2. Az Alkotmánybíróságnak az indítvány elbírálásánál először azt kell tehát megvizsgálnia, hogy az R. támadott szabályait a Kormány az Alkotmány 35. §-ának (2) beke-

dése alapján a maga feladatkörében alkotta meg vagy törvény végrehajtását ellátva.

Az R. nem jelöli meg, hogy milyen alapon történt meg kibocsátása: volt-e a Kormánynak valamilyen törvényben megadott felhatalmazása vagy a Kormány az Alkotmány alapján fennálló feladatát teljesítette. Ezért tisztázni kell, mi az R. szabályozási tárgya, hogyan minősítendő az R.-ben meghatározott juttatás.

Az R. preambuluma azt mondja ki, hogy az 1956. évi forradalom évfordulójára tekintettel került sor a törvénytelenül elítélt, továbbá az egyes, személyes szabadságot tartósan korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek részére járó juttatások szabályozására. A juttatás a sérelmet szenvedett személyt akkor illeti meg, ha a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt elérte vagy munkaképességét meghatározott százalékban elvesztette. A juttatás összege a 3. § (1) bekezdése szerint a szabadság megvonásának, illetve korlátozásának időtartamához igazodva növekedik.

Az R. 5. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a juttatás a jogosultat arra tekintet nélkül illeti meg, hogy milyen összegű nyugellátást vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátást kap. Ez a rendelkezés azt fejezi ki, hogy nem a rászorultság a juttatás meghatározó eleme.

A juttatásra jogosult személy halála esetén a 4. § alapján a juttatás csökkentett összegét a túlélő házastárs kapja meg, ha nem köt újabb házasságot; a juttatást a 4. § (4) bekezdése az elhunyt házastárs jogán járónak minősíti. Ennél a rendelkezésnél szintén nem rászorultság alapján fennálló juttatás házastársra háramlásának öröklési jogi jellegű szabályáról van szó.

Az R. 7. §-a szerint a juttatás folyósítására, esetleges visszafizetésére a társadalombiztosítási nyugdíjról szóló szabályokat kell alkalmazni; a juttatást jövedelemadó szempontjából nyugdíjnak kell tekinteni.

A fentiek alapján a juttatás minősítésénél az tekintendő meghatározónak, hogy az R. a juttatásnál az elszenvedett sérelem nagyságát veszi alapul és ezt az összeget nem befolyásolja a jogosult vagyoni helyzete. Ehhez viszonyítva másodlagos jelentősége van a folyósításnak, az eljárás szabályainak, továbbá egyes olyan kedvezményeknek, mint az adómentesség.

Ennek a minősítésnek az alapján vizsgálendő, milyen viszony van az R.-ben meghatározott juttatás és a törvénytelenül elítélt, továbbá az egyes, személyes szabadságot tartósan korlátozó intézkedések hatálya alatt állt személyek részére törvényekben meghatározott juttatások között.

3. A 3.Kpt. preambuluma rámutat arra, hogy a törvény megalkotásának célja kárpótlás nyújtása az élettől és szabadságtól jogtalanul történt megfosztás miatt. A többször módosított törvény szélesebb személyi körre terjedt ki, mint a szintén ismételtelen módosított R. A kárpótlás összegének meghatározása az elszenvedett sérelem nagyságára tekintettel történt (2/A. §, 2/B. §, 7—9. §). A sérelmet

szenvedő személy halála esetén túlélő házastársa, gyermeke és szülője kapja meg a kárpótlás csökkentett összegét [2. § (3) és (7) bekezdése].

A kárpótlás a 3.Kpt. 15. §-ának (1) bekezdése szerint adómentes, a 20/A. § (1) bekezdése a pénzben kifizetendő kárpótlás folyósítását a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság feladatává teszi.

A kárpótlás jogi természetét az Alkotmánybíróság — egyéb kérdések mellett — az 1/1995. (II. 8.) AB határozatban (ABH 1995, 31. a továbbiakban: Abh1.), a 22/1996. (VI. 25.) AB határozatban (ABH 1996, 89. a továbbiakban: Abh2.), valamint a 46/2000. (XII. 14.) AB határozatban (ABH 2000, 353. a továbbiakban: Abh3.) elemezte. Már az Abh1. megállapította, hogy a kárpótlás nem az államot terhelő alkotmányos kötelezettség alapján került meghatározásra; a kárpótlás ex gratia jellegű juttatás. Ennek megfelelően a sérelmet elszenvedő személy halála esetén a kárpótlás nem örökölheto, hanem törvény alapján kapja az a személy, akit a törvény a feltételek meghatározásával megnevez (ABH 1995, 31., 45., 61—62.). Az Abh2. annak megisméltése mellett, hogy a kárpótlás nem feleltsségi, hanem méltányossági alapon jár, azt is hangsúlyozta, hogy a kárpótlás összege az elszenvedett kárhoz, sérelemhez igazodik (ABH 1996, 89., 102.). Az Abh3. rámutatott arra, hogy a 3.Kpt. jogalapja a méltányosság, a kárpótlás ex gratia jellegű, és a személyi sérelem miatt nyújtott juttatás meghatározásánál a törvényhozónak nagyobb szabadsága van, mint a tulajdonjog sérelme miatt történő kárpótlás szabályozásánál (ABH 2000, 353., 361.). Az Abh3. által vizsgált kérdésnél különösen nagy hangsúlyt kapott a kárpótlás összegének az elszenvedett sérelem súlyára tekintettel történő meghatározása (ABH 2000, 353., 367—369).

Az Abh3. megállapította azt is, hogy a kárpótlást az állam nem szociális okokból nyújtja, a cél nem a megélhetéshez szükséges ellátás biztosítása (ABH 2000, 353., 373—374.). Ennek tisztázása azért is szükséges volt, mert a 3.Kpt. 6. §-ának (1) bekezdése a jogosult választásától tette függővé, hogy a kárpótlást havi életjáradék vagy kárpótlási jegy formájában nyújtják. Az életjáradék kifizetése pedig a nyugdíjfolyósító szervek feladata. Így az életjáradék formájában, nyugdíjfolyósító szervek útján nyújtott kárpótlás jellegét össze lehetett téveszteni a szociális juttatásokéval. Erre tekintettel már az Abh1. kifejtette, hogy a kárpótlás formája (havi életjáradék vagy kárpótlási jegy) nem változtat a kárpótlás ex gratia jellegén, a kárpótlás formájának meghatározásánál a törvényhozó nagy szabadsággal rendelkezik (ABH 1995, 31., 62.).

A fentiek alapján az állapítható meg, hogy a 3.Kpt. alapján nyújtott kárpótlás és az R.-ben meghatározott juttatás részben megegyezik.

4. A sérelmek orvoslása érdekében nemcsak a 3.Kpt. tartalmazott rendelkezéseket. Röviddel a 3.Kpt. megalko-

tását követően az Országgyűlés elfogadta a nemzeti gondozásról szóló 1992. évi LII. törvényt (a továbbiakban: Ngvt.). A törvényjavaslat általános indoklásában kifejtettek szerint a törvényalkotót az vezette, hogy kiegészítse a jogtalanságok orvoslására ezt megelőzően elfogadott jogszabályokat, és a korábbi jogszabályokkal összhangban egységes, következetes szabályozást adjon a nemzeti gondozásra és ellátásra.

Az Ngvt. havi nemzeti gondozási díj fizetését írja elő meghatározott sérelmet szenvedett személyek részére. A szabályozás szoros összefüggésben áll a 3.Kpt. kárpótlásról szóló rendelkezéseivel. Így havi gondozásra többek között azok a személyek jogosultak, akik munkaképességüket meghatározott százalékban olyan sérelmek miatt veszítették el, amelyeket a 3.Kpt. sorol fel. Bizonyos feltételek esetében az életét veszített személy özvegye, gyermeke és szülője is nemzeti gondozási díjban részesülhet. A 3.Kpt.-vel való kapcsolatot mutatja azonban az Ngvt.-nek az a szabálya is, amely szerint nem jogosult gondozási díjra az, aki a 3.Kpt.-ben meghatározott bizonyos fajta kárpótlást kapott [2. § (2) bekezdése]. A 3.Kpt.-vel megegyező szabály szerint a nemzeti gondozási díj adómentes [Ngvt. 4. §-ának (1) bekezdése], a díj kifizetéséről is a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság gondoskodik [Ngvt. 7. §-ának (2) bekezdése].

Az Abh1. az Ngvt.-t úgy értékelte, hogy ez a törvény a kárpótlási törvényekkel „a személyi sérelemokozás részleges reparálását célzó jóvátételi törvények sorába tartozik”, nemzeti gondozási díjban részesítve „az alapvető emberi jogok sérelmével elkövetett jogtalanságok következtében maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségkárosodást elszenvedetteket, életvesztés esetén pedig hozzátartozóikat” (ABH 1995, 31., 49.). A nemzeti gondozási díj a kárpótlási szabályok közé tartozó olyan juttatás, amelyet az állam szociális szempontokat is figyelembe véve nyújt.

5. Az R. által szabályozott juttatás természetét tekintve részben a kárpótlás, részben a kárpótlási körbe sorolandó nemzeti gondozási díj sajátosságait mutatja. A sérelmet szenvedett személyeknek jár (elsődlegesen), összege a sérelem nagyságához igazodik, de annyiban szociális szempontokat is számításba vesz, hogy a sérelemmel összefüggésben jelentkező rokkantság és nyugdíjkorhatár betöltése esetén kerül folyósításra rendszeres havi juttatásként és ez utóbbi elemek tekintetében nyugdíj-kiegészítés jellege is van.

Az R. szabályai több tekintetben megegyeznek a 3.Kpt. rendelkezéseivel (a jogosultak körének és a juttatásból kizárt személyek meghatározásánál), valamint az Ngvt. szabályaival is (a rokkantság mértékének meghatározásánál, a juttatásból kizárt személyek körének megállapításánál) vagy hasonlóak azokhoz. Számos eltérés is van azonban.

Az R. indítványozók által támadott rendelkezései eltérnek mind a 3.Kpt., mind az Ngvt. szabályaitól.

6. A jogtalanságok orvoslására szolgáló jogszabályok megalkotása 1989. november 1-jén kezdődött. Ekkor fogadta el az Országgyűlés az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvényt. A törvény ítéletek semmissé nyilvánításáról rendelkezett és 4. §-ában felhívta a Minisztertanácsot, hogy gondoskodjék a semmisnek tekintendő elítéléssel érintett, valamint a közbiztonsági őrizetben fogva tartott személyek munkaviszonyának és társadalombiztosítási helyzetének rendezéséről. A korábbi jogszabályokon alapuló, a Kormány rendeletalkotásának széles teret adó jogalkotási gyakorlattal szemben azonban az Országgyűlés határozatokban, majd törvényekben kifejezésre juttatta, hogy a személyek sérelmeinek orvoslását törvényekben kell rendezni, a Kormány pedig csak a törvényekben meghatározott kérdésekben alkothat jogszabályt (a Kormány a feladatnak 1990—1992-ben hozott rendeleteiben eleget tett). A törvénysértő elítélések, internálások és kitelepítések áldozatainak kártalanításáról szóló 19/1989. (XI. 1.) OGY határozat felhívta a Minisztertanácsot, hogy a törvénysértő elítélések következményeinek orvoslásáról és az elítéltek, internáltak, kitelepítettek kártalanításáról terjesszen az Országgyűlés elé törvényjavaslatot. Ennek alapján születtek a kárpótlásról szóló törvények: a 3.Kpt. és az Ngvt. E törvények már csak szűk körben adtak felhatalmazást a Kormánynak egyes további rendelkezések megalkotására.

A 3.Kpt. preambulumaának második bekezdése a következőket mondja ki:

„A sérelmek orvoslására alkotott törvények kötelezően írják elő, hogy a semmisnek tekintendő elítéléssel érintett személyek kárpótlásáról külön törvénynek kell rendelkeznie.”

A 17. § (2) bekezdése és 21. §-ának (2) bekezdése pedig szűk körre szorítva, pontosan megszabja, hogy miről alkothat jogszabályt a Kormány.

A 3.Kpt.-vel azonos megoldást alkalmaz az Ngvt. is. A 9. §-ban a Kormányra háruló feladatokat a következő szöveggel határozza meg:

„A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy a nemzeti gondozási díj összegét — az állami költségvetésről szóló törvényben meghatározott előirányzat alapján — évente megállapítsa.”

Megállapítható tehát, hogy sem a 3.Kpt., sem az Ngvt. nem tette lehetővé, hogy a Kormány kárpótlási természetű rendelkezésekben a 3.Kpt.-től és az Ngvt.-től eltérő tartalmú szabályokat határozzon meg.

7. Az 1989-ben hatályos jogszabályok alapján az érintett jogterületeken (a Munka Törvénykönyvéről szóló 1967. évi II. törvényben, valamint a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvényben megadott felhatalmazás

alapján is) a Minisztertanács széles körben rendelkezett jogalkotási joggal. Ezen az alapon született meg évekkel később is a nemzeti helytállásért elnevezésű pótlék bevezetéséről szóló 173/1995. (XII. 27.) Korm. rendelet, amely a szociális ellátás, illetőleg nyugellátás kiegészítésére pótlékot állapított meg. A pótlék összegét megváltoztató, a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló 182/1996. (XII. 6.) Korm. rendelet kifejezetten hivatkozik is — egyebek mellett — a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvényből származó felhatalmazásra.

A rendszerváltást követően megváltozott a törvényalkotásra vonatkozó felfogás és a szociális juttatásokkal, nyugellátással kapcsolatban keletkező jogviszonyok szabályozásában is megnőtt a törvények szerepe, visszaszorult a rendeleti úton történő szabályozás. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 3. §-ának (4) bekezdése törvényi szabályozási körbe utalja többek között a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit. A törvény 132. §-ának (1) bekezdése ezzel összhangban pontosan meghatározza, hogy a Kormány milyen tárgykörökben kap felhatalmazást jogi szabályozásra. Ezek között az említett felhatalmazások között nem található az új, a törvényben nem szereplő juttatási fajták meghatározása. Hasonló a helyzet a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény esetében. Itt is a jogi rendezés törvényi szinten történik és a Kormány pontosan meghatározott tárgykörökben kap felhatalmazást jogalkotásra (101. §), de a felhatalmazások között nem jelenik meg az új társadalombiztosítási nyugellátási fajta rendelettel történő megteremtése.

Egyik említett törvény sem tartalmaz felhatalmazást az indítványozók által támadott szabályok megalkotására.

A fentiek alapján az állapítható meg, hogy az egyes, tartós időtartamú szabadságelvonást elszenvedettek részére járó juttatásról szóló rendelet megalkotásánál a Kormány olyan kérdésekre határozott meg szabályokat, amelyekről törvények szólnak. Az R. támadott rendelkezései a törvényektől eltérő meghatározására a törvények a Kormánynak nem adtak felhatalmazást.

II.

1. Az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam. Az Alkotmánybíróság gyakorlata a jogállam alkotmányi elve alapján értelmezi az Országgyűlés és a Kormány tevékenységének, a közhatalom gyakorlásának korlátait és kereteit, a hatalommegosztást. A közhatalom gyakorlásába tartozik a jogalkotás is [30/1998. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1998, 220., 233.; 66/1997. (XII. 29.) AB határozat, ABH 1997, 397., 403.].

Az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének *b*) pontja szerint a Kormány biztosítja a törvények végrehajtását. A 35. § (2) bekezdése alapján a Kormány rendeleteket bocsáthat ki, ezek a rendeletek azonban törvénnyel nem lehetnek ellentétesek. A Kormány rendeletalkotási tevékenységének alkotmányos ellenőrzése körében az Alkotmánybíróság vizsgálja, hogy a rendelet meghozatalának időpontjában fennállt-e a felhatalmazás (507/B/1995. AB határozat, ABH 1996, 527., 528.), illetőleg, hogy a Kormány a rendeletalkotáskor saját feladatkörében járt-e el, nem szabályozott-e olyan életviszonyokat, amelyek törvényhozási tárgyat képeznek (990/B/1995. AB határozat, ABH 1997, 824., 825.).

Az Alkotmány 25. §-ának (2) bekezdése alapján a törvényhozás joga az Országgyűlést illeti meg. Az Alkotmány nem tartalmazza a kizárólagos törvényhozási tárgyak teljes körű felsorolását. Ennek a rendezésnek az alapján az Országgyűlés törvényalkotó hatásköre teljesnek tekintendő. Az Országgyűlés — az Alkotmányban meghatározott keretek között — dönt arról, hogy mit hagy meg rendeletalkotási körben és mit von törvényi szabályozási körbe. Ha azonban az Országgyűlés valamilyen kérdést törvénnyel szabályozott, e szabályok megváltoztatása csak törvénnyel történhet [53/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 414., 417.].

Az Alkotmánybíróság kezdettől követett gyakorlata szerint a jogszabályi hierarchia alkotmányosan meghatározott rendjének megsértése formai alkotmányellenességet jelent [31/1991. (VI. 5.) AB határozat, ABH 1991, 133., 135.]. Ha végrehajtási jogszabályról van szó és a szabály túllépi a felhatalmazás kereteit, szintén alkotmányellenesség áll fenn [19/1993. (III. 27.) AB határozat, ABH 1993, 431., 432—433.]. A formai alkotmányellenesség egyúttal a jogállam követelményeinek megsértését is megvalósítja [29/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 122., 127—128.; 70/2002. (XII. 17.) AB határozat, ABK 2002, december, 749., 751.].

Az *R.* esetében a Kormánynak nem volt felhatalmazása arra, hogy olyan szabályokat határozzon meg, amelyek mind a 3.Kpt., mind az Ngvt. rendelkezéseitől eltérnek. Nem állapítható meg az sem, hogy a Kormány saját feladatkörében alkotta meg a támadott jogszabályokat, mert az előzőekben elmondottak szerint mind a kárpótlási jellegű, mind a szociális juttatási, nyugellátási tárgykörben törvényi szabályozásra került sor a Kormány rendeletalkotási jogkörének részletes megjelölésével. Ezért a támadott rendelkezéseket — az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően — alkotmányellenesnek kell tekinteni és ezen az alapon kell megsemmisíteni.

A támadott jogszabályok felhatalmazás nélkül történt kibocsátása miatt fennálló alkotmányellenesség megállapítása következtében az indítványozók egyéb megsemmisítési okokra való hivatkozását nem kell vizsgálni.

2. A támadott szabályalkotmányellenességének fentiek szerint történő megsemmisítése esetén kérdéses lehet, hogy az *R.*-nek csak a támadott szabályát vagy az egész *R.*-t kell megsemmisíteni, továbbá az is, hogy a megsemmisítés visszamenőleges hatállyal következze-e be.

Az Alkotmánybíróság a közjogi érvénytelenség eseteiben is az indítványhoz kötöttség elvét alkalmazza az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 20. §-a alapján. Ezt az álláspontot fejezi ki a 41/1991. (VII. 3.) AB határozat, amely olyan ügyben döntött, amelyben az indítványozók egy miniszteri rendelet egyes rendelkezéseit támadták. Az Alkotmánybíróság az összefüggés alapján kiterjesztette a vizsgálatot az indítványozók által nem támadott arra a törvényben található szabályra is, amely a miniszteri rendelet megalkotására felhatalmazást adott. A határozat az indokolásában megállapította, hogy a törvény felhatalmazást tartalmazó szabálya maga is ellentétes az Alkotmány 8. §-ának (2) bekezdésével, de nem az egész szabályt semmisítette meg, hanem csak az indítvánnyal összefüggésben álló szövegrészt. Hasonló módon nem semmisítette meg a határozat a miniszteri rendelet egészét, hanem csak az indítványban megjelölt rendelkezéseket (ABH 1991, 193., 195—196.).

Az előzőekben említett elvet követte a 19/1993. (III. 27.) AB határozat is. Ebben az esetben az Alkotmánybíróság ugyanazon miniszteri rendelet további szabályait támadó indítvány tárgyában hozott döntést. Az összefüggés alapján az Alkotmánybíróság itt is kiterjesztette vizsgálatát egy másik jogszabályra is, és megállapította annak alkotmányellenességét azért, mert kizárólagos törvényhozási jogkörbe tartozó kérdések szabályozására ad felhatalmazást miniszternek. A határozat nem semmisítette meg a miniszteri rendelet egészét, hanem csak egyes szabályait, mert a többi rendelkezés meghozatalára más alapú felhatalmazás alapján a miniszternek joga volt (ABH 1993, 431., 434—435.).

Az Alkotmánybíróság közjogi érvénytelenséggel foglalkozó határozatai ismételten utaltak más országok jogi megoldásaira is. Ennek megfelelően itt is tekintetbe lehet venni a többször módosított 1930. évi osztrák Alkotmánybíróságról szóló törvénynek a rendeletek alkotmányossági felülvizsgálatára vonatkozó 139. cikke (3) bekezdését. Ez a szabály alaptételként az egész rendelet megsemmisítését írja elő, de több kivételt is lehetővé tesz. Ezek egyike az az eset, amelyben az indítványozó érdekeit sértené az egész rendelet megsemmisítése. Hasonló gyakorlatot alakított ki a Német Szövetségi Köztársaság Alkotmánybírósága is az 1960-as évek végétől. Különösen adó- és szociális juttatási kedvezményeket nyújtó jogszabályok esetében alkalmazták az egész jogszabály alkotmányellenességének megállapítása mellett a jogszabály egyes rendelkezéseinek megsemmisítését. Ilyen módon elkerülték a már megadott kedvezmények visszavonását (J. Ipsen, Rechtsfolgen der

Verfassungswidrigkeit von Norm und Einzelakt, Baden-Baden 1980, 107—111.).

Az elmondottak alapján, a jogbiztonság védelme érdekében, az Alkotmánybíróság gyakorlatának megfelelően az R.-nek csak az indítványban támadott rendelkezését kell megsemmisíteni.

3. A közjogi érvénytelenség esetében különösen jelentős annak eldöntése, hogy milyen időbeli hatállyal történik a megsemmisítés. A 31/1991. (VI. 5.) AB határozatban az Alkotmánybíróság a jogbiztonság szempontjait helyezte előtérbe. A határozat elvetette a jogszabályi hierarchiát megsértő jogszabály visszamenőleges hatályú megsemmisítését, mert az alkotmányellenes jogszabály alapján létrejött és befejezett, továbbá a már meg nem támadható jogviszonyokat, s az azokból származó jogokat és kötelezettségeket megvédendőnek tartotta (ABH 1991, 133., 137.). A huzamos időn át hatályban volt jogszabály alapján létrejött nagy számú jogviszonyban a jogbiztonság védelmét tartotta döntőnek a 27/1991. (V. 20.) AB határozat is (ABH 1991, 73., 79.).

Az előzőekkel azonos álláspontot foglalt el a 10/1992. (II. 25.) AB határozat is. Ebben a határozatban az Alkotmánybíróság rámutatott a magyar jogi szabályozásnak arra a sajátosságára is, hogy nincs a jogszabály keletkezésétől számított időhatára a jogszabályok megsemmisítésére vonatkozó indítványok előterjesztésének. A jogszabály hatálybalépését követően több évvel a jogszabály keletkezésére visszaható hatályú megsemmisítésének az lenne a következménye, hogy a jogszabály alapján keletkezett jogviszonyok tömegeit kellene felszámolni, felülvizsgálni. Ennek a következménynek az elkerülésével az Alkotmánybíróság a tényleges jogbiztonság védelmét, a fennálló jogok és a lezárt jogviszonyok kíméletét fogadta el (ABH 1992, 72., 74—75.). Ugyancsak a létrejött jogviszonyok, az azokból származó jogok és kötelezettségek kímélete vezette az

Alkotmánybíróságot a 25/1992. (IV. 30.) AB határozatnál, amelynek rendelkező része kimondta, hogy „e határozat nem érinti a közzététele előtt létrejött (módosult, megszünt) jogviszonyokat, s a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket” (ABH 1992, 131., 133.). Az Alkotmánybíróság a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban azt is figyelembe vette, hogy a jogbiztonság követelménye mellett a jogállamiság elve alapján más elveket is érvényesíteni kell és ezért ugyanannak a jogszabálynak egyes rendelkezéseit a közzététel napjával, másokat viszont megszabott későbbi időpontban beálló hatállyal semmisített meg (ABH 1992, 59., 65—66.).

A jelen esetben a támadott szabályok a jogosultak köréből való kizárást eredményezik. Nem lehet tehát a jogszabály alapján keletkezett jogviszony keretében megszerzett jogokról és kötelezettségekről beszélni. A juttatás igénylésére jogvesztő határidőt az R. nem szab meg. Minderre tekintettel az Abtv. 43. §-ának (1) bekezdésében meghatározott fő szabály alapján a támadott szabályt a határozat közzétételének napjával indokolt megsemmisíteni.

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

A párhuzamos indokolás I. és II/1. pontjához csatlakozom: Az R. tekintetében a Kormány nem rendelkezett alkotmányos felhatalmazással a 3.Kpt., valamint az Ngvtv. rendelkezéseitől való eltérés szabályozására.

A párhuzamos indokolás II/2—3. pontjaiban az R. részleges vagy teljes megsemmisítésének kérdését vizsgáló és megválaszoló álláspont helyett, a 361/B/2001. sz. ügyhöz csatolt különvéleményemben kifejtetteket tartom fenn.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Melléklet a 208/B/2002. számú ügyhöz

A határozat rendelkező részének 8. pontjában hivatkozott, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban lévő, és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 38. § (1) bekezdése alapján felfüggesztett ügyek listája

1. 2.M.1591/2001.	8. 2.M.1881/2001.	15. 2.M.2085/2001.	22. 2.M.2094/2001.
2. 2.M.1593/2001.	9. 2.M.1923/2001.	16. 2.M.2086/2001.	23. 2.M.2098/2001.
3. 2.M.1594/2001.	10. 2.M.1953/2001.	17. 2.M.2087/2001.	
4. 2.M.1595/2001.	11. 2.M.2079/2001.	18. 2.M.2088/2001.	24. 2.M.39/2002.
5. 2.M.1705/2001.	12. 2.M.2081/2001.	19. 2.M.2089/2001.	25. 2.M.40/2002.
6. 2.M.1706/2001.	13. 2.M.2082/2001.	20. 2.M.2090/2001.	26. 2.M.602/2002.
7. 2.M.1707/2001.	14. 2.M.2083/2001.	21. 2.M.2092/2001.	27. 2.M.767/2002.

28. 5.M.333/2001.	79. 5.M.2283/2001.	133. 5.M.2391/2001.	185. 5.M.2467/2001.
29. 5.M.334/2001.	80. 5.M.2284/2001.	134. 5.M.2392/2001.	186. 5.M.2468/2001.
30. 5.M.434/2001.	81. 5.M.2285/2001.	135. 5.M.2393/2001.	187. 5.M.2469/2001.
31. 5.M.691/2001.	82. 5.M.2301/2001.	136. 5.M.2394/2001.	188. 5.M.2471/2001.
32. 5.M.693/2001.	83. 5.M.2309/2001.	137. 5.M.2396/2001.	189. 5.M.2472/2001.
33. 5.M.1633/2001.	84. 5.M.2310/2001.	138. 5.M.2398/2001.	190. 5.M.2474/2001.
34. 5.M.1634/2001.	85. 5.M.2311/2001.	139. 5.M.2400/2001.	191. 5.M.2475/2001.
35. 5.M.1635/2001.	86. 5.M.2312/2001.	140. 5.M.2401/2001.	192. 5.M.2476/2001.
36. 5.M.1636/2001.	87. 5.M.2313/2001.	141. 5.M.2402/2001.	193. 5.M.2477/2001.
37. 5.M.1637/2001.	88. 5.M.2314/2001.	142. 5.M.2403/2001.	194. 5.M.2478/2001.
38. 5.M.1638/2001.	89. 5.M.2315/2001.	143. 5.M.2408/2001.	195. 5.M.2479/2001.
39. 5.M.1639/2001.	90. 5.M.2316/2001.	144. 5.M.2410/2001.	196. 5.M.2480/2001.
40. 5.M.1737/2001.	91. 5.M.2317/2001.	145. 5.M.2411/2001.	197. 5.M.2481/2001.
41. 5.M.1738/2001.	92. 5.M.2318/2001.	146. 5.M.2412/2001.	198. 5.M.2482/2001.
42. 5.M.1739/2001.	93. 5.M.2319/2001.	147. 5.M.2413/2001.	199. 5.M.2483/2001.
43. 5.M.1740/2001.	94. 5.M.2320/2001.	148. 5.M.2414/2001.	200. 5.M.2484/2001.
44. 5.M.1908/2001.	95. 5.M.2321/2001.	149. 5.M.2415/2001.	201. 5.M.2485/2001.
45. 5.M.1911/2001.	96. 5.M.2322/2001.	150. 5.M.2418/2001.	202. 5.M.2486/2001.
46. 5.M.2197/2001.	97. 5.M.2324/2001.	151. 5.M.2420/2001.	203. 5.M.2488/2001.
47. 5.M.2217/2001.	98. 5.M.2327/2001.	152. 5.M.2421/2001.	204. 5.M.2491/2001.
48. 5.M.2218/2001.	99. 5.M.2329/2001.	153. 5.M.2426/2001.	205. 5.M.2535/2001.
49. 5.M.2219/2001.	100. 5.M.2331/2001.	154. 5.M.2427/2001.	206. 5.M.2537/2001.
50. 5.M.2220/2001.	101. 5.M.2332/2001.	155. 5.M.2429/2001.	207. 5.M.2538/2001.
51. 5.M.2222/2001.	102. 5.M.2333/2001.	156. 5.M.2430/2001.	208. 5.M.2539/2001.
52. 5.M.2223/2001.	103. 5.M.2334/2001.	157. 5.M.2435/2001.	209. 5.M.2541/2001.
53. 5.M.2224/2001.	104. 5.M.2335/2001.	158. 5.M.2436/2001.	210. 5.M.2542/2001.
54. 5.M.2226/2001.	105. 5.M.2336/2001.	159. 5.M.2437/2001.	211. 5.M.2543/2001.
55. 5.M.2227/2001.	106. 5.M.2337/2001.	160. 5.M.2438/2001.	212. 5.M.2544/2001.
56. 5.M.2228/2001.	107. 5.M.2338/2001.	161. 5.M.2440/2001.	213. 5.M.2546/2001.
57. 5.M.2230/2001.	108. 5.M.2339/2001.	162. 5.M.2441/2001.	214. 5.M.2547/2001.
58. 5.M.2232/2001.	109. 5.M.2340/2001.	163. 5.M.2442/2001.	215. 5.M.2548/2001.
59. 5.M.2233/2001.	110. 5.M.2356/2001.	164. 5.M.2445/2001.	216. 5.M.2549/2001.
60. 5.M.2234/2001.	111. 5.M.2358/2001.	165. 5.M.2446/2001.	217. 5.M.2550/2001.
61. 5.M.2235/2001.	112. 5.M.2359/2001.	166. 5.M.2447/2001.	218. 5.M.2551/2001.
62. 5.M.2238/2001.	113. 5.M.2360/2001.	167. 5.M.2448/2001.	219. 5.M.2552/2001.
63. 5.M.2242/2001.	114. 5.M.2361/2001.	168. 5.M.2449/2001.	220. 5.M.2553/2001.
64. 5.M.2243/2001.	115. 5.M.2362/2001.	169. 5.M.2450/2001.	221. 5.M.2554/2001.
65. 5.M.2246/2001.	116. 5.M.2363/2001.	170. 5.M.2451/2001.	222. 5.M.2555/2001.
66. 5.M.2247/2001.	117. 5.M.2364/2001.	171. 5.M.2454/2001.	223. 5.M.2556/2001.
67. 5.M.2250/2001.	118. 5.M.2365/2001.	172. 5.M.2455/2001.	224. 5.M.2557/2001.
68. 5.M.2251/2001.	119. 5.M.2366/2001.	173. 5.M.2456/2001.	225. 5.M.2560/2001.
69. 5.M.2252/2001.	120. 5.M.2367/2001.	174. 5.M.2457/2001.	226. 5.M.2561/2001.
70. 5.M.2253/2001.	121. 5.M.2368/2001.	(Mitzinger Ádámné)	227. 5.M.2562/2001.
71. 5.M.2254/2001.	122. 5.M.2369/2001.	175. 5.M.2457/2001.	228. 5.M.2563/2001.
72. 5.M.2257/2001.	123. 5.M.2370/2001.	(Dr. Mammel Ede)	229. 5.M.2564/2001.
73. 5.M.2260/2001.	124. 5.M.2371/2001.	176. 5.M.2458/2001.	230. 5.M.2571/2001.
74. 5.M.2278/2001.	125. 5.M.2381/2001.	177. 5.M.2459/2001.	231. 5.M.2572/2001.
75. 5.M.2279/2001.	126. 5.M.2382/2001.	178. 5.M.2460/2001.	232. 5.M.2612/2001.
76. 5.M.2280/2001.	127. 5.M.2383/2001.	179. 5.M.2461/2001.	233. 5.M.2613/2001.
77. 5.M.2281/2001.	128. 5.M.2384/2001.	180. 5.M.2462/2001.	234. 5.M.2614/2001.
78. 5.M.2282/2001.	129. 5.M.2385/2001.	181. 5.M.2463/2001.	235. 5.M.2615/2001.
	130. 5.M.2387/2001.	182. 5.M.2464/2001.	236. 5.M.2616/2001.
	131. 5.M.2389/2001.	183. 5.M.2465/2001.	237. 5.M.2617/2001.
	132. 5.M.2390/2001.	184. 5.M.2466/2001.	238. 5.M.2618/2001.

239. 5.M.2619/2001.	293. 5.M.2758/2001.	347. 5.M.2946/2001.	401. 5.M.3079/2001.
240. 5.M.2620/2001.	294. 5.M.2759/2001.	348. 5.M.2947/2001.	402. 5.M.3080/2001.
241. 5.M.2621/2001.	295. 5.M.2760/2001.	349. 5.M.2948/2001.	403. 5.M.3082/2001.
242. 5.M.2622/2001.	296. 5.M.2761/2001.	350. 5.M.2949/2001.	404. 5.M.3083/2001.
243. 5.M.2624/2001.	297. 5.M.2762/2001.	351. 5.M.2950/2001.	405. 5.M.3086/2001.
244. 5.M.2625/2001.	298. 5.M.2763/2001.	352. 5.M.2951/2001.	406. 5.M.3087/2001.
245. 5.M.2626/2001.	299. 5.M.2764/2001.	353. 5.M.2952/2001.	407. 5.M.3088/2001.
246. 5.M.2627/2001.	300. 5.M.2765/2001.	354. 5.M.2953/2001.	408. 5.M.3089/2001.
247. 5.M.2628/2001.	301. 5.M.2766/2001.	355. 5.M.2954/2001.	409. 5.M.3090/2001.
248. 5.M.2629/2001.	302. 5.M.2767/2001.	356. 5.M.2955/2001.	410. 5.M.3091/2001.
249. 5.M.2630/2001.	303. 5.M.2768/2001.	357. 5.M.2956/2001.	411. 5.M.3092/2001.
250. 5.M.2631/2001.	304. 5.M.2769/2001.	358. 5.M.2957/2001.	412. 5.M.3093/2001.
251. 5.M.2632/2001.	305. 5.M.2770/2001.	359. 5.M.2958/2001.	413. 5.M.3094/2001.
252. 5.M.2633/2001.	306. 5.M.2771/2001.	360. 5.M.2959/2001.	414. 5.M.3147/2001.
253. 5.M.2634/2001.	307. 5.M.2772/2001.	361. 5.M.2960/2001.	415. 5.M.3148/2001.
254. 5.M.2635/2001.	308. 5.M.2774/2001.	362. 5.M.2961/2001.	416. 5.M.3149/2001.
255. 5.M.2636/2001.	309. 5.M.2775/2001.	363. 5.M.2962/2001.	417. 5.M.3150/2001.
256. 5.M.2637/2001.	310. 5.M.2776/2001.	364. 5.M.2963/2001.	418. 5.M.3152/2001.
257. 5.M.2639/2001.	311. 5.M.2777/2001.	365. 5.M.2964/2001.	419. 5.M.3153/2001.
258. 5.M.2640/2001.	312. 5.M.2778/2001.	366. 5.M.2965/2001.	420. 5.M.3154/2001.
259. 5.M.2641/2001.	313. 5.M.2779/2001.	367. 5.M.2966/2001.	421. 5.M.3155/2001.
260. 5.M.2642/2001.	314. 5.M.2780/2001.	368. 5.M.2967/2001.	422. 5.M.3156/2001.
261. 5.M.2643/2001.	315. 5.M.2781/2001.	369. 5.M.2968/2001.	423. 5.M.3157/2001.
262. 5.M.2647/2001.	316. 5.M.2782/2001.	370. 5.M.2969/2001.	424. 5.M.3158/2001.
263. 5.M.2648/2001.	317. 5.M.2783/2001.	371. 5.M.2970/2001.	425. 5.M.3159/2001.
264. 5.M.2668/2001.	318. 5.M.2784/2001.	372. 5.M.2972/2001.	426. 5.M.3160/2001.
265. 5.M.2669/2001.	319. 5.M.2786/2001.	373. 5.M.2973/2001.	427. 5.M.3161/2001.
266. 5.M.2670/2001.	320. 5.M.2787/2001.	374. 5.M.2974/2001.	428. 5.M.3162/2001.
267. 5.M.2671/2001.	321. 5.M.2788/2001.	375. 5.M.2975/2001.	429. 5.M.3163/2001.
268. 5.M.2673/2001.	322. 5.M.2789/2001.	376. 5.M.2977/2001.	430. 5.M.3164/2001.
269. 5.M.2674/2001.	323. 5.M.2790/2001.	377. 5.M.2978/2001.	431. 5.M.3166/2001.
270. 5.M.2675/2001.	324. 5.M.2877/2001.	378. 5.M.2982/2001.	432. 5.M.3167/2001.
271. 5.M.2676/2001.	325. 5.M.2915/2001.	379. 5.M.2983/2001.	433. 5.M.3168/2001.
272. 5.M.2677/2001.	326. 5.M.2920/2001.	380. 5.M.2984/2001.	434. 5.M.3169/2001.
273. 5.M.2678/2001.	327. 5.M.2921/2001.	381. 5.M.2985/2001.	435. 5.M.3170/2001.
274. 5.M.2679/2001.	328. 5.M.2922/2001.	382. 5.M.2986/2001.	436. 5.M.3211/2001.
275. 5.M.2680/2001.	329. 5.M.2923/2001.	383. 5.M.2987/2001.	437. 5.M.3221/2001.
276. 5.M.2681/2001.	330. 5.M.2924/2001.	384. 5.M.2988/2001.	438. 5.M.3222/2001.
277. 5.M.2682/2001.	331. 5.M.2925/2001.	385. 5.M.3019/2001.	439. 5.M.3240/2001.
278. 5.M.2710/2001.	332. 5.M.2926/2001.	386. 5.M.3020/2001.	440. 5.M.3288/2001.
279. 5.M.2713/2001.	333. 5.M.2927/2001.	387. 5.M.3021/2001.	441. 5.M.3289/2001.
280. 5.M.2714/2001.	334. 5.M.2932/2001.	388. 5.M.3022/2001.	442. 5.M.3312/2001.
281. 5.M.2715/2001.	335. 5.M.2934/2001.	389. 5.M.3023/2001.	443. 5.M.3414/2001.
282. 5.M.2719/2001.	336. 5.M.2935/2001.	390. 5.M.3025/2001.	444. 5.M.3569/2001.
283. 5.M.2720/2001.	337. 5.M.2936/2001.	391. 5.M.3026/2001.	445. 5.M.3571/2001.
284. 5.M.2723/2001.	338. 5.M.2937/2001.	392. 5.M.3030/2001.	446. 5.M.3572/2001.
285. 5.M.2725/2001.	339. 5.M.2938/2001.	393. 5.M.3031/2001.	447. 5.M.3573/2001.
286. 5.M.2727/2001.	340. 5.M.2939/2001.	394. 5.M.3032/2001.	448. 5.M.3574/2001.
287. 5.M.2728/2001.	341. 5.M.2940/2001.	395. 5.M.3033/2001.	449. 5.M.3575/2001.
288. 5.M.2729/2001.	342. 5.M.2941/2001.	396. 5.M.3034/2001.	450. 5.M.3576/2001.
289. 5.M.2730/2001.	343. 5.M.2942/2001.	397. 5.M.3035/2001.	451. 5.M.3577/2001.
290. 5.M.2731/2001.	344. 5.M.2943/2001.	398. 5.M.3053/2001.	452. 5.M.3578/2001.
291. 5.M.2755/2001.	345. 5.M.2944/2001.	399. 5.M.3077/2001.	453. 5.M.3579/2001.
292. 5.M.2756/2001.	346. 5.M.2945/2001.	400. 5.M.3078/2001.	454. 5.M.3580/2001.

455. 5.M.3581/2001.	508. 5.M.3861/2001.	561. 5.M.4428/2001.	614. 5.M.4548/2001.
456. 5.M.3584/2001.	509. 5.M.3862/2001.	562. 5.M.4429/2001.	615. 5.M.4549/2001.
457. 5.M.3585/2001.	510. 5.M.3863/2001.	563. 5.M.4430/2001.	616. 5.M.4551/2001.
458. 5.M.3586/2001.	511. 5.M.3865/2001.	564. 5.M.4462/2001.	617. 5.M.4552/2001.
459. 5.M.3587/2001.	512. 5.M.3868/2001.	565. 5.M.4463/2001.	618. 5.M.4553/2001.
460. 5.M.3588/2001.	513. 5.M.3869/2001.	566. 5.M.4464/2001.	619. 5.M.4570/2001.
461. 5.M.3589/2001.	514. 5.M.3870/2001.	567. 5.M.4465/2001.	620. 5.M.4571/2001.
462. 5.M.3590/2001.	515. 5.M.3871/2001.	568. 5.M.4466/2001.	621. 5.M.4572/2001.
463. 5.M.3591/2001.	516. 5.M.3872/2001.	569. 5.M.4467/2001.	622. 5.M.4573/2001.
464. 5.M.3592/2001.	517. 5.M.3873/2001.	570. 5.M.4469/2001.	623. 5.M.4574/2001.
465. 5.M.3593/2001.	518. 5.M.3874/2001.	571. 5.M.4470/2001.	624. 5.M.4575/2001.
466. 5.M.3594/2001.	519. 5.M.3875/2001.	572. 5.M.4476/2001.	625. 5.M.4576/2001.
467. 5.M.3595/2001.	520. 5.M.3878/2001.	573. 5.M.4477/2001.	626. 5.M.4577/2001.
468. 5.M.3596/2001.	521. 5.M.3921/2001.	574. 5.M.4478/2001.	627. 5.M.4578/2001.
469. 5.M.3597/2001.	522. 5.M.3982/2001.	575. 5.M.4479/2001.	628. 5.M.4627/2001.
470. 5.M.3598/2001.	523. 5.M.3983/2001.	576. 5.M.4480/2001.	629. 5.M.4645/2001.
471. 5.M.3599/2001.	524. 5.M.3984/2001.	577. 5.M.4481/2001.	630. 5.M.4646/2001.
472. 5.M.3600/2001.	525. 5.M.3986/2001.	578. 5.M.4482/2001.	631. 5.M.4648/2001.
473. 5.M.3601/2001.	526. 5.M.4051/2001.	579. 5.M.4483/2001.	632. 5.M.4649/2001.
474. 5.M.3602/2001.	527. 5.M.4065/2001.	580. 5.M.4495/2001.	633. 5.M.4650/2001.
475. 5.M.3603/2001.	528. 5.M.4134/2001.	581. 5.M.4496/2001.	634. 5.M.4748/2001.
476. 5.M.3604/2001.	529. 5.M.4135/2001.	582. 5.M.4497/2001.	635. 5.M.4750/2001.
477. 5.M.3605/2001.	530. 5.M.4136/2001.	583. 5.M.4498/2001.	636. 5.M.4776/2001.
478. 5.M.3607/2001.	531. 5.M.4137/2001.	584. 5.M.4499/2001.	637. 5.M.4818/2001.
479. 5.M.3609/2001.	532. 5.M.4173/2001.	585. 5.M.4500/2001.	638. 5.M.4830/2001.
480. 5.M.3610/2001.	533. 5.M.4280/2001.	586. 5.M.4501/2001.	639. 5.M.4831/2001.
481. 5.M.3611/2001.	534. 5.M.4298/2001.	587. 5.M.4502/2001.	640. 5.M.4936/2001.
482. 5.M.3612/2001.	535. 5.M.4299/2001.	588. 5.M.4503/2001.	641. 5.M.4937/2001.
483. 5.M.3613/2001.	536. 5.M.4300/2001.	589. 5.M.4504/2001.	642. 5.M.4939/2001.
484. 5.M.3614/2001.	537. 5.M.4312/2001.	590. 5.M.4524/2001.	643. 5.M.4940/2001.
485. 5.M.3615/2001.	538. 5.M.4314/2001.	591. 5.M.4525/2001.	644. 5.M.4941/2001.
486. 5.M.3616/2001.	539. 5.M.4315/2001.	592. 5.M.4526/2001.	645. 5.M.4979/2001.
487. 5.M.3618/2001.	540. 5.M.4349/2001.	593. 5.M.4527/2001.	646. 5.M.4982/2001.
488. 5.M.3619/2001.	541. 5.M.4396/2001.	594. 5.M.4528/2001.	647. 5.M.4983/2001.
489. 5.M.3620/2001.	542. 5.M.4397/2001.	595. 5.M.4529/2001.	648. 5.M.4984/2001.
490. 5.M.3621/2001.	543. 5.M.4408/2001.	596. 5.M.4530/2001.	649. 5.M.4985/2001.
491. 5.M.3622/2001.	544. 5.M.4409/2001.	597. 5.M.4531/2001.	650. 5.M.4986/2001.
492. 5.M.3623/2001.	545. 5.M.4410/2001.	598. 5.M.4532/2001.	651. 5.M.5045/2001.
493. 5.M.3624/2001.	546. 5.M.4411/2001.	599. 5.M.4533/2001.	652. 5.M.5046/2001.
494. 5.M.3625/2001.	547. 5.M.4412/2001.	600. 5.M.4534/2001.	653. 5.M.5047/2001.
495. 5.M.3627/2001.	548. 5.M.4413/2001.	601. 5.M.4535/2001.	654. 5.M.5158/2001.
496. 5.M.3628/2001.	549. 5.M.4414/2001.	602. 5.M.4536/2001.	655. 5.M.5159/2001.
497. 5.M.3629/2001.	550. 5.M.4415/2001.	603. 5.M.4537/2001.	656. 5.M.5228/2001.
498. 5.M.3632/2001.	551. 5.M.4416/2001.	604. 5.M.4538/2001.	657. 5.M.5258/2001.
499. 5.M.3633/2001.	552. 5.M.4417/2001.	605. 5.M.4539/2001.	658. 5.M.5321/2001.
500. 5.M.3650/2001.	553. 5.M.4418/2001.	606. 5.M.4540/2001.	659. 5.M.5355/2001.
501. 5.M.3651/2001.	554. 5.M.4419/2001.	607. 5.M.4541/2001.	660. 5.M.5356/2001.
502. 5.M.3666/2001.	555. 5.M.4421/2001.	608. 5.M.4542/2001.	661. 5.M.5357/2001.
503. 5.M.3724/2001.	556. 5.M.4422/2001.	609. 5.M.4543/2001.	662. 5.M.5360/2001.
504. 5.M.3726/2001.	557. 5.M.4423/2001.	610. 5.M.4544/2001.	663. 5.M.5361/2001.
505. 5.M.3808/2001.	558. 5.M.4424/2001.	611. 5.M.4545/2001.	664. 5.M.5390/2001.
506. 5.M.3859/2001.	559. 5.M.4426/2001.	612. 5.M.4546/2001.	665. 5.M.5391/2001.
507. 5.M.3860/2001.	560. 5.M.4427/2001.	613. 5.M.4547/2001.	666. 5.M.5392/2001.

667. 5.M.5393/2001.	719. 5.M.336/2002.	769. 5.M.1752/2002.	820. 7.M.2117/2002.
668. 5.M.5395/2001.	720. 5.M.355/2002.	770. 5.M.1754/2002.	821. 8.M.1927/2001.
669. 5.M.5397/2001.	721. 5.M.433/2002.	771. 5.M.1915/2002.	822. 8.M.1955/2001.
670. 5.M.5398/2001.	722. 5.M.444/2002.	772. 5.M.2160/2002.	823. 8.M.2118/2001.
671. 5.M.5399/2001.	723. 5.M.445/2002.	773. 5.M.2231/2002.	824. 8.M.2119/2001.
672. 5.M.5401/2001.	724. 5.M.446/2002.	774. 5.M.2504/2002.	825. 8.M.2120/2001.
673. 5.M.5402/2001.	725. 5.M.464/2002.	775. 5.M.2541/2002.	826. 8.M.2121/2001.
674. 5.M.5403/2001.	726. 5.M.564/2002.	776. 5.M.2964/2002.	827. 8.M.2122/2001.
675. 5.M.5404/2001.	727. 5.M.565/2002.	777. 5.M.3144/2002.	828. 8.M.2125/2001.
676. 5.M.5405/2001.	728. 5.M.604/2002.	778. 5.M.3448/2002.	829. 8.M.2126/2001.
677. 5.M.5406/2001.	729. 5.M.692/2002.	779. 5.M.3449/2002.	830. 8.M.2127/2001.
678. 5.M.5497/2001.	730. 5.M.787/2002.	780. 5.M.3538/2002.	831. 8.M.2128/2001.
679. 5.M.5510/2001.	731. 5.M.788/2002.	781. 5.M.3539/2002.	832. 8.M.2129/2001.
680. 5.M.5512/2001.	732. 5.M.789/2002.	782. 5.M.4093/2002.	833. 8.M.2130/2001.
681. 5.M.5513/2001.	733. 5.M.790/2002.	783. 5.M.4119/2002.	834. 8.M.2131/2001.
682. 5.M.5514/2001.	734. 5.M.791/2002.	784. 5.M.4183/2002.	835. 8.M.2132/2001.
683. 5.M.5515/2001.	735. 5.M.792/2002.	785. 5.M.4420/2002.	836. 8.M.2133/2001.
684. 5.M.5516/2001.		(Müller Józsefné)	837. 8.M.2134/2001.
685. 5.M.5517/2001.	736. 5.M.793/2002.	786. 7.M.1587/2001.	838. 8.M.2135/2001.
686. 5.M.5518/2001.	737. 5.M.794/2002.	787. 7.M.1588/2001.	839. 8.M.2136/2001.
687. 5.M.5521/2001.	738. 5.M.795/2002.	788. 7.M.1589/2001.	840. 8.M.2137/2001.
688. 5.M.5522/2001.	739. 5.M.796/2002.	789. 7.M.1590/2001.	841. 8.M.2138/2001.
689. 5.M.5523/2001.	740. 5.M.797/2002.	790. 7.M.1600/2001.	842. 8.M.2139/2001.
690. 5.M.5524/2001.	741. 5.M.798/2002.	791. 7.M.1601/2001.	
691. 5.M.5526/2001.	742. 5.M.971/2002.	792. 7.M.1603/2001.	843. 21.M.2148/2001.
692. 5.M.5527/2001.	743. 5.M.972/2002.	793. 7.M.1604/2001.	844. 21.M.2153/2001.
693. 5.M.5528/2001.	744. 5.M.973/2002.	794. 7.M.1604/2001.	
694. 5.M.5529/2001.	745. 5.M.974/2002.	795. 7.M.1709/2001.	845. 21.M.1141/2002.
695. 5.M.5530/2001.	746. 5.M.975/2002.	796. 7.M.1712/2001.	846. 27.M.1291/2001.
696. 5.M.5531/2001.	747. 5.M.976/2002.	797. 7.M.1886/2001.	847. 27.M.1694/2001.
697. 5.M.5572/2001.	748. 5.M.977/2002.	798. 7.M.1989/2001.	848. 27.M.1695/2001.
698. 5.M.5585/2001.	749. 5.M.978/2002.	799. 7.M.2026/2001.	849. 27.M.1816/2001.
699. 5.M.5586/2001.	750. 5.M.979/2002.	800. 7.M.2099/2001.	850. 27.M.1906/2001.
700. 5.M.5587/2001.	751. 5.M.980/2002.	801. 7.M.2101/2001.	851. 27.M.1907/2001.
701. 5.M.5663/2001.	752. 5.M.981/2002.	802. 7.M.2102/2001.	852. 27.M.2000/2001.
702. 5.M.5712/2001.	753. 5.M.982/2002.	803. 7.M.2103/2001.	853. 27.M.2157/2001.
703. 5.M.5718/2001.	754. 5.M.1008/2002.	804. 7.M.2104/2001.	854. 27.M.2158/2001.
704. 5.M.5784/2001.	755. 5.M.1009/2002.	805. 7.M.2105/2001.	855. 27.M.2159/2001.
705. 5.M.5785/2001.	756. 5.M.1010/2002.	806. 7.M.2106/2001.	856. 27.M.2160/2001.
	757. 5.M.1091/2002.	807. 7.M.2109/2001.	857. 27.M.2161/2001.
706. 5.M.89/2002.	758. 5.M.1159/2002.	808. 7.M.2110/2001.	858. 27.M.2162/2001.
707. 5.M.102/2002.	759. 5.M.1160/2002.	(Kuszká János)	859. 27.M.2163/2001.
708. 5.M.104/2002.	760. 5.M.1161/2002.	809. 7.M.2110/2001.	860. 27.M.2164/2001.
709. 5.M.105/2002.	761. 5.M.1162/2002.	(Czirják Jánosné)	861. 27.M.2165/2001.
710. 5.M.106/2002.	762. 5.M.1163/2002.	810. 7.M.2111/2001.	862. 27.M.2167/2001.
711. 5.M.107/2002.	763. 5.M.1164/2002.	811. 7.M.2112/2001.	863. 27.M.2168/2001.
712. 5.M.108/2002.	764. 5.M.1299/2002.	812. 7.M.2113/2001.	864. 27.M.2169/2001.
713. 5.M.109/2002.	765. 5.M.1300/2002.	813. 7.M.2114/2001.	865. 27.M.2170/2001.
714. 5.M.110/2002.	766. 5.M.1397/2002.	814. 7.M.2115/2001.	866. 27.M.2171/2001.
715. 5.M.111/2002.	767. 5.M.1398/2002.	815. 7.M.0113/2002.	867. 27.M.2172/2001.
716. 5.M.186/2002.	768. 5.M.1708/2002.	816. 7.M.0338/2002.	868. 27.M.2173/2001.
717. 5.M.306/2002.		817. 7.M.1013/2002.	869. 27.M.2174/2001.
718. 5.M.316/2002.		818. 7.M.1320/2002.	870. 27.M.2175/2001.
		819. 7.M.1711/2002.	871. 27.M.2176/2001.

Az Alkotmánybíróság 12/2003. (IV. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 2/2003. (I. 8.) OVB határozatát megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot új eljárásra utasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

1. Terdik György 2002. december 12-én aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) azzal, hogy országos népszavazást kíván kezdeményezni a következő kérdésben:

„Akarja-e Ön, hogy még az Európai Unióhoz való csatlakozásról szóló népszavazás előtt ügydöntő népszavazás kötelezze az Országgyűlést: hozzon határozatot arról, hogy az Európai Unióval folytatott tárgyalás keretében a Kormány tárgyalja újra »A tőke szabad áramlásáról« szóló fejezetet és onnan vegye ki a termőföldet?»

Az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta. Határozatában az OVB megállapította, hogy az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 118. § (5) bekezdésében foglalt alaki feltételeknek, ugyanis az aláírásgyűjtő íven nincs feltüntetve az „aláírást gyűjtő polgár aláírása” rovat.

A népszavazás kezdeményezője a Ve. 130. § (1) bekezdése alapján — a törvényben megállapított határidőn belül — 2003. január 22-én kifogást nyújtott be az Alkotmánybírósághoz a 2/2003. (I. 8.) OVB határozat ellen. Álláspontja szerint a Ve. 118. § (5) bekezdése a már aláírt gyűjtőívek hitelességi feltételül szabja az aláírást gyűjtő polgár aláírását, s az aláírásgyűjtő ív „biztosítja a kért aláírás jogszerű lehetőségét, így az O.V.B. által megjelölt formai ok miatt nem kifogásolható csak az aláírt Kérdőív hitelesítése során”.

2. A Ve. 117. § (1) bekezdése alapján az OVB a „jogszabályi feltételeknek megfelelő” aláírásgyűjtő ívet hitelesíti. A jelen ügyben vizsgált határozatában az OVB — egybekellett — a Ve. 118. § (5) bekezdését alkalmazta. Ez a rendelkezés kimondja: „Az aláírásgyűjtő ívet az aláírást gyűjtő polgár az aláírásával látja el.” Az OVB határozatában arra a következtetésre jutott, hogy a Ve. 118. § (5) bekezdéséből az következik, hogy az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán külön rovatot kell feltüntetni az aláírást gyűjtő polgár aláírása számára.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a Ve. 118. § (5) bekezdése nem határozza meg egyértelműen az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának kötelező megjelenési formáját. A Ve. nem támaszt olyan követelményt, hogy az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán külön megjelölt hely álljon rendelkezésre az aláírást gyűjtő polgár aláírására.

A Ve. 153. § (1) bekezdésének e) pontjában a törvény felhatalmazta a belügyminisztert, hogy az aláírásgyűjtő ív mintáját rendeletben állapítsa meg. Ezen felhatalmazás alapján a belügyminiszter 34/2002. (XII. 23.) BM rendelete (a továbbiakban: rendelet) a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény végrehajtásáról az országos népszavazáson és az országos népi kezdeményezésen 5. számú mellékletének 6. mintája meghatározta az aláírásgyűjtő ív mintáját. A minta tartalmazza az aláírásgyűjtő polgár aláírására szolgáló rovatot. A „Kötelezően használandó nyomtatványok jegyzéke és mintái” című, 5. számú melléklet 20. pontja szerint a népszavazás kezdeményezőjének a rendeletben megállapított minta alapján kell elkészítenie és az OVB-hez hitelesítésre benyújtania az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát.

A rendelet 23. §-a kimondja: „Ez a rendelet a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba, [...] rendelkezéseit a hatálybalépését követően kezdeményezett országos népszavazás vagy népi kezdeményezés során kell alkalmazni.” A rendelet 2002. december 23-án került kihirdetésre, így 2003. január 1-jén lépett hatályba. Mivel a jelen ügy tárgyát képező népszavazási kezdeményezésre 2002. december 12-én került sor, a rendelet ebben az ügyben nem alkalmazható. Ebből következően jelen ügyben nincs olyan alkalmazandó jogszabályi rendelkezés, amely egyértelműen előírná, hogy az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán fel kell tüntetni az aláírásgyűjtő polgár aláírására szolgáló rovatot.

3. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése kimondja: „A Magyar Köztársaság független demokratikus jogállam.” Az Alkotmánybíróság az 56/1991. (XI. 8.) AB határozata óta követett gyakorlata szerint: „A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabá-

lyozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.” (ABH 1991, 454., 456.)

A népszavazáshoz való jog az Alkotmány 2. § (2) bekezdéséből és a 70. § (1) bekezdéséből eredő alapvető jog. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a népszavazáshoz való jog mint alanyi jog kiterjed a népszavazás kezdeményezésére, támogatására (beleértve az aláírást és aláírások gyűjtését), illetve a szavazásban való részvételre. Eme alanyi jog korlátait az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének megfelelően csak törvény állapíthatja meg. [987/B/1990/3. AB határozat, ABH 1991, 527., 528—529.; 52/1997. (X. 14.) AB határozat, ABH 1997, 331., 343—344.]

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy jelen ügyben az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése nem tagadható meg azon az alapon, hogy az nem tartalmaz külön rovatot az aláírást gyűjtő polgár aláírása számára. Sem a Ve. 118. § (5) bekezdése, sem más, jelen ügyben alkalmazható jogszabály nem foglal magában olyan rendelkezést, amely a népszavazást kezdeményező állampolgárok számára egyértelművé tenné, hogy milyen módon kell helyet biztosítani az aláírást gyűjtő személyek aláírásának, s ezért jelen ügyben ilyen konkrét követelményt a hitelesítési eljárásban részt vevő szervek sem támaszthatnak a népszavazást kezdeményezőjével szemben.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a 2/2003. (I. 8.) OVB határozatot megsemmisítette, és az OVB-t új eljárásra utasította.

Az Alkotmánybíróság, figyelemmel az OVB határozat Magyar Közlönyben való megjelenésére, elrendelte e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 45/H/2003.

Az Alkotmánybíróság 13/2003. (IV. 9.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában — *dr. Németh János* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával — meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 14. §-ának második, „A választás idejéig a kért személy feltartóztatható.” szövegű mondata alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

A 14. § a következő szöveggel marad hatályban:

„14. § A felügyelő felvilágosítást kérhet attól, akiről alaposan feltehető, hogy a felügyelői feladat ellátásához érdemi tájékoztatást tud adni.”

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 27. § c) pontjának „továbbá, akitől felvilágosítást kér a felvilágosítás megadásának idejére,” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

A 27. § c) pontja a következő szöveggel marad hatályban:

„27. § E törvény alkalmazása során
[...]

c) *feltartóztatás*: a felügyelőnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonosságának igazolását megtagadja, vagy az igazolásra történő felszólításnak nem engedelmeskedik, valamint a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt, illetőleg a feltartóztatott jármű vezetőjét az intézkedés idejére vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában korlátozza, vagy a helyszín elhagyásában megakadályozza;”

3. Az Alkotmánybíróság a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 14. §-a egésze és a 15. § (2) bekezdése második mondata alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. Az indítványozók a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 14. §-a és 15. § (2) bekezdés második mondata alkotmányellenességének megállapítását kérték. Véleményük szerint a támadott rendelkezések sértik az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz való jogot, továbbá ellentétesek az Alkotmány 58. § (1) bekezdésében biztosítottakkal, nevezetesen a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának jogával.

Az indítványozók kérelmüket arra alapítják, hogy a közterület-felügyelő számára biztosított feltartóztatási jog határozatlan időtartamig és céllal ad alapjog-korlátozásra alkalmat. Hangsúlyozzák azt is, hogy a közterület-felügyelet nem tekinthető olyan szervnek, amelynek működése alkotmányosan elismert célok (honvédelem, közbiztonság és a belső rend védelme) megvalósítására irányul. Utalnak továbbá arra, hogy a Kftv. 14. §-a tekintetében a feltartóztatással megvalósuló személyi szabadság-korlátozás alapjául szolgáló körülmény (a közterület-felügyelő feltételezi, hogy valaki információval segítheti munkáját) önmagában semmilyen, a korlátozásra okot adó alkotmányos érdeket nem hordoz magában. Az indítványozói álláspont szerint a támadott korlátozó intézkedések szükségszerűsége és arányossága lényegében megítélhetetlen.

2. Az alkotmányossági vizsgálat során figyelembe vett jogszabályi rendelkezések a következők.

2.1. Az Alkotmány rendelkezései:

„55. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabadságra és a személyi biztonságra, senkit sem lehet szabadságától másként, mint a törvényben meghatározott okokból és a törvényben meghatározott eljárás alapján megfosztani.”

„58. § (1) Mindenkit, aki törvényesen tartózkodik Magyarországon területén — törvényben meghatározott esetek kivételével — megillet a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának joga, beleértve a lakóhely vagy az ország elhagyásához való jogot is.”

2.2. A Kftv. rendelkezései:

„14. § A felügyelő felvilágosítást kérhet attól, akiről alaposan feltehető, hogy a felügyelői feladat ellátásához érdemi tájékoztatást tud adni. A válaszadás idejéig a kért személy feltartóztatható.”

„15. § (2) Az igazoltatás — az igazoltatás okának egyidejű közlésével — csak a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat. A személyazonosság megállapításáig az érintett feltartóztatható.”

„27. § E törvény alkalmazása során

[...]

c) *feltartóztatás*: a felügyelőnek az a tevékenysége, amelynek során azt a személyt, aki a személyazonos-

ságának igazolását megtagadja, vagy az igazolásra történő felszólításnak nem engedelmeskedik, továbbá, akitől felvilágosítást kér a felvilágosítás megadásának idejére, valamint a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt, illetőleg a feltartóztatott jármű vezetőjét az intézkedés idejére vagy a további intézkedés megtételéig a helyszín elhagyásában korlátozza, vagy a helyszín elhagyásában megakadályozza;”

II.

Az indítványi kérelem alapvetően a közterület-felügyelő feltartóztatási jogosultsága alkotmányellenességének megállapítására irányul. A Kftv. 27. § c) pontjában foglalt értelmező rendelkezés szerint a feltartóztatás nem eredményez fogvatartást, ezért a személyi szabadságtól történő megfosztásnak sem tekinthető. Ennek ellenére — a személyi szabadsághoz való jog sajátos tartalma miatt — korlátozásnak minősül, egyúttal érinti az Alkotmányban sui generis jogként meghatározott mozgásszabadságot is.

„Az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlatában a mozgásszabadság és a tartózkodási hely megválasztásának szabadsága a személyes szabadság egyik megnyilvánulási formájának tekinthető. A modern nemzetközi dokumentumok pedig e jogokat illetően elsősorban a migrációhoz kapcsolódó rendelkezéseket tartalmazzak. Az Alkotmánybíróság a 60/1993. (XI. 29.) AB határozatban értelmezte e jogok alkotmányos tartalmát, s megállapította, hogy — különböző megnyilvánulásaikban, így pl. a közlekedés szabadsága terén — a helyváltoztatáshoz való jog szabadságát jelentik. (ABH 1993, 507, 509—510.)” [35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABK 2002. június—július, 288., 295.]

„Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az Alkotmány 55. § (1) bekezdése és az 58. § (1) bekezdése szerinti jogok egymásra vonatkoztatása alapján a személyes szabadsághoz való jog érdemben felhívható valamennyi, a mozgás és a helyváltoztatást is korlátozó jogszabály alkotmányossági megítéléséhez. Az Alkotmány 58. § (1) bekezdésébe foglalt alapjog az Alkotmány 55. § (1) bekezdésébe foglalt joggal együttesen is értelmezhető. [Lásd: 46/1994. (X. 21.) AB határozat, ABH 1994, 260., 268.] Ezen jogok korlátozásának alkotmányossága, a minden alapjog korlátozására irányadó — az Alkotmány 8. § (2) bekezdésébe foglalt — követelmények figyelembevételével dönthető el.” [36/2000. (X. 27.) AB határozat, ABH 2000, 241., 272.]

A korlátozásra vonatkozó törvényi szabályozásnak — az Alkotmány rendelkezéséből fakadóan — tartalmaznia kell a korlátozás okát, továbbá meg kell határoznia az adott korlátozási formának megfelelő eljárást. A korlátozás arányosságának és ezzel együtt alkotmányosságának megítélését az alkotmányi követelményeken alapuló tényezők befolyásolják. Ennek körében meghatározó jelentőségű a mozgás- és személyi szabadság korlátozása időtartamának mértéke, annak indokoltsága, valamint a jogtalan korláto-

zás esetére nyújtott jogorvoslati jog és egyéb jogkövetkezmények meghatározása és azok megfeleltetése.

Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján, a fentiekben foglaltakra tekintettel a jelen ügyben azt vizsgálta, hogy a személyi szabadság Kftv. szerinti korlátozása szükséges-e, az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya arányban áll-e egymással.

III.

Az indítvány részben megalapozott.

1. Tekintettel arra, hogy az eljárásban az Alkotmánybíróság önkormányzati közszolgálati feladat ellátását végző személy intézkedési jogosultságának alkotmányosságát vizsgálta, elsőként a közhatalom-gyakorlás — és ezen belül is annak helyi önkormányzati — megvalósulását tekintette át. Maga az indítványi kérelem is tartalmaz kifogást a közterület-felügyelet jogállásának alkotmányosságát illetően.

Az Alkotmány 42. §-ának meghatározása alapján a helyi önkormányzás a helyi közhatalom gyakorlásának minősül. A közhatalom mibenlétét, gyakorlásának kereteit és korlátait, a nevében eljáró személyek jogosítványait és kötelezettségeit az Alkotmánybíróság számos határozata érintette. A jelen eljárásban is meghatározó főbb megállapítások a következők:

„A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.” [56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454., 456.]

„Az Alkotmánybíróság már több határozatában rámutatott arra, hogy a közigazgatási szervek tevékenységével kapcsolatosan az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből fakadó követelmény a közigazgatás törvény alá rendeltségének követelménye. Az a követelmény, hogy a társadalmi viszonyokba közhatalom birtokában beavatkozó közigazgatási szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által szabályozott eljárási rendben, az anyagi jog által megállapított keretek között hozzák meg döntéseiket. [56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454., 56.; 6/1999. (IV. 21.) AB határozat, ABK 1999, április 107., 109.]” [2/2000. (II. 25.) AB határozat, ABH 2000, 25., 28.]

„A helyi önkormányzás az Alkotmány 42. §-a szerint 'a helyi közhatalomnak a lakosság érdekében való gyakorlása.' A közhatalom gyakorlásának feltételeit és módját, azaz a helyi önkormányzati jogokat és kötelezettségeket — ahogyan ezt az Alkotmány 43. § (2) bekezdése kifejezésre juttatja — 'törvény határozza meg.' A helyi önkormányzás fő megvalósítója, a képviselő-testület tehát nem korlátotlan belátása szerint, hanem csak törvény keretei kö-

zött élhet jogosultságaival.” [29/1996. (VII. 3.) AB határozat, ABH 1996, 277., 279.]

A fentiekben foglaltak alapján megállapítható, hogy a helyi önkormányzatok, illetve azok szervei ténylegesen részt vesznek a közhatalom gyakorlásában, és ennek megfelelően közhatalmi jogosítványokkal — ideértve különösen az ellenőrzési, intézkedési, szankcionálási jogköröket — ruházhatók fel, amelyeket a törvény keretei között gyakorolnak.

2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Kftv. szabályozása milyen tartalmú feladatkört, és ehhez rendeltet milyen jellegű közhatalmi jogosítványokat állapított meg a települési önkormányzatok számára.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzatok feladatát képezi — többek között — az épített és természeti környezet védelme, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása, valamint a közbiztonság helyi feladatairól történő gondoskodás.

A Kftv. 1. § (4) bekezdése határozza meg a közterület-felügyelet feladatait, amelyek legfőképpen a közterületi rend és tisztaság fenntartására irányulnak, de emellett — konkrét hatáskör telepítése nélkül — a közrend és a közbiztonság védelmében való közreműködést is magukban foglalják. A települési önkormányzat döntésétől függően közterület-felügyeleti tevékenységet önálló költségvetési szerv, a polgármesteri hivatal belső szervezeti egysége, több önkormányzat társulása, illetőleg a polgármesteri hivatalban alkalmazott egy vagy több közterület-felügyelő láthat el [Kftv. 1. § (2)–(3) bekezdés]. A közterület-felügyelő közszolgálati jogviszonyban áll [Kftv. 2. § (1) bekezdés], és feladatkörében eljárva hivatalos személynek számít [Kftv. 1. § (5) bekezdés]. A közterület-felügyelő eljárására fő szabályként — az ügy jellegétől függően — „az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, illetőleg a szabálysértésekről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni” [Kftv. 23. § (1) bekezdés]. A Kftv. számos intézkedés megtételére jogosítja fel, illetőleg kötelezi a közterület-felügyelőt (14–22. §-ok), illetve a jogszerű intézkedés foganatosításához kényszerítő eszközök alkalmazását is lehetővé teszi (24. §).

A törvény szabályozási tartalmából megállapítható, hogy a jogalkotó egy speciális jogalkalmazó szerv létrehozására (a már meglévők átszervezésére) jogosította fel a települési önkormányzatok képviselő-testületeit. Az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 3. § (1) bekezdése alapján a polgármesteri hivatal, mint közigazgatási szerv eljárására az Áe. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Áe. 3. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy törvény (törvényerejű rendelet, kormányrendelet) közigazgatási szervén kívül államigazgatási ügy intézésére más szervet is feljogosítson. A Kftv. felhatalmazó rendelkezése végrehajtásaként ennek megfelelően létrehozott, illetve átszervezett közterület-felügyelet ugyanakkor változatlanul nem minősülnek egyfajta

helyi rendészeti szervnek, s különösképpen nem tekintetők önkormányzati rendőrségnek.

Az Alkotmánybíróság a Kftv. hatálybalépését megelőzően alkotmányellenesnek ítélte az egyik települési önkormányzat rendeletét, amellyel városi rendészetet hozott létre. A 8/1996. (II. 23.) AB határozat (ABH 1996, 222.) megállapításainak egy része a jelenleg hatályos, megváltozott jogszabályi környezetben is helytálló. Így mindenekelőtt az, hogy a közterület-felügyelet nem jogosult olyan ellenőrzési feladatot ellátni, amely a rendőrség vagy más szerv hatáskörébe tartozik (ABH 1996, 222., 225.). A Kftv. 6. § (2) bekezdése a közterület-felügyelőt kétségkívül a rendőrség segítőjeként határozza meg, de ez a minőség a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 26. § (1) bekezdése értelmében — adott helyzetben — bárkit megillet, értelemszerűen anélkül, hogy ez a segítő rendőri jogosítványokkal ruházná fel.

Egy másik döntésében — a kerékbilincs alkalmazásával kapcsolatban — az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a közterület-felügyelet feladatai ellenőrzési és intézkedési jellegűek, és ennek megfelelően tevékenységi körében intézkedési jogosultság illeti meg (1256/H/1996. AB határozat, ABH 1996, 789., 798.).

3. A Kftv. 14. §-ában foglaltakkal összefüggésben megállapítható, hogy a feladatkörében ellenőrzési és intézkedési jogkörrel felruházott közterület-felügyelő munkavégzése során, feladata gyorsabb és hatékonyabb ellátása érdekében indokoltan kérhet felvilágosítást bárkitől, aki az eljárás lefolytatása szempontjából feltehetően érdemi információval rendelkezik. A kérdésfeltevés és ezzel együtt a feltartóztatást is magába foglaló megállítási joga megilleti a közterület-felügyelőt, mert ez a jogosultság tevékenysége ellátásához szükséges. Amennyiben a válaszára felkért személy önkéntesen, szabad belátása szerint közreműködik, úgy fel sem merülhet a személyi szabadság korlátozásának kérdése. A közreműködési akarat hiánya, a válaszadás megtagadása viszont konfliktushelyzetet eredményezhet, ami a közterület-felügyelő részéről kiválthatja a támadott szabadságkorlátozó intézkedés foganatosítását. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban ezért azt vizsgálta, hogy ez az intézkedési jogosultság milyen mértékben és milyen szabályozási korlátokkal érvényesíthető.

A Kftv. a felvilágosítás-kérésre, valamint a válaszadás idejéig történő feltartóztatásra külön eljárási szabályokat nem állapít meg; a közterület-felügyelői eljárásra is irányadó más törvények idevonatkozóan az alábbiakat írják elő.

Az Áe.-nek a hatósági ellenőrzés szabályairól szóló rendelkezései lehetővé teszik, hogy a hatóság részéről eljáró személy az ügyféltől és képviselőjétől felvilágosítást kérjen [Áe. 57. § (1) bekezdés]. A hatósági ellenőrzés akadályozása maga után vonhatja az Áe. 35. §-ában foglalt jogkövetkezményt, azaz bírság kiszabását, továbbá — törvény, törvényerejű rendelet vagy kormányrendelet előírása alapján — más kényszerítő eszköz alkalmazását. Ezeket a rendelkezéseket viszont nem lehet kivetíteni a vizsgált szabályozás-

ra, és emiatt az alkalmazásuk sem lehetséges, mert a Kftv. 14. §-ában a személyi kör nem szűkül le az ügyfélre, az információkérés bárkit érinthet. Az Áe. a feltartóztatással kapcsolatos rendelkezést nem tartalmaz.

A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Sztv.) felvilágosítás adásával kapcsolatban mindössze a szakértőre vonatkozóan ír elő kötelezettséget. Az Sztv. 76. §-a csak a szabálysértés elkövetőivel szemben engedi meg a feltartóztatást, illetve az előállítást.

A Kftv. vizsgált rendelkezésének második mondata — anélkül, hogy ezt kifejezetten előírná — gyakorlatilag kötelezővé teszi a válaszadást. A közterület-felügyelő számára biztosított intézkedési jogosultság — a feltartóztatási jog — ugyanis a válaszadás idejéig teszi lehetővé az intézkedéssel érintett, ügyfélnek vagy szabálysértés elkövetőjének nem minősülő személy szabadságának korlátozását. Ebből következően, ha a válaszára felszólított személy nem tud vagy nem akar információt adni — akár a válasz elnyerése, a tájékoztatásra való rászorítás érdekében — időkorlátozás nélkül feltartóztatható. A szabályozás tehát visszaélésre ad alkalmat, amely már önmagában a személyi (mozgás) szabadság fokozott korlátozását eredményezi. Ezen túlmenően figyelembe veendő az, hogy a Kftv. 24. § (1) bekezdése szerint a közterület-felügyelő ilyen esetben is jogosult intézkedésének testi erővel, illetőleg könnygázszóró palack vagy szolgálati kutya alkalmazásával történő kikényszerítésére.

Az Alkotmánybíróság az 5/1999. (III. 31.) AB határozatban összegezte az Alkotmány 55. § (1) bekezdésének tartalmát érintő alkotmánybírósági határozatokat és azok lényegét: az Alkotmány csak úgy teszi lehetővé a személyes szabadság elvonása okainak és az azzal kapcsolatos eljárásnak a szabályozását, hogy ez a szabályozás nem korlátozza szükségtelenül vagy aránytalanul a személyes szabadsághoz való jogot (ABH 1999, 75., 84.).

Az alapjogi korlátozás aránytalansága megállapításának kritériumait az Alkotmánybíróság így határozta meg: „[a]z alapjogok korlátozásának e jogok lényeges tartalma a határa: az Alkotmány 8. § (2) bekezdése kimondja, hogy alapvető jog lényeges tartalmát törvény sem korlátozhatja. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint valamely alapjog lényeges tartalmát az a korlátozás sérti, amely — valamely más alapvető jog vagy alkotmányos cél érdekében — nem elkerülhetetlenül szükséges, továbbá, ha szükséges is, a korlátozás által okozott jogsérelem az elérni kívánt célhoz képes[t] aránytalan.” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91., 98.]

A Kftv. 14. § első mondata olyan rendelkezést tartalmaz, amelynek alkalmazása, vagyis a felvilágosítás-kérés a közterület-felügyelő hatósági tevékenysége eredményes ellátásához szükséges. A kérdés feltevéséhez és ennek folytán az információ megszerzéséhez elengedhetetlenül, tehát szükségképpen kapcsolódik a kérdés címzettjének megállítása. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság a személyi szabadság korlátozásának szükségességét megállapította.

A Kftv. 14. § második mondata viszont olyan korlátozó rendelkezést tartalmaz, amely az elérni kívánt céllal nem áll arányban. A korlátozás időtartama meghatározatlan, mert a feltartóztatás egészen a válaszadás idejéig tarthat. A nemleges válasz vagy a közterület-felügyelő megítélése szerinti nem kielégítő válasz esetén az érintett huzamosabb ideig — elvileg bármeddig — feltartóztatható. Az alapjogi korlátozást fokozza az a körülmény, hogy a válaszadásra felszólított személyt a helyszín elhagyásában a közterület-felügyelő kényszerítő eszközök alkalmazásával megakadályozhatja, amely a személyi szabadságnak akár már az emberi méltóságot is érintő súlyosabb megsértésével járhat együtt.

A korlátozás súlya mindezek alapján nem áll arányban a hatósági feladatellátás biztosításában megjelenő alkotmányos céllal. Az aránytalanságot a vizsgált esetben két körülmény különösen jelentőssé teszi. Az egyik: az alapjogi korlátozás feltevésén alapul, nevezetesen azon, hogy az elnyert válasz hozzájárul a közterület-felügyelői tevékenység eredményességéhez. A megfelelő eljárásjogi szabályozás nélküli kényszerítés a megkérdézett és emiatt feltartóztatott személyt érdeminek tűnő, ám valótlan tájékoztatásra szoríthatja, ami a saját személyi szabadságának korlátozását megszünteti ugyan, de a hatósági feladatellátáshoz segítséget nem ad, esetleg éppen hátráltatja azt. A másik releváns körülmény abban ragadható meg, hogy az alapjogi korlátozás jogsértő magatartást nem tanúsító, ügyfélnek vagy szabálysértést elkövetőnek nem minősülő személyt érint. Az Alkotmánybíróság rámutat: alkotmányos cél elérése érdekében a személyi szabadság szükséges és ezen túlmenően arányos törvényi korlátozására általában akkor kerülhet sor, ha azt a korlátozással érintett személy jogsértő magatartása vagy cselekménye, illetőleg kényszerítő ok vagy nyomós közérdek alátámasztja, illetve indokolja. Ilyen feltételek hiányában az Alkotmánybíróság az alapjogi korlátozását általában alkotmányellenesnek minősíti.

A fentiekben foglaltakra tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította: a Kftv. 14. § második mondata azáltal, hogy aránytalan jogkorlátozásra ad lehetőséget, sérti az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében valamint az 58. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért azt a határozat kihirdetésének napjával megsemmisítette. Miután a Kftv. 14. § első mondatát az Alkotmánybíróság a fentebb írtak szerint nem találta alkotmányellenesnek, a 14. § egésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

Megállapította továbbá az Alkotmánybíróság azt is, hogy a Kftv. 27. § c) pontja a megsemmisített szövegrészre kiterjedően is tartalmaz értelmező rendelkezést.

Az Alkotmánybíróság — a jogbiztonságra tekintettel és a szoros tartalmi összefüggés alapján — vizsgálati körébe vonja azt a jogi szabályozást is, amelyre a megsemmisítés kihat. [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177., 181.; 33/2002. (VII. 4.) AB határozat, ABK 2002. június—július, 275., 282.]

Figyelemmel arra, hogy a felvilágosítás-kéréssel kapcsolatban a feltartóztatási jog alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság kimondta, az erre utaló értelmező rendelkezést, vagyis a Kftv. 27. § c) pontjának „akitől felvilágosítást kér a felvilágosítás megadásának idejére,” szövegrészét is megsemmisítette.

4. A Kftv. 15. § (2) bekezdésének második mondata szintén feltartóztatási jogosultságot határoz meg a közterület-felügyelő számára abban az esetben, ha feljelentés megtétele vagy egyéb jogszerű intézkedés céljából a személyazonosság megállapítása azt szükségessé teszi. A támadott rendelkezés tehát konkrét intézkedés — az igazoltatás — foganatosítására biztosítja a feltartóztatás lehetőségét.

Az igazoltatás alá vont személyek — a közterület-felügyelet feladatköréhez tartozó — jogsértő magatartást tanúsítottak (szabálysértést követtek el, hatósági határozatban foglalt kötelezettséget megszegtek) vagy ilyen tevékenységgel összefüggésbe hozhatók (tanú). Vagyis: a személyi kör jogilag behatárolható, valamilyen jogi eljáráshoz kapcsolható. A jogilag szabályozott egyedi eljárások lefolytatásához közérdek fűződik.

A személyi szabadság korlátozásának időtartama meghatározott: a személyazonosság megállapításához szükséges ideig tarthat. Amennyiben az érintett személyazonosságát nem igazolja, a közterület-felügyelő a legközelebbi rendőri szervhez előállíthatja. Ettől kezdve már az Rtv.-nek az előállításra vonatkozó szabályai lesznek az irányadók.

Az intézkedés esetleges jogszerűtlensége esetére a Kftv. megfelelő rendelkezéseket tartalmaz. Idetartozik mindelektől az az előírás, hogy a közterület-felügyelő szolgálatát országosan egységes egyenruhában teljesíti, így a közterület-felügyelői minőség felismerhető. Köteles továbbá az úgyszintén országosan egységes, egyedi azonosító számmal ellátott jelvényt viselni, az intézkedés előtt magát szolgálati igazolványával igazolni (Kftv. 4. és 5. §).

Az Alkotmánybíróság a hatóság tagjai azonosíthatóságának fontosságát és jelentőségét az 54/2000. (XII. 18.) AB határozatban kifejtette: „[i]ntézkedésük alkalmával a hatóság tagjai nyilvánosan, az állam képviselőiként lépnek fel. A hatóság tagjainak intézkedési jogosultságát egyenruhájuk vagy igazolványuk igazolja. Az egyenruhát viselő hivatásos és szerződéses állomány tagjai azonban tevékenységüket nem 'arctalan tömegként', hanem közhatalom gyakorlására felruházott tisztviselőkként végzik, akiknek egyedi azonosíthatósága alapozza meg esetleges személyes felelősségre vonásuk lehetőségét. Az intézkedés alá vont állampolgárnak jogos érdeke az, hogy a hatósági fellépés teljes időtartama alatt tisztában legyen a vele szemben intézkedő személyazonosságával, 'egyediségével'. Az állampolgár panaszhoz, jogorvoslathoz való joga ugyanis csak így garantálható.” (ABH 2000, 516., 521.)

A Kftv. 23. § (3) bekezdése biztosítja a panaszjogot a közterület-felügyelő intézkedése ellen, amelyet a jegyző vizsgál meg, és hoz határozatot. A jegyző határozata ellen

a fővárosi, megyei közigazgatási hivatal vezetőjénél lehet fellebbezéssel élni [Kftv. 23. § (4) bekezdés].

A jelen eljárás szempontjából is meghatározó elvek szerint a jogorvoslathoz való jog lényegi tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27., 31.]. Az Alkotmánybíróság 513/B/1994. AB határozata szerint a jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti az, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el (ABH 1994, 731., 734.).

Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel a Kftv. 15. § (2) bekezdés második mondatáról nem állapította meg, hogy az szükségtelenül vagy aránytalanul korlátozná az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében és az 58. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért az alkotmányellenesség megállapítására és a vizsgált rendelkezés megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czucz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 1086/B/1999.

Dr. Németh János alkotmánybíró párhuzamos indokolása

Egyetértek a határozat rendelkező részével. Az indítvány által támadott törvényi rendelkezések megsemmisítésére felhozott indokokhoz a következő megjegyzéseket fűzöm.

A személyes szabadsághoz, illetőleg a mozgás, valamint helyváltoztatás szabadságához való alkotmányos alapjogok hasonló vonásaira, és elhatárolásuk ebből is adódó szükségességére tekintettel — amire az indoklás által hivatkozott 60/1993. (XI. 29.) AB határozat (ABH 1993, 508.) is utal — fontosnak tartottam volna annak egyértel-

művé tételét az indokolásban, hogy a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) 14. §-ának, valamint 27. § c) pontjának a rendelkező rész 1. és 2. pontjában idézett szövegrésze azért alkotmányellenes, mert sérti az Alkotmány 58. § (1) bekezdése által biztosított jogot a mozgásszabadsághoz.

A határozat indokolása azonban, bár felhívja mozgásszabadsághoz való jogot is, arra a következtetésre jut a támadott rendelkezések alkotmányosságát illetően, hogy a felügyelő általi feltartóztatás az Alkotmány 55. § (1) bekezdésének értelmében vett személyes szabadság korlátozásának minősül.

A Kftv. megsemmisített rendelkezései pusztán azt tették lehetővé, hogy a felügyelő időlegesen megakadályozza az érintett személynek a közterületen való továbbhaladását. Személyeknek a felügyelő által közterületen történő feltartóztatása azonban álláspontom szerint önmagában nem tekinthető a személyes szabadság korlátozásának. A személyes szabadság korlátozásának ismerve az, hogy az érintett személy a hatóság őrizetébe kerül, onnan a hatóság engedélye nélküli távozását, ha szükséges fizikai értelemben, például a kijárat őrzésével, vagy lezárásával is megakadályozzák. Ebben az értelemben foglalt állást az Emberi Jogok Európai Bírósága is például az Engel és társai kontra Hollandia ügyben 1976. november 23-án hozott ítéletében, valamint a Raimondo kontra Olaszország ügyben 1994. február 22-én hozott ítéletében.

Dr. Németh János s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 14/2003. (IV. 9.) AB végzése

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság alkotmánymódosító törvény egyes rendelkezéseinek a megsemmisítésére irányuló és az Alkotmány 79. §-ában előírt népszavazással összefüggő indítványok tárgyában meghozta a következő

végzést:

1. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 79. §-ának és a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény 11. § (1) és (3) bekezdéseinek a megsemmisítésére irányuló indítványokat visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az Alkotmány 79. §-ában előírt népszavazás időpontjának visszavonására, a népszavazás megtartásának elhalasztására, a népszavazásra

bocsátandó kérdés megváltoztatására, valamint az Alkotmány 79. §-ára vonatkozó egyéb indítványokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a végzését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

1. Az Alkotmánybírósághoz számos indítvány érkezett az Alkotmány 79. §-ával kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság az indítványokat egyesítette és azokat egy eljárásban — a 2003. április 12-ére kitűzött népszavazásra tekintettel — soron kívül bírálta el.

1.1. Egy indítványozó az Alkotmány 79. §-át megállapító, a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló 2002. évi LXI. törvény (a továbbiakban: Amtv.) 10. §-ának a megsemmisítését kezdeményezte, valamint azt, hogy az Alkotmánybíróság kötelezze az Országgyűlést új törvény megalkotására. Az indítványozó álláspontja szerint az alkotmánymódosítás megsemmisítését az indokolja, hogy a népszavazásig nem készül el a csatlakozási dokumentumok hiteles fordítása, így a választópolgárok a közérdekűnek minősülő adatok ismeretének hiányában nem hozhatnak felelősségteljes döntést.

Több indítványozó kezdeményezte az Amtv. 10. §-ának a népszavazás időpontjáról és a népszavazásra kerülő kérdéssel szembeni rendelkezéseinek, valamint az Amtv. hatálybalépéséről rendelkező 11. § (1) bekezdésének vizsgálatát. Álláspontjuk szerint a népszavazás korai időpontja és a hatályba léptető rendelkezés sérti a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 12. § (3) bekezdését, nem biztosít ugyanis kellő időt a jogszabály alkalmazásához való felkészülésre.

Az Alkotmány 79. §-ának hatályvesztéséről rendelkező 11. § (3) bekezdését a jogállamiságot és a népszuverenitás elvét sértőnek tartják az indítványozók, e rendelkezés ugyanis, véleményük szerint, figyelmen kívül hagyja a választópolgárok esetleges negatív döntését. Az Amtv. 11. § (3) bekezdése pedig álláspontjuk szerint sérti a Jat. 13. §-át.

1.2. Több indítványozó — utólagos normakontrollra irányuló kezdeményezés nélkül — azért kifogásolta az Alkotmányban előírt népszavazást, mert a választópolgárok nem ismerhették meg a csatlakozási szerződés tervezetét, illetve az Európai Unió jogát, s ez — álláspontjuk szerint — sérti a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot és a véleménynyilvánítás szabadságát.

Az egyik indítványozó azt kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság a 2003. április 12-re kiírt népszavazás időpontját határozatával vonassa vissza, továbbá kérte, hogy a népszavazás tárgyát képező kérdést egyértelműbben fogalmazzák meg. Az indítványozó álláspontja szerint mindez azért szükséges, mert a népszavazás kiírásáról

hozott döntés ellen nincs biztosítva panaszjog, és a népszavazásra bocsátandó kérdés nem egyértelmű. Több indítványozó sérelmezi, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés jelen állapotában nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvényben (a továbbiakban: Nsztv.) foglalt követelményeknek, és javaslatot tettek a kérdés módosítására.

Egy másik indítványozó úgy vélte, a népszavazás alapjogokról való lemondásra irányul, ezért népszavazással megerősített országgyűlési döntés sem ad legitim alapot az Európai Unióhoz való csatlakozásra. Az indítványozó másodszorban azt állította, hogy legalább kétharmados többségű népszavazási döntés szükséges a csatlakozásról, tekintettel arra, hogy az Alkotmány 2/A. § (2) bekezdése alapján a csatlakozási szerződés megerősítéséhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

2. Az Alkotmány 28/C. § (2) és (4) bekezdései, 30/A. § (1) bekezdése, valamint a 79. §-a a következőképpen rendelkezik:

„28/C. § (2) Országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére. [...] (4) Mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el.”

„30/A. § (1) A köztársasági elnök [...]

d) kitűzi az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek általános választását, valamint az európai parlamenti választás, továbbá az országos népszavazás időpontját,”

„79. § Ügydöntő országos népszavazást kell tartani a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő, a csatlakozási szerződés szerinti csatlakozásáról. E népszavazás időpontja: 2003. április 12. A népszavazásra bocsátandó kérdés: »Egyetért-e azzal, hogy a Magyar Köztársaság az Európai Unió tagjává váljon?«”

Az Amtv. 11. § (1) és (3) bekezdése kimondja:

„11. § (1) E törvény — a (2) bekezdésben foglaltak kivételével — a kihirdetése napján lép hatályba. [...]

(3) Az Alkotmánynak e törvény 10. §-ával megállapított 79. §-a, továbbá e törvény 10. §-a a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napján hatályát veszti.”

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1)–(3) bekezdései a következőképpen rendelkeznek:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet — az Alkotmánybíróság-

hoz címezve — az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(2) Az Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozata elleni kifogást a határozat közzétételét követő nyolc napon belül lehet — az Alkotmánybírósághoz címezve — az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani. Az Országos Választási Bizottság a kifogás benyújtásáról haladéktalanul tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, a népszavazást elrendelő határozat elleni kifogásról a köztársasági elnököt is.

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

3.1. Az Alkotmánynak az Amtv. 10. §-ával megállapított 79. §-a 2002. december 23-án lépett hatályba. Ahogyan arra az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is rámutatott, az Alkotmány 32/A. § (1), (2) bekezdései és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 1. §-a alapján az Alkotmány hatályos rendelkezéseinek alkotmányossági felülvizsgálatára az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.

„Az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül és nem semmisítheti meg az Alkotmány egyetlen rendelkezését sem. Ha valamely rendelkezés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Alkotmány részévé vált, fogalmilag sem lehet annak alkotmányellenességét megállapítani.” [23/1994. (IV. 29.) AB végzés, ABH 1994, 375., 376.; 293/B/1994. AB végzés, ABH 1994, 862.] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alkotmány Amtv. 10. §-ával megállapított 79. §-a megsemmisítésére irányuló részét, hatáskörének hiánya miatt, visszautasította.

3.2. Az Alkotmánybíróság az 1260/B/1997. AB határozatban megállapította, hogy „az alkotmánymódosítást azonnal hatályba léptető rendelkezés és az alkotmánymódosítás eredményeként az Alkotmány normaszövegévé váló rendelkezések között fennálló szoros összefüggés miatt az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja a hatályba léptető rendelkezés alkotmányosságát, mert ez azt is jelentené, hogy az alkotmányvédelemre intézményesített Alkotmánybíróság alkotmányos jogkörét túllépve, az alkotmányozó hatalom jogkörét venné át”. (ABH 1998, 816., 819.) Jelen ügyben ez a megállapítás irányadó az indítványozóknak az Amtv. egyes rendelkezéseit a törvény kihirdetése napján hatályba léptető 11. § (1) bekezdésével kapcsolatos kérelmét illetően is.

Hasonlóképpen nem vizsgálhatja és nem semmisítheti meg az Alkotmánybíróság az Amtv. 11. § (3) bekezdését, amely alapján a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződés

kihirdető törvény hatálybalépésének napján az Amtv. 10. §-ával megállapított 79. §-a, és az Amtv. 10. §-a is automatikusan hatályát veszti. Az Alkotmánybíróság 1260/B/1997. AB határozatában megfogalmazott álláspontja szerint „elvileg nem kizárt bizonyos esetekben az Alkotmánybíróság hatásköre valamely, az Alkotmányt módosító törvény hatályba léptető rendelkezésével összefüggésben sem, azzal a feltétellel, hogy a hatályba léptető rendelkezés esetleges megsemmisítése nem eredményezi az Alkotmány bármiféle megváltoztatását”. (ABH 1998, 816., 819.) Az Amtv. 11. § (3) bekezdésének a megsemmisítése azonban az alkotmányozó hatalomnak az Alkotmány hatályban lévő szövegében megnyilvánuló döntését módosítaná, e rendelkezés megsemmisítése ugyanis azt jelentené, hogy az Alkotmány 79. §-a a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatálybalépésének napját követően is az Alkotmány része maradna.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az indítványnak az Amtv. 11. § (1) és (3) bekezdései megsemmisítésére irányuló részét, hatáskörének hiánya miatt, visszautasította.

4.1. Az Alkotmánybíróság — az Alkotmány 79. §-ában előírt népszavazás időpontjának visszavonására, a népszavazás megtartásának elhalasztására, valamint a népszavazásra bocsátandó kérdés megváltoztatására vonatkozó indítványok kapcsán — megállapította, hogy az Országgyűlés mint alkotmányozó hatalom az Alkotmány 28/C. § (2) és (4) bekezdéseivel, a 30/A. § (1) bekezdése *d)* pontjához, valamint a Ve. és az Nsztv. több rendelkezéséhez képest eltérő szabályokat fogalmazott meg. Az Alkotmány 28/C. § (2) bekezdése alapján országos népszavazást kell tartani legalább 200 000 választópolgár kezdeményezésére; a 28/C. § (4) bekezdése szerint mérlegelés alapján országos népszavazást a köztársasági elnök, a Kormány, az országgyűlési képviselők egyharmada vagy 100 000 választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés rendelhet el; az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *d)* pontja pedig úgy rendelkezik, hogy az országos népszavazás időpontját a köztársasági elnök tűzi ki.

A Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozására vonatkozó, ügydöntő országos népszavazásra bocsátandó kérdésről és a népszavazás időpontjáról az Országgyűlés az Alkotmány 79. §-ában rendelkezett.

Az Alkotmány változtatása az alkotmányozó hatalom felelősségi körébe tartozik. Az alkotmánymódosításnak az Amtv.-ben alkalmazott sajátos módja azt jelenti, hogy jelen esetben az alkotmányozó hatalom a népszavazás kezdeményezője. Ennek következtében az Alkotmány 79. §-ában foglalt népszavazási kérdést az OVB nem hitelesíthette és a választópolgárok sem élhettek a Ve.-ben biztosított jogorvoslati lehetőséggel. A jelen ügyben alkalmazandó speciális alkotmányi rendelkezés megalkotásával és annak azonnali hatálybaléptetésével az alkotmányozó hatalom ténylegesen kizárta, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. 130. §-ában biztosított jogkörében eljárjon. Ezért az Alkotmánybíróság a népszavazási kérdés vizsgálatára irá-

nyuló jogorvoslati eljárásban nem vizsgálhatta, hogy az Alkotmány 79. §-ában foglalt népszavazási kérdés megfelel-e az Alkotmányban, az Nsztv.-ben és a Ve.-ben megfogalmazott követelményeknek.

4.2. Az Alkotmánybíróság — hatásköre hiányában — visszautasította az Alkotmány 79. §-ával és az Amtv. 10. §, valamint 11. § (1) és (3) bekezdéseivel kapcsolatban megfogalmazott egyéb felvetéseket is. Az Alkotmánybíróság hatáskörét az Abtv. 1. §-a állapítja meg. Az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozatának 29. § b) pontja szerint az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja, ha megállapítható, hogy az eljárásra nincs az Alkotmánybíróságnak hatásköre.

Az Alkotmánybíróság az ügy jelentőségére tekintettel rendelte el végzésének a Magyar Közlönyben való közzétételét.

Dr. Németh János s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czúcz Ottó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 188/B/2003.

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének 66/2003. (IV. 9.) KE határozata

egyetemi tanári kinevezés alóli felmentésekről

Az oktatási miniszter előterjesztésére — a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvényben foglalt jogkörömben —

a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen
dr. Kollár Zoltán Csaba egyetemi tanárt — saját kérésére, közalkalmazotti jogviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetésére tekintettel — 2003. április 1. napjával,

a Debreceni Egyetemen

dr. Pozsgai Imre egyetemi tanárt — 70. életéve betöltésére tekintettel — 2003. november 26. napjával, és

a Pécsi Tudományegyetemen

Keserű Ilona egyetemi tanárt — 70. életéve betöltésére tekintettel — 2003. november 30. napjával, és

Schrammel Imre egyetemi tanárt — 70. életéve betöltésére tekintettel — 2003. október 30. napjával

kinevezése alól felmentem.

Budapest, 2003. április 1.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

KEH-ügyszám: V-2/1285/2003.

A Kormány határozatai

A Kormány 1030/2003. (IV. 9.) Korm. határozata

a Nemzeti Fejlesztési Terv elfogadásáról és a Kohéziós
Alap Stratégiáról

1. A Kormány megtárgyalta és elfogadta a Nemzeti Fejlesztési Tervet, valamint annak pénzügyi tábláit, és felhívja a Miniszterelnöki Hivatal vezető minisztert, hogy azt hivatalosan adja át az Európai Unió Bizottságának.

Felélő: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
Határidő: azonnal

2. A Kormány az Nemzeti Fejlesztési Terv szerkezetével kapcsolatban az alábbi döntéseket hozza:

a) az egészségügy területe a Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Programban (HEFOP) szerepeljen;

b) a döntésnek megfelelően kell átdolgozni és véglegesíteni a Környezetvédelmi és Infrastruktúra Operatív Programot (KIOP) és a Humánerőforrás-fejlesztés Operatív Programot.

Felelős: az operatív programok átdolgozásáért:
a KIOP és a HEFOP irányításáért felelős miniszter és az egészségügyi, szociális és családügyi miniszter
a koordinációért:
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Határidő: azonnal

3. Összhangban valamennyi operatív programmal, az Agrár- és Vidékfejlesztés Operatív Program intézkedéseinek tervezése során az elérhető legnagyobb EU támogatási mértéket kell előírni.

Felelős: az operatív program átdolgozásáért:
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter
a koordinációért:
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Határidő: azonnal

4. A Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjait az Európai Unió Bizottságának javaslatai és az ex-ante értékelés első szakaszának megállapításai figyelembevételével át kell dolgozni, majd a Kormány jóváhagyását követően meg kell küldeni az Európai Unió Bizottságának.

Felelős: a koordinációért:
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
az egyes operatív programok átdolgozásáért:
az operatív programok irányító hatóságait felügyelő miniszterek

Határidő: 2003. április 30.

5. A Kormány a Kohéziós Alap Stratégia anyagát és a stratégia részét képező projektlistákat a további egyeztetések alapjául szolgáló munkaanyagként jóváhagyja.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
Határidő: azonnal

6. A Kohéziós Alap Stratégiát az EU-val folytatott eddigi tárgyalásokon született megállapodásoknak megfelelően tovább kell fejleszteni. Az átdolgozás során az alábbi alapelveket kell követni:

a) a Kohéziós Alap Stratégia elkészítése során a lehetséges legnagyobb mértékben kell alkalmazni a koncentráció elvét; mindkét szektor projektjeinek számát úgy kell meghatározni, hogy az új projektekre eső EU támogatások aránya az EU által még elfogadtatható maximális mértékű lehessen;

b) a 2004—2006 közötti tervezési időszakban elsősorban olyan projekteket kell támogatásra javasolni, amelyeknek kivitelezése 2006 végéig megkezdhető és minél nagyobb arányban megvalósítható.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
gazdasági és közlekedési miniszter
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

Határidő: 2003. június 30.

7. A Kohéziós Alapot előkészítő ISPA Technikai Segítségnyújtás forrásokat és a projekt előkészítési célra rendelkezésre álló hazai forrásokat mindenekelőtt a 2004—2006 közötti támogatásokból végrehajtásra kerülő Kohéziós Alap projektek teljes műszaki, jogi, pénzügyi előkészítésére kell fordítani, ideértve a hatósági engedélyek megszerzését és a szükséges közbeszerzési dokumentáció elkészítését is.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
gazdasági és közlekedési miniszter
környezetvédelmi és vízügyi miniszter

Határidő: folyamatos

8. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba, egyidejűleg az 1168/2002. (X. 10.) Korm. határozat melléklete e határozat *melléklete* szerint módosul.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

Melléklet az 1030/2003. (IV. 9.) Korm. határozathoz

A 2004—2006 közötti időszakra szóló Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjai

Operatív Program	Irányító hatóság	Főbb támogatási területek	EU Alap
Humán Erőforrások Fejlesztése	FMM	Foglalkoztatáspolitikai, oktatás, képzés, szociális ügyek, oktatási, egészségügyi és szociális infrastruktúra, tudás alapú társadalom	ESZA ERFA

Operatív Program	Irányító hatóság	Főbb támogatási területek	EU Alap
Gazdasági Versenyképesség	GKM	Beruházás ösztönzés, beruházási célú infrastruktúra, vállalkozás és KKV fejlesztés, e-gazdaság, információs társadalom (digitális tartalom), K+F és innováció	ERFA
Környezetvédelem és Infrastruktúra	GKM	Környezetvédelem, közlekedés	ERFA
Agrár- és Vidékfejlesztés	FVM	Agrárgazdaság és vidékfejlesztés	EMOGA HOPE
Regionális Fejlesztés	MeH NTFH	Regionális szintű gazdaság- és humán erőforrás-fejlesztés, turizmus (többek között kulturális örökség), térség- és településfejlesztés	ERFA ESZA

A Kormány 1031/2003. (IV. 9.) Korm. határozata

az egységes digitális rádiótávközlő rendszer kialakításáról

1. A Kormány a 279/2001. (XII. 23.) Korm. rendelet hatálya alá tartozó szervezetek, az Országos Mentőszolgálat, valamint az Országos Vízügyi Főigazgatóság rádió-kommunikációs igényeinek kielégítése céljából elrendeli az egységes digitális rádiótávközlő rendszer (a továbbiakban: EDR) kiépítését. A megvalósítás során a felhasználható állami vagyonelemeket, erőforrásokat és ellentételezési lehetőségeket a lehető legteljesebb módon hasznosítani kell.

2. A Kormány úgy dönt, hogy az EDR-t szolgáltatás-vásárlással valósítja meg, és biztosítja az ehhez szükséges forrásokat.

3. A Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter — az előkészítéshez forrást biztosító miniszterekkel együttműködve — végeztesse el az EDR megvalósítási pályáztatásához szükséges tervezést.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
informatikai és hírközlési miniszter
belügyminiszter

Határidő: 2003. július 1.

4. Az 1158/2002. (IX. 26.) Korm. határozat 4. pontja alapján fennálló fejlesztési, bővítési, pótlási, valamint frekvenciagazdálkodást érintő moratóriumot az EDR teljes kiépüléséig fenntartva, a Kormány elrendeli, hogy a moratórium alól — rendkívül indokolt esetben — felmentést a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter adhat. A mora-

tóriumot a Kormány kiterjeszti valamennyi rádiótávközlő rendszerre, amely befolyásolhatja az EDR megvalósítását, beleértve a bázisállomások közötti mikrohullámú összeköttetést.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
Határidő: az EDR üzembe állításáig

5. A Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter — a zártcélú rádiótávközlő hálózatokat (a továbbiakban: hálózatok) fenntartó és alkalmazó miniszterekkel közösen — végezze el az EDR megvalósításakor felhasználható állami erőforrások felmérését, és határozza meg azok további működésének feltételeit.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
a hálózatokat felügyelő miniszterek
Határidő: 2003. július 1.

6. Az informatikai és hírközlési miniszter tárja fel az EDR rendszerrel párhuzamosan kialakítható, polgári célú digitális, diszpécser típusú rádiórendszer megvalósítása esetén várható, a készenléti EDR-t segítő hatásokat, és pozitív eredmény esetében tegyen javaslatot a megvalósításra.

Felelős: informatikai és hírközlési miniszter
Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
Határidő: 2003. július 1.

7. A Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter — az érintett miniszterekkel egyeztetve — határozza meg az EDR kialakítását és a működtetést felügyelő szervezet struktúráját, valamint az EDR működtetésének szabályait.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter
az EDR felhasználóit felügyelő miniszterek
Határidő: 2003. július 1.

8. Az érintett miniszterek — a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszterrel együttműködve — gondoskodjanak az EDR működtetéséhez szükséges jogszabályi környezet kialakításáról.

Felelős: informatikai és hírközlési miniszter
honvédelmi miniszter
a hálózatokat felügyelő miniszterek
Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

Határidő: az előkészítéssel párhuzamosan,
2003. december 31.

9. A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter a szolgáltatásvásárlási pályázat kibocsátását megelőzően az EDR Tárcaközi Bizottságban lefolytatott egyeztetést követően a Gazdasági Kabinet számára mutassa be a tervezett pályázat főbb elemeit, a rendszer tervezett működési modelljét, a működést felügyelő szervezet struktúráját.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter
informatikai és hírközlési miniszter

Határidő: 2003. augusztus 1.

10. Az érintett miniszterek — a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszterrel együttműködve — gondoskodjanak az EDR kialakításának és működtetésének a fejezeteket terhelő szolgáltatási díjainak és kapcsolódó beruházási kereteinek költségvetési tervezéséről.

Felelős: az EDR felhasználóit felügyelő miniszterek
Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

Határidő: az előkészítéssel párhuzamosan,
2003. szeptember 30.

11. A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter a 2004-es évtől a fejezeti költségvetés kialakítása során — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — tervezzon forrást az EDR kialakításának és működtetésének a 10. pontba be nem építhető elemeinek finanszírozására.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

Határidő: 2003. szeptember 30.

12. Az érintett miniszterek biztosítsák az EDR működtetéséhez szükséges frekvenciatartományokat.

Felelős: informatikai és hírközlési miniszter
honvédelmi miniszter

Határidő: 2003. december 31.

13. A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter kössön szerződést(eket) az EDR kialakítására és üzemeltetésére.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

Határidő: 2003. november 15.

14. A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter, valamint a hálózatokat felügyelő miniszterek gondoskodjanak

az EDR kiépítésével párhuzamosan felszabaduló, az EDR-ben nem hasznosítható infrastruktúra és frekvenciatartományok hasznosításáról.

Felelős: Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter
informatikai és hírközlési miniszter
honvédelmi miniszter
a hálózatokat felügyelő miniszterek

Határidő: 2005. január 1.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnök határozatai

A Miniszterelnök 38/2003. (IV. 9.) ME határozata

megyei közigazgatási hivatalok vezetőinek megbízásáról

A fővárosi, megyei közigazgatási hivatalokról szóló 191/1996. (XII. 17.) Korm. rendelet 3. §-ának (2) bekezdése alapján — a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter és a belügyminiszter együttes javaslatára —

dr. Dubeczné dr. Károlyi Évát a Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal vezetői teendőinek ellátásával

— 2003. március 1-jei hatállyal —,

Hoffmanné dr. Németh Ildikót a Somogy Megyei Közigazgatási Hivatal vezetői teendőinek ellátásával és

dr. Kun Józsefet a Tolna Megyei Közigazgatási Hivatal vezetői teendőinek ellátásával

— 2003. március 16-i hatállyal —

megbízom.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

**A Miniszterelnök
39/2003. (IV. 9.) ME
határozata**

helyettes államtitkári juttatások biztosításáról

A Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról és felelősségéről szóló 1997. évi LXXIX. törvény 52. §-a alapján

Lunk Tamás, a Regionális Fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága vezetője részére — 2003. március 1-jei hatállyal, e megbízatása időtartamára

a helyettes államtitkári juttatások teljes körét biztosítom.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

**A Miniszterelnök
40/2003. (IV. 9.) ME
határozata**

**az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok
Bizottsága tagjainak megbízatásuk megszűnéséről**

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény 2. §-ának (4) bekezdése alapján megállapítom, hogy

dr. Keviczky Lászlónak,
dr. Ihász Mihálynak,
dr. Illyés Sándornak és
dr. Mátyás Csabának

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagjainak e megbízatása megszűnt.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

**A Miniszterelnök
41/2003. (IV. 9.) ME
határozata**

**az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok
Bizottsága tagjainak megbízásáról**

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról szóló 1997. évi CXXXVI. törvény 2. §-ának (4) bekezdése alapján

— a Magyar Tudományos Akadémia elnökének javaslatára —

dr. Hámosi József akadémikust,

— a Felsőoktatási Konferenciák Szövetsége javaslatára —

dr. Szeberényi Józsefet, a PTE Általános Orvostudományi Kar Orvosi Biológiai Intézete egyetemi tanárát és

dr. Harnos Zsoltot, a Szent István Egyetem egyetemi tanárát

— hároméves időtartamra —

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága tagsági teendőinek ellátásával

megbízom.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

**A Miniszterelnök
42/2003. (IV. 9.) ME
határozata**

központi tiszt cím adományozásáról

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 245/J. §-ának (1) bekezdése alapján

dr. Bencze Józsefnek és
dr. Salgó Lászlónak

2003. március 25-i hatállyal

„központi tiszt” címet adományozok.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter határozatai

A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter 7/2003. (IV. 9.) MeHVM határozata

a Regionális Fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága vezetőjének kinevezéséről

A Nemzeti Fejlesztési Terv és az operatív programok elfogadásáról és a tervezőmunka további menetéről, valamint a végrehajtás intézményrendszerével kapcsolatos időszaki feladatokról szóló 1218/2002. (XII. 29.) Korm. határozat 9. pontja alapján, a területfejlesztésért felelős politikai államtitkár javaslatára

Lunk Tamás főosztályvezetőt

a Regionális Fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága vezetőjévé

— 2003. március 1-jei hatállyal —

kinevezem.

Kiss Péter s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMEÉNYEK

A Magyar Nemzeti Bank 2/2003. (MK 35.) MNB h i r d e t m é n y e

a „Hollókő” ezüst emlékpénzérme kibocsátásáról

1. A Magyar Nemzeti Bank a 2001. évi LVIII. törvény 4. §-ának (2) bekezdésén alapuló jogkörében 5000 forintos címletű ezüst emlékpénzérmet bocsát ki „Hollókő” megnevezéssel.

2. A Bank az emlékpénzérme forgalomba hozatalát 2003. április 16-án kezdi meg.

3. Az érme leírása a következő:

a) Az érme 925 ezrelék finomságú ezüsből készült, súlya 31,46 gramm, átmérője 38,61 mm, széle recézett.

b) Az érme előlapjának felső harmadában a hollókői vár ábrázolása látható. A vár aljától balra Szöllőssy Enikő tervezőművész mesterjegye, jobbra pedig a „BP.” verdejel található. A vár alatt vízszintes sorokban a „MAGYAR”, a „KÖZTÁRSASÁG” felirat, az „5000” értékjelzés, a „FORINT” felirat és a „2003” verési évszám látható.

Az érme előlapjának képe:

c) Az érme hátlapjának felső részén vízszintesen a „HOLLÓKŐ” felirat olvasható. A felirat alatt a hollókői ófalú főutcájának részlete látható, az előtérben népviseletbe öltözött asszonnyal.

Az érme hátlapjának képe:

4. Az emlékpénzérmeből 10 000 darab készíthető, amelyből 5000 darab különleges — ún. proof — technológiával verhető.

5. A 2001. évi LVIII. törvény 31. §-ának (2) bekezdése értelmében a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott érmeiket magyar törvényes pénznemben teljesítendő fizetéseknél mindenki köteles névértékben elfogadni.

Magyar Nemzeti Bank

**Az Országos Bünmegelőzési Tanács
p á l y á z a t i f e l h í v á s a
az illegális migráció kezelésének támogatására**

Az Országos Bünmegelőzési Tanács pályázatot hirdet az illegális migráció kezelése elősegítése érdekében végzett tevékenység támogatására.

A pályázat célja

A külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXXVI. törvény hatálya alá tartozó olyan külföldiek elhelyezésének, ellátásának, egészségügyi sürgősségi és alapellátásának, szükség esetén szakorvosi járóbeteg- vagy kórházi fekvőbeteg-ellátásának finanszírozása, akik rajtuk kívül álló okokból a Magyar Köztársaság területét nem tudják elhagyni, saját jövedelemmel, létfenntartásukhoz szükséges anyagi fedezettel nem rendelkeznek, és a számukra korábban kötelező tartózkodási helyként kijelölt közösségi szálláson — törvényesen, jogalap hiányában — a továbbiakban nem helyezhetők el.

A pályázat célja továbbá a fent említett személyek pszichiátriai kezelésének és az általuk kommunikációs nyelvként használt tolmácsszolgálat biztosításának elősegítése.

Pályázati kategóriák

„A” kategória:

20—25 fő külföldi elhelyezése és ellátása, melynek során a pályázóknak az alábbiakat kell minimálisan biztosítani:

- napi háromszori étkezés, ezen belül egyszer meleg étel biztosítása,
- tisztálkodó-, tisztító- és higiéniai szerekkel történő ellátás, ezek szükség szerinti folyamatos pótlása,
- szükség esetén az évszaknak megfelelő ruházat, lábbeli biztosítása.

A külföldiek elhelyezése során figyelemmel kell lenni a családok, nemek közötti és életkorbeli különbségekre.

Minden személynek megfelelő fekvőhelyet, személyes tárgyai, ruházata elhelyezésére zárható szekrényt kell biztosítani.

A tisztálkodáshoz, a ruházat tisztán tartásához vizesblokk, nők és férfiak részére elkülönített zuhanyozó és WC megléte szükséges.

Az elhelyezett külföldi számára a pályázónak kell biztosítani az egészségügyi, sürgősségi alapellátás, valamint a szakorvosi járóbeteg- és kórházi fekvőbeteg-ellátás költségeit. Az egészségügyi ellátást, ideértve a gyermekek részére életkornak megfelelő, kötelező védőoltás biztosítását célszerű a tartózkodási hely szerint illetékes egészségügyi intézménynél megoldani, és a költségeket utólag elszámolni.

Rendelkezésre álló keretösszeg: 5 millió forint.

„B” kategória:

Traumatizált menedékkérők és menekültek pszichológiai, pszichiátriai és egyéb mentálhigiénés kezelését lehe-

tővé tevő szolgáltatások nyújtása a menekülteket befogadó állomásokon és a közösségi szállásokon.

Rendelkezésre álló keretösszeg: 7 millió forint.

„C” kategória:

Tolmácsszolgálat működtetése a menekülteket befogadó állomásokon és a közösségi szállásokon a menekültellátás körébe tartozó tevékenységek (egészségügyi ellátás, mentálhigiénés ellátás, szociális esetkezelés stb.).

Rendelkezésre álló keretösszeg: 3 millió forint.

A pályázat benyújtásának határideje: 2003. május 10.

Pályázni csak az OBmT által kiadott pályázati adatlap kitöltésével, az ott megjelölt mellékletek egyidejű csatolásával lehet, melyet két egymástól elkülönített példányban (egy eredeti, egy másolat), egy borítékban, az Országos Bünmegelőzési Tanács (OBmT) levelezési címére (1903 Budapest, Pf. 314) kell megküldeni.

Az adatlap beszerezhető a www.obmt.hu honlap címről vagy az OBmT titkárságáról, Budapest XII., Németvölgyi út 41. 2. ép. II. em. 224.

Az Országos Bünmegelőzési Tanács az eredményről a pályázókat 2003. június 1-jéig írásban értesíti.

Országos Bünmegelőzési Tanács

Az Oktatási Minisztérium

k ö z l e m é n y e

**a 2003. évi felsőoktatási normatív kutatástámogatás
felosztásáról**

Az Oktatási Minisztérium — a felsőoktatási normatív kutatástámogatás felosztásáról és felhasználásáról szóló 6/1997. (II. 6.) MKM rendeletben foglaltak alapján — a 2003. évi normatív kutatástámogatást az alábbiak szerint osztotta fel a felsőoktatási intézmények között:

Felsőoktatási intézmény neve, székhelye	2003. évi támogatás (Ezer Ft)
---	----------------------------------

Állami egyetemek

Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, Budapest	39 060
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest	265 030
Debreceni Egyetem, Debrecen	259 410
Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest	266 300
Kaposvári Egyetem, Kaposvár	33 900
Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapest	10 330
Magyar Iparművészeti Egyetem, Budapest	7 530

Felsőoktatási intézmény neve, székhelye	2003. évi támogatás (Ezer Ft)	Felsőoktatási intézmény neve, székhelye	2003. évi támogatás (Ezer Ft)
Magyar Képzőművészeti Egyetem, Budapest	4 680	Győri Hittudományi Főiskola, Győr	1 000
Miskolci Egyetem, Miskolc	76 920	Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen	1 520
Nyugat-Magyarországi Egyetem, Sopron	47 810	Pápai Református Teológiai Akadémia, Pápa	1 000
Pécsi Tudományegyetem, Pécs	136 730	Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, Pécs	1 000
Semmelweis Egyetem, Budapest	152 730	Pünkösdi Teológiai Főiskola, Budapest	1 000
Széchenyi István Egyetem, Győr	17 600	Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, Budapest	1 510
Szegedi Tudományegyetem, Szeged	221 230	Sárospataki Református Teológiai Akadémia, Sárospatak	1 000
Szent István Egyetem, Gödöllő	141 660	Szegedi Hittudományi Főiskola, Szeged	2 340
Színház- és Filmművészeti Egyetem, Budapest	7 720	Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza	1 020
Veszprémi Egyetem, Veszprém	71 150	Szent Bernát Hittudományi Főiskola, Zirc	1 000
<i>Egyházi egyetemek</i>		Szent Pál Akadémia, Budapest	1 000
Debreceni Református Hittudományi Egyetem, Debrecen	1 440	Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola, Veszprém	1 000
Evangelikus Hittudományi Egyetem, Budapest	1 020	Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom	1 000
Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest	8 100	Wesley János Lelkészképző Főiskola, Budapest	1 000
Országos Rabbiképző — Zsidó Egyetem, Budapest	1 000		
Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest	21 700		
<i>Állami főiskolák</i>		<i>Magán-, illetve alapítványi felsőoktatási intézmények</i>	
Berzsenyi Dániel Főiskola, Szombathely	9 000	Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetem, Budapest	1 000
Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest	5 760	Általános Vállalkozási Főiskola, Budapest	1 310
Budapesti Műszaki Főiskola, Budapest	11 480	Budapesti Kommunikációs Főiskola, Budapest	1 000
Dunaújvárosi Főiskola, Dunaújváros	3 180	Gábor Dénes Főiskola, Budapest	3 140
Eötvös József Főiskola, Baja	1 380	Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája, Budapest	1 000
Eszterházy Károly Főiskola, Eger	12 260	Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár	9 170
Kecskeméti Főiskola, Kecskemét	5 920	Modern Üzleti Tudományok Főiskolája, Tatabánya	1 800
Magyar Táncművészeti Főiskola, Budapest	1 590	Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete, Budapest	1 000
Nyíregyházi Főiskola, Nyíregyháza	13 890	Nemzetközi Üzleti Főiskola (International Business School), Budapest	1 240
Szolnoki Főiskola, Szolnok	1 000	Zsigmond Király Főiskola, Budapest	1 000
Tessedik Sámuel Főiskola, Szarvas	9 550		
<i>Egyházi főiskolák</i>		<i>Felsőoktatási intézmények összesen</i>	1 912 280
Adventista Teológiai Főiskola, Budapest	1 000		
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Zsámbék	1 170		
A Tan Kapuja Buddhista Főiskola, Budapest	1 000		
Baptista Teológiai Akadémia, Budapest	1 000		
Egri Hittudományi Főiskola, Eger	1 000		
Esztergomi Hittudományi Főiskola, Esztergom	1 000		

*Megjegyzés:*A Sola Scriptura Lelkészképző és Teológiai Főiskola nem igényel állami támogatást.

**A Központi Kárrendezési Iroda
k ö z l e m é n y e
a 2003. május 19—24-ig terjedő időszak
— II/2. földalapra vonatkozó —
termőföld árveréseiről**

A megyei (fővárosi) kárrendezési irodák 2003. május 19—24-ig terjedő időszakra eső termőföld árverési hirdetményeit az 1994. évi XXXII. törvény 1. §-ával kiegészített 1991. évi XXV. törvény 27. §-ának (3) bekezdése alapján (II/2. földalap) az alábbiak szerint tesszük közzé:

Tájékoztató az árverések fontosabb szabályairól

1. Az ingatlanok tehermentesen kerülnek árverésre, kivéve az 1991. évi XXV. törvény 25. §-ának (1) bekezdésében meghatározott AK értékben ki nem fejezett értéknövekedésének állami támogatással csökkentett összegű megtérítésének kötelezettségét.

2. Az ingatlanok adatai és térképe az ingatlan fekvése szerinti önkormányzat hirdetőtábláján és a gazdálkodó szervezetnél, valamint az árverés helyszínén megtekinthetők.

3. Az ingatlanok AK értékben kerülnek árverezésre. Amennyiben az igénybejelentés alapján egyezség jön létre, úgy az 1000 Ft/AK értékben kerül átszámításra. Az egyezség tényét az árverésen be kell jelenteni; ha egyezség nem jön létre, egy AK érték az 1991. évi XXV. törvény 22. §-ának (1) bekezdése alapján 3000 Ft/AK kikiáltási áron indul.

4. Az árverésen a vételre szánt kárpótlási jegyet (banki letéti igazolást) letétbe kell helyezni, amelynek 20%-a az árverési előleg, amely a vételárba beszámít, vagy visszadásra kerül.

5. Az árverésen az 1994. évi XXXII. törvény 1. §-ával kiegészített 1991. évi XXV. törvény 27. §-ának — a II/2. földalapra vonatkozó — (3) bekezdése alapján, az öt megillető kárpótlási jegyekkel és/vagy banki letéti igazolással minden kárpótlásra jogosult részt vehet.

Meghatalmazással árverező személy esetében a fenti igazolásokat — a meghatalmazó nevére kiállítva — az adatfelvételnél be kell mutatni.

Az árverésen mezőgazdasági vállalkozást támogató utalvánnyal tulajdont szerezni nem lehet.

Az árverésen való részvétel jogosultságát igazolni kell; a jogosultságot igazolni nem tudó személyt az árverésen való részvételből ki kell zárni.

Figyelmeztetés

Árverezni a 104/1991. (VIII. 3.) Korm. rendelet 28., 29. és 30. §-ai alapján személyesen, meghatalmazott útján, vagy — több kárpótlásra jogosult esetén — együttesen

lehet. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni.

A 104/1991. (VIII. 3.) Korm. rendelet 33. §-ának (5) bekezdése alapján az árverés vezetője kizárja a további árverésből azt az árverezőt, aki az ajánlat lezárását követően nem él vételi jogával. A kizárt személy az árverési előlegét elveszti. Az elvesztett árverési előleg az államot illeti meg.

A vételi jogot csak az a jogosult gyakorolhatja, aki kötelezettséget vállal a termőföld mezőgazdasági hasznosítására (fertőzésmentes és gyommentes állapotban tartására), és arra, hogy a termőföldet a mezőgazdasági termelésből öt éven belül nem vonja ki. Amennyiben vállalt kötelezettségét a tulajdonszerzéstől számított öt éven belül megszegi, a termőföld kártalanítás nélkül állami tulajdonba kerül, és árverés útján lesz értékesítve.

A kárpótlásra jogosult tanyatulajdonost a tanyája körüli termőföldre az árverés során elővásárlási jog illeti meg.

A vételi jog alapján szerzett termőföldnek a tulajdonszerzéstől számított három éven belül történő elidegenítéséből származó bevételnek termőföldre fordított értéknövelő beruházási kiadásokkal csökkentett részét teljes egészében az elidegenítés évében kell a tulajdonosnak a személyi jövedelemadó alapjául szolgáló összjövedelméhez hozzászámítani. Bevételnek az illetékkiszabás alapjául szolgáló forgalmi értéket kell tekinteni.

Az árverésen bármely okból meg nem jelenő kárpótlásra jogosult később, a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet; ebből az okból az árverés eredménye nem változtatható meg.

Árverési kifogást nyújthat be az árverésen részt vevő árverező, továbbá az árverésből kizárt személy az árverés lezárását követő három napon belül a Központi Kárrendezési Irodához.

A kárpótlásra jogosult az általa megvásárolt termőföld AK értékben ki nem fejezett értéknövekedésének állami támogatással csökkentett összegű megtérítésére köteles a földet az árverésen eladó részére.

A termőföld hasznosítását és védelmét szolgáló és/vagy a termőföld értékét növelő meliorációs, öntözési és útépitési beruházások esetében a beruházási költségeknek az állami támogatással és az amortizálódott hányaddal csökkentett értékét kell a földet kiadó részére megtéríteni. A gazdálkodó szervezet által elvégzett számítás helyességét a kárrendezési iroda ellenőrzi.

A vételi jog gyakorlásával tulajdonba kerülő termőföld új tulajdonosa a földet átadó gazdálkodó szervezet részére köteles megtéríteni az új gazdasági évet előkészítő, szükséges fő gazdasági munkáknak (szántás, talajerő-visszapótlás), zöldleltári értékeknek (pl. 3 évnél nem idősebb takarmányvetés) a gazdálkodó szervezet táblatorzskönyve alapján számított ellenértékét. A térítés mértékében és módjában az új tulajdonos és a gazdálkodó szervezet állapodik meg.

A vételi jog gyakorlásával tulajdonba kerülő földeket az annak fekvése szerint illetékes körzeti földhivatal adja birtokba.

A gazdálkodó szervezet hozzájárulásával a földhivatal birtokba adja a termőföldet akkor is, ha a birtokbaadás egyéb feltételei fennállnak, de a jogosult az elismert tartozását nem fizette meg, vagy részletfizetésben állapodott meg.

Felhívjuk a tisztelt árverezni szándékozók figyelmét, hogy a *Tájékoztató az árverés fontosabb szabályairól*, valamint, hogy e *Figyelmeztetés* az összes termőföld árverési hirdetménnyel kapcsolatban figyelembe veendő.

Központi Kárrendezési Iroda

Csongrád megye

A Központi Kárrendezési Iroda HÓDMEZŐVÁSÁRHELY városban, a Hódcsillag Mgtsz, Hódmezővásárhely használatában (kezelésében) lévő földterületekből a Magyar Állam által kijelölt földrészletre az

árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Hódmezővásárhely, Petőfi u. 6., Agrárcentrum
2. Az árverést a Fővárosi Kárrendezési Iroda közreműködésével tartjuk meg.
3. Az árverés ideje: 2003. május 22., 10 óra.
4. Az árverésre kerülő földrészletek:

Település: Hódmezővásárhely

Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	Aranykorona érték	Korlátozó intézkedés	
				megnevezése	értéke
01666/52	10 ha 1528 m ²	szántó	153,17		
17073/3	1940 m ²	szántó	6,75		

Dr. Zöldi Klára s. k.,
kirendeltség-vezető

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Békés Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(5600 Békéscsaba, Kétegyházi u. 2.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Békés Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a zsadányi Magyar—Lengyel Barátság Szövetkezet használatában lévő földek kiadása céljából.

A sorsolás helye: Zsadány, Béke u. 88., Művelődési Ház

A sorsolás ideje: 2003. május 8., 10 óra.

A sorsolás vezetője: dr. Hankó Mihály

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Zsadány

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
361/4	szántó	0,2347	4,08	
016/32	erdő	0,7000	3,92	
027/5	gyep	78,8174	0,99	99/57311
051/19	gyep	77,3322	16,21	1621/235067
076/1	szántó, út	33,6215	0,57	57/47872
0120/6	szántó, erdő	49,8004	1,16	116/68167
0156/23	szántó, gyep	1,0135	2,00	200/811
0169/1	szántó	4,0106	0,28	28/5414
0175/23	szántó	5,8353	1,41	141/7573
0175/29	szántó	19,1425	1,56	156/28242
0397/3	erdő, gyep	3,6472	0,24	24/4339
0397/5	erdő	2,4921	0,66	66/3040
0432/6	szántó	0,2877	0,79	79/699
0497/1	szántó	61,7870	3,26	326/138042
1148	szántó	0,2115	3,68	
1156	szántó	0,2093	3,64	
1918	kert	0,0810	1,69	
1919	kert	0,0810	1,69	
1920	kert	0,0811	1,69	
1921	kert	0,0825	1,72	
1922	kert	0,0855	1,79	
1924	kert	0,0917	1,92	
1925	kert	0,0918	1,92	
1935	kert	0,0800	1,67	
1936	kert	0,0800	1,67	
1956	kert	0,0815	1,70	
1957	kert	0,0862	1,80	
1958	kert	0,0849	1,77	
1959	kert	0,0834	1,74	
1963	kert	0,0834	1,74	
1978	kert	0,0963	2,01	
1979	kert	0,0955	2,00	
1980	kert	0,0903	1,89	
1981	kert	0,0862	1,80	
1982	kert	0,0806	1,68	
1983	kert	0,1171	2,45	
1987	kert	0,0850	1,78	
1988	kert	0,0942	1,97	
1995	kert	0,0872	1,82	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
1996	kert	0,0849	1,77	
1997	kert	0,0854	1,78	
1998	kert	0,0863	1,80	

Település: Komádi

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0790/2	szántó	0,0268	0,65	
0804/2	szántó	1,0050	3,40	340/2442

A sorsoláson a szövetkezetben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Azok a részarány-tulajdonosok, akik a sorsolást követően is kiadatlan részarány-tulajdonnal rendelkeznek az 1993. évi II. törvény 7/A. §-ának (3) bekezdése alapján kártalanításra jogosultak.

Akinek a nyilvános sorsolás jogos érdekét érinti, vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolást követő 48 órán belül a Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címzett, de a Békés Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz (5600 Békéscsaba, Kétegyházi út 2.) kifogást nyújthat be.

Szabó István s. k.,
hivatalvezető

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(5000 Szolnok, Kossuth Lajos u. 2.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

hirdet meg a karcagi Magyar—Bolgár Barátság Mezőgazdasági Termelőszövetkezet használatában nyilvántartott, részarány-földtulajdonnak megfelelő földek kiadása céljából.

A sorsolás helye: Karcag, Dózsa Gy. u. 5., Déryné Művelődési és Ifjúsági Központ emeleti klubterme

A sorsolás időpontja: 2003. május 14., 10 óra.

A sorsoláson részvételre jogosultak köre: a karcagi Magyar—Bolgár Barátság Mezőgazdasági Termelőszövetkezet gazdálkodási területén még ki nem adott részarány-földtulajdonnal (aranykoronával) rendelkező személyek, akik a 2001. évi CXVIII. törvény 5/B. §-ának (1) bekezdése alapján kérelmet nyújtottak be.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Karcag

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolandó AK érték	Megjegyzés
029	szántó, erdő, gyep és út	11,1725	308,22	308,22	Bírószági jogorvoslati kérelem
01706/1	gyep	27,5565	314,95	162,20	Bírószági jogorvoslati kérelem
01707/1	szántó, gyep és út	55,9811	967,71	126,11	Bírószági jogorvoslati kérelem; Közös tulajdon megszüntetése iránti kérelem
01709/4	szántó, gyep	13,6107	239,84	239,84	Bírószági jogorvoslati kérelem
01712/5	gyep, erdő	19,7818	133,91	133,91	Bírószági jogorvoslati kérelem
01712/7	gyep	28,7706	151,65	151,65	Bírószági jogorvoslati kérelem
01717	gyep	7,3223	64,83	17,46	Bírószági jogorvoslati kérelem
01719	gyep	1,8003	1,80	1,80	Bírószági jogorvoslati kérelem
01731	szántó	36,0067	562,27	562,27	Tulajdonjog bejegyzés iránti kérelem elutasítása, fellebbezés
01734	szántó	46,0500	975,22	18,43	Bírószági jogorvoslati kérelem; Közös tulajdon megszüntetése iránti kérelem
01775	szántó	39,9351	579,37	579,37	Bányászolgalmi jog; Tulajdonjog bejegyzés iránti kérelem elutasítása, fellebbezés
01779/6	gyep, erdő	8,6974	51,11	1,17	Bírószági jogorvoslati kérelem
01779/9	gyep	21,3701	108,09	108,09	Fellebbezés
01781	gyep	4,1282	12,83	12,83	Földmérési jelek, Tulajdonjog bejegyzés iránti kérelem elutasítása, fellebbezés

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

Több részarány-tulajdonos egyezségen alapuló írásbeli igényét, valamint a kisorsolt földrészletre vonatkozó cseremegállapodásokat a Földművelésügyi Hivatal figyelembe veszi.

A közös igényt a sorsolás kezdetéig a helyszínen, a cserét pedig a sorsolást követő 15 napig lehet a Földművelésügyi Hivatalhoz benyújtani. A sorsolás a helyben szokásos módon is meghirdetésre kerül.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

Akinek a nyilvános sorsolás jogos érdekét érinti, vagy sérti, törvénysértésre való hivatkozással a sorsolást követő 48 órán belül a Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címzett, de a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz (5000 Szolnok, Kossuth Lajos u. 2.) kifogást nyújthat be.

Gombár Mihály s. k.,
hivatalvezető

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján — az eddig közzétetteken kívül — az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámaát teszi közzé:

173146D	771293A	357600C
285739C	027153B	353788A
641750A	307728A	872860B
315312C	139119C	162706B
557650A	796797C	075519B
005267C	812756C	092578D
295114A	587635A	018988A
329389B	682117A	373129C
497245A	366495C	300128B
332128C	174735B	259591B
508123B	368308A	345978B
045960A	815380B	470359B
641159C	031551A	872796A
450865C	429752B	175652C
015004C	390891C	358929A
532433A	853996A	409984C
598454A	991859A	093175C
524137A	112075A	669136A
605108B	745701A	874071A
606372A	116621C	407503B
683517C	140911A	346618B
773104C	412001C	346854A
184603C	889135B	404385A
076879A	682016C	407992C
794135A	338407B	069259C
971879C	094446C	143203C
036592C	232957C	997370B
102170B	244663A	947038B
434110C	387952A	
553872C	259076B	

Közeledési Nyilvántartó Osztály

Helyesbítés: A Magyar Közlöny 2003. évi 32. számában megjelent, az elősertés exportjának időszakos támogatásáról szóló 10/2003. (II. 7.) FVM—KüM—PM együttes rendelet módosításáról szóló 33/2003. (III. 31.) FVM—KüM—PM együttes rendelet 2. számú melléklete 2. pontjának felvezető szövege helyesen:

„Az R. 2. számú mellékletének 7. pontja **első bekezdése** helyébe a következő rendelkezés lép.”

(Kézirathiba)

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzétesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, tb-önkormányzatok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címen, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2003. évi éves előfizetési díja: 9408 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlőnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Telefon/fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve:

címe (város/község, irányítószám):

utca, házszám:

Ügyintéző (telefonszám):

2003. évi előfizetési díj fél évre 4704 Ft áfával ☐

egy évre 9408 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik — többek között — a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárat szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357.) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2003. évre: 14 448 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlőnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel/fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

Előfizetési díj egy évre: 14 448 Ft áfával ☐

fél évre: 7 224 Ft áfával ☐

Csekket kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Miniszterelnöki Hivatal és a Belügyminisztérium közös szerkesztésében havonta megjelenő

ÖNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE

az önkormányzatok számára működésük során hasznos és nélkülözhetetlen tájékoztatói forrás.

A kiadvány első három része az önkormányzatokat érintő, újonnan kihirdetett jogszabályokat (törvények, rendeletek — ideértve az önkormányzati rendeleteket is —, alkotmánybírósági és egyéb határozatok) közli. Negyedik főrésze közleményeket, pályázati felhívásokat és tájékoztatásokat (szakértők közleményei, az Állami Számvevőszék ajánlásai, az önkormányzatok által elnyerhető támogatások pályázati feltételei, az önkormányzatok éves pénzügyi beszámolóit, alapító okiratok stb.) tartalmaz.

Az **Önkormányzatok Közlönye** előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címen (postacím: 1394 Budapest 62. Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

2003. évi éves előfizetés díja: 3696 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlőboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Önkormányzatok Közlönye** című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

K Ö Z L E M É N Y

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó megjelentette

A TÁRSASHÁZAKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című, A/4 formátumú, 64 oldal terjedelmű Magyar Közlöny-különszámot.

A kiadvány a társasházak vonatkozásában fontosabb előírásokat tartalmazó jogszabályokat — például a társasházról szóló törvényt, a Polgári Törvénykönyv és az ingatlan-nyilvántartásról szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit, a társasház számvitelének speciális szabályait — tartalmazza.

A kézirat lezárva: 2002. április 19-én.

Ára: 700 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni.
Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

A TÁRSASHÁZAKKAL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

című kiadványt példányban

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette

A SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓRÓL SZÓLÓ 1995. ÉVI CXVII. TÖRVÉNY ÉS AZ ILLETÉKEKRŐL SZÓLÓ 1990. ÉVI XCIII. TÖRVÉNY HATÁLYOS SZÖVEGE

című, A/4 formátumú, 176 oldal terjedelmű kiadványt.

A különszám a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény tárgymutatóval ellátott hatályos szövegét tartalmazza.

A kézirat lezárva: 2003. január 31-én.

Ára: 840 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

A SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓRÓL SZÓLÓ 1995. ÉVI CXVII. TÖRVÉNY ÉS AZ ILLETÉKEKRŐL SZÓLÓ 1990. ÉVI XCIII. TÖRVÉNY HATÁLYOS SZÖVEGE

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

MAGYAR KÖZLÖNY CD

Az eddig megjelent elektronikus Magyar Közlöny-évfolyamok (1998–99, 2000, 2001) után megjelenik a **MAGYAR KÖZLÖNY CD Archívum** következő, 2002. évi száma!

A MAGYAR KÖZLÖNY CD Archívum előnyei:

- **változatlan tartalom és formátum**
(az eredeti Magyar Közlönyök nyomdahű formában)
- **értéknövelő szolgáltatások**
(keresés, exportálás, közlönyformátumú nyomtatás)
- **kis helyigény, kényelmes tárolhatóság**
(hosszú távú archiválás adatromlás nélkül)

Az új CD és a korábbi évfolyamok ára példányonként egységesen **14 000 Ft + 12% áfa**, az öt évfolyam összesítve **46 000 Ft + 12% áfa**.

Éves Magyar Közlöny-előfizetéssel rendelkező megrendelők a megrendelt CD-k árából **50% kedvezményt** kapnak!

További információ kapható a **06 (80) 200-723** zöld számon vagy a **www.mhk.hu** honlapon.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a **Magyar Közlöny CD Archívumot** az alábbiak szerint:

- ☐ 2002-es évfolyam példányban, ára példányonként 14 000 Ft + 12% áfa
- ☐ 2001-es évfolyam példányban, ára példányonként 14 000 Ft + 12% áfa
- ☐ 2000-es évfolyam példányban, ára példányonként 14 000 Ft + 12% áfa
- ☐ 1998–99-es évfolyam példányban, ára példányonként 14 000 Ft + 12% áfa
- ☐ 1998–2002-es évfolyam összesítve példányban, ára példányonként 46 000 Ft + 12% áfa

Jelenleg is élő éves Magyar Közlöny-előfizetéssel rendelkezünk: igen / nem

Megrendelő (cég) neve: _____

Megrendelő címe: _____

Ügyintéző neve, telefonszáma: _____

Dátum: _____

Cégszerű aláírás: _____

Kérjük, hogy a szelvényt a Magyar Hivatalos Közlönykiadó **1394 Budapest 62, Pf. 361** postacímére, illetve a **266-8906-os** vagy a **318-6668-as** faxszámra küldje vissza. Megrendelését feladhatja a **www.mhk.hu** honlapon vagy a **kozlony@mhk.hu** e-mail-címen is.

KÖZLEMÉNY

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Magyar Közlöny különszámaként megjelentette

AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV KONCEPCIÓJA ÉS TEMATIKÁJA

című, A/4 formátumú, 144 oldal terjedelmű kiadványt.

A kiadvány a Kormány 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozatával elfogadott új Polgári Törvénykönyv Konceptcióját és a Kodifikációs Főbizottság által jóváhagyott szabályozási Tematikát egybefoglalva tartalmazza.

Ára: 980 Ft áfával.

A megrendeléseket a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) lehet feladni.
Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük

AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV KONCEPCIÓJA ÉS TEMATIKÁJA

című kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: a Kiadó vezérigazgatója.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönypoltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2003. évi éves előfizetési díj: 62 496 Ft. Egy példány ára: 140 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 140 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközlési emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

03.0596 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosziszsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.